

Η ΦΩΝΗ

τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

B' Έξαμ. 1980 - A' Έξαμ. 1981 Αρ. Φύλ. 39-42

«Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' – ΕΤΟΣ 11^ο. ΑΡ. ΦΥΛ. 39-42
Β' Έξαμ. 1980 – Α' Έξαμ. 1981

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Ν.Α. ΚΑΡΒΕΛΗΣ Ι. Γενναδίου 16 - τηλ. 710282	ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΑΤΑΝΙΑΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: Γ. ΤΣΙΒΕΡΙΩΤΗΣ Λούβαρη 11 - Περιστέρι	ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΤΗΣ ΆΛΟΔΑΠΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ - ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: ΣΩΤ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ τηλ. 51 33 591

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Εμμ. Μπενάκη 6 (1ος όροφος) Τηλ. 32 11 909- ΑΘΗΝΑ 131

- Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ή όχι δέν έπιστρέφονται
– Τά ένυπόγραφα όρθρα έκφραζουν τή γνώμη του συγγραφέα τους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
• Μήνυμα τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου	1
• Παν. Τζαβέλη: Πιστεύω πώς κατά βάθος ἀγαπᾶμε τὸν τόπο μας	12
• Στ. Βασιλόπουλου: Οι ἀπόδημοι... καὶ ἡμεῖς	4
• Τό Εύρυτανικό Λειμωνάριο	5
• Δημοσθ. Γούλα: 'Η Εύρυτανία, ή Χριστιανική Εύρυτανία	7
• Δημ. Μποσινάκη: Τά ψηλά Βουνά στὸ δημοτικό τραγούδι	8
• Κ. Βαστάκη: Ληξιαρχικά	9
• Κ. Πριτσιόλα: 'Η ύγιεινή τοῦ στόματος	10
• 'Αποκαλυπτήρια προτομῆς τοῦ Ιερομάρτυρα Δημητρίου Κ. Βαστάκη	11
• Γ. Βράχα: Δημ. Κ. Βαστάκης, 'Ο Εθνομάρτυρας παπάς καὶ δάσκαλος	12
• 'Ο Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε. Σταυροῦ στὸ Μεγάλο Χωριό	14
• Πάσχα 1981 στὸ Μεγάλο Χωριό	15
• Χαρούμενες ἐκδηλώσεις τοῦ Συνδέσμου μας	16
• Γ. Χαριτάκη: Προβλήματα τοῦ Χωριού	17
• Κ. Πριτσιόλα: Σκέψεις	17
• Ν. Καρβέλη: 'Αρχή καινούριας προσπάθειας	18
• Μεγαλοχωρίτικα	21
• Εύρυτανικά	22
• 'Έκδόσεις	22
• Εισφορές γιά τοὺς σκοπούς μας	23
• Κοινωνική ζωή	25
• 'Η ἑτήσια Γενική Συνέλευση τῶν Μελῶν τοῦ Συνδέσμου	26
• Μεγαλοχωρίτικα πένθη	27
• Γιά νά θυμοῦνται οἱ παλιοί	30
• 'Απλές σκέψεις γιά τό καλό τῶν χωριῶν μας	32

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**Έμπρός ὅλοι μέ ἀγάπη
γιά τήν πρόοδο τοῦ χωριοῦ μας**

Τό νέο Δ.Σ. τοῦ Συνδέσμου μας ἀπευθύνει πρός τά ἐντιμότατα μέλη του καὶ τούς ἀπανταχοῦ Μεγαλοχωρίτες θερμό καὶ ἐγκάρδιο χαιρετισμό. Ἐκφράζει τή βαθιά του εὐγνωμοσύνη καὶ τίς εὐχαριστίες του γιά τήν τιμή πού τοῦ ἔκαναν μέ τό νά τοῦ ἐμπιστευτοῦν τή Διοίκηση τοῦ Ιστορικοῦ μας Συνδέσμου καὶ ὑπόσχεται νά συνεχίσει νά ἐργάζεται σέ ὅλη τή διάρκεια τῆς θητείας του μέ τή γνωστή παράδοση τῶν παρελθόντων Δ.Σ. Ἐχει ἐπίγνωση τῶν εὐθυνῶν πού ἀναλαμβάνει καὶ θά προσπαθήσει νά δημιουργήσει τίς κατάλληλες προϋποθέσεις γιά μιά πιό θερμή ψυχική ἐνότητα μεταξύ τῶν μελῶν, ἀλλά καὶ μιά πιό ἐποικοδομητική συνεργασία μεταξύ τοῦ Συνδέσμου καὶ ὅλων τῶν Διοικητικῶν φορέων τοῦ Χωριοῦ μας. Πιστεύουμε ὅτι αὐτό δέν είναι μόνον εύχη καὶ σκέψη τοῦ Δ.Σ. ἀλλά καὶ εὐγενικός πόθος κάθε Μεγαλοχωρίτη.

Έμπρός λοιπόν ὅλοι στόν ἀγώνα μέ ἀγάπη γιά τήν πρόοδο καὶ τήν πολιτιστική ἀνάπτυξη τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ μέ ὁδηγό τόν ἄξιο Σύνδεσμό μας.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

Μετά τίς ἀρχαιρεσίες τής 2.4.1981 ἡ Γενική Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου μας ἀνέδειξε τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο, πού ἀποτελεῖται ἀπό τούς ἔξης:

Πρόεδρος ὁ κ. Κ. ΣΙΑΜΑΝΗΣ

Ἀντιπρόεδρος ἡ κ. ΑΝΤ. ΛΙΑΠΗ

Γενικός Γραμματέας ὁ κ. Ν. ΚΑΡΒΕΛΗΣ

Ταμίας ὁ κ. Ν. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ

Σύμβουλοι οἱ κ.κ. ΣΤ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

Κ. ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ

Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πιστεύω πώς κατά βάθος

Οι συνθῆκες πού δημιουργήθηκαν στό δεύτερο μισό του αἰώνα μας ἀνάγκασαν τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου, καὶ μάλιστα τό πιό παραγωγικό, νά ἐγκαταλείψει τά χωριά καὶ νά ξενιτευτεῖ. "Ἐτοι, ἔνα μεγάλο μέρος ἔφυγε γιά τήν ξενιτειά καὶ ἔνα ἄλλο, ἐπίσης μεγάλο, ἐγκαταστάθηκε στά ἀστικά κέντρα. Φυσικό ἀποτέλεσμα ἡταν ἡ ἐρήμωση τῶν χωριῶν, μεταξύ τῶν ὅποιαν καὶ τοῦ δικοῦ μας χωριοῦ, τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ. Οἱ πιό πολλοί λοιπόν εἴμαστε ξενιτεμένοι καὶ ἐπισκεπτόμαστε τό χωριό μας ὅταν ὁ καθένας μπορεῖ καὶ, ἀλλοίμονο, μερικοί καθόλου. Τό ἐπισκεπτόμαστε εἴτε ἀπό λαχτάρα γιά τόν τόπο ὅπου πρωτείδαμε τό φῶς τῆς ζωῆς εἴτε γιά νά κάνουμε τίς διακοπές μας, ἀφοῦ ἔρουμε ὅτι τό Μεγάλο Χωριό είναι ἔνας θαυμάσιος τόπος παραθερισμοῦ. Ἐκεῖ ὅμως ζοῦν καὶ μένουν μόνιμα μερικοί ἀνθρωποι πού περνοῦν ὅλες τίς δυσκολίες τοῦ χειμῶνα καὶ δέν ἀπολαμβάνουν τίς ἀνεσιες πού ἔχουμε ἐμεῖς οι ἀστοί. Ζοῦν καὶ προετοιμάζουν τή δική μας διαμονή τόν λίγο καιρό τοῦ καλοκαιριοῦ ἡ τῶν ἡμερών τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων. "Ἐτοι, τό Μεγάλο Χωριό, ὅπως καὶ κάθε σχεδόν χωριό τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν, παρουσιάζει δυό ὅψεις, δηλαδή τοῦ πολυσύχναστου καὶ γεμάτου ζωή θέρετρου καὶ τοῦ ἐρημωμένου καὶ ξεχασμένου ὅλο τόν ἄλλο καιρό. Πάνω σ' αὐτή τήν πραγματικότητα λοιπόν θά ἥθελα νά κάνω ὀρισμένες σκέψεις, μήπως καὶ μπρέσω νά βρω στοιχεία γιά νά διορθωθεῖ ἡ κάπως νά ἐπουλωθεῖ αὐτή ἡ κακή κατάσταση.

1. Ἐμεῖς πού ἐπισκεπτόμαστε τό χωριό μας σάν τουρίστες ἔχουμε ἡ δέν ἔχουμε ἀπέναντί του ὀρισμένες ὑποχρεώσεις; Φυσικά ἔχουμε, καὶ μάλιστα πολλές. Είναι λάθος νά λέμε ὅτι πηγαίνουμε ἐκεῖ καὶ μέ τά λεφτά μας θά περάσουμε ἀνετα μέσα στήν πλούσια φύση καὶ στά καθάρια νερά του. Αὐτό θά μπορούσαμε νά τό κάνουμε πηγαί-

νοντας καὶ ὅπουδήποτε ἄλλοϋ. Καὶ τό κακό είναι ὅτι ζητᾶμε καὶ εὐθύνες γιατί τό ἔνα είναι ἔτοι καὶ τό ἄλλο ἄλλιῶς, γιατί ἔγινε ἐκεῖνο καὶ δέν ἔγινε τό ἄλλο. Καὶ νά σκεφτεῖ κανείς ὅτι οἱ πιό πολλοί ἔχουμε πάρει τά δικαιώματά μας ἀπό τά δημοτολόγια τοῦ χωριοῦ μας, σάν νά ἀπαξιούσαμε νά λέμε ὅτι εἴμαστε Μεγαλοχωρίτες. Τή σπιγμή λοιπόν πού δέ μετέχουμε στόν ἀγώνα γιά τή βελτίωση τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως καὶ διαμονῆς, ὅχι μόνο τῆς δικῆς μας, ἀλλά καὶ τῶν ἀνθρώπων πού μένουν δόλο τόν χρόνο ἐκεῖ, είναι τουλάχιστο ἄδικο νά κριτικάρουμε τόν λίγο καιρό πού εἴμαστε στό Μεγάλο Χωριό. "Ἐτοι, καλούμαστε νά δώσουμε τήν υλική καὶ πρό πάντων τήν ἡθική μας συμπαράσταση, ὅσο ὁ καθένας μπορεῖ, γιά τήν πραγμάτωση τῶν σκοπών τοῦ χωριοῦ μας, καὶ νά συνεργαστούμε μέ τούς μόνιμους κατοίκους, γιατί δέν είμαστε ἐμεῖς οι προύχοντες καὶ ἐκεῖνοι «οἱ πληβεῖοι».

2. Είναι σωστό νά δεχόμαστε ἡ νά ἀπορρίπτουμε μιά βοήθεια καὶ συμπαράσταση γιά τούς σκοπούς τοῦ χωριοῦ μας, μέ μόνο κριτήριο τό πού ἀνήκει τό πρόσωπο ἡ τά πρόσωπα πού τήν προσφέρουν; Λάθος, καὶ μάλιστα λάθος προμελετημένο πού δέν ἐπιδέχεται συγχώρεση. Είμαστε ὄλοι Μεγαλοχωρίτες καὶ ὅταν μέσα στή σκέψη μας ἔχουμε τό χωριό μας καὶ τήν καλυτέρεψη τῆς ζωῆς του πρέπει νά ἀποβάλλουμε κάθε προσωπική ἔχθρα ἡ φθόνο, κάθε πολιτική ἰδεολογία καὶ τοποθέτηση καὶ νά σφίγγουμε τά χέρια ἐνώνοντας ἔτοι τίς δυνάμεις μας γιά τούς κοινούς σκοπούς. Πρέπει νά ἀγκαλιάζουμε καὶ νά εὐγνωμονοῦμε τούς ἀνθρώπους πού θέλουν καὶ μπορούν νά βοηθήσουν ποικιλότροπα νά γίνει τό Μεγάλο Χωριό ὁ παράδειος τῆς Εύρυτανίας.

3. Είναι σωστό νά προσπαθοῦμε νά ἐνώνουμε τούς ἀνθρώπους πού διοικοῦν τό χωριό μας καὶ πού ὁ καθένας τους ἀνήκει σέ κάποια πολιτική παρά-

άγαπάμε τόν τόπο μας

ταξη̄ ή νά τους δημιουργοῦμε τήν πε-
ποιθη̄ση όπι, ἀφοῦ είναι σέ ἄλλο ὁ κα-
θένας στρατόπεδο, πρέπει καί στά θέ-
ματα τῆς κοινότητας νά είναι πάντα¹
ἀντίπαλοι; Τό θέμα είναι πολύ σημα-
ντικό καί γι' αὐτό θά τό Θίξω μέ λίγα,
ἄλλα καυτά, λόγια. Μεγαλοχωρίτες,
στό συμβούλιο τῆς κοινότητας δέν
ὑπάρχουν δεξιοί, κεντρώοι, καί ἀρι-
στεροί. Υπάρχουν Μεγαλοχωρίτες,
πού σκέπτονται σάν Μεγαλοχωρίτες
καί πού ἐνεργοῦν σάν Μεγαλοχωρίτες.
Είναι όλοι τους διαλεχτοί καί ἔξαίρετοι,
ἀφοῦ ἐμεῖς τους ἐκλέξαμε καί πρέπει
νά τους συμπαραστεκόμαστε καί ὅχι
νά τους δημιουργοῦμε τήν ἐντύπωση
ὅπι πρέπει νά ἀγωνιστοῦν ἀπό τήν
πολιτική ἐπαλέη στήν όποια ἀνήκουμε
ἐμεῖς, οι ψηφοφόροι τους. Είναι λάθος
οι μέν νά συμβουλεύουν τόν πρόεδρο
νά ἀγνοεῖ τή μειοψηφία, γιατί τάχα εί-
ναι ἀντιπολίτευση, καί οἱ δέ νά παρο-
τρύνουν τή μειοψηφία νά ἀντιπολι-
τεύεται ἔστω καί ἀν ἡ πλειοψηφία ἔχει
δίκιο. Τό σωστό δέν τό πρεσβεύει μόνο
ἡ πλειοψηφία, ἀλλά καί ἡ μειοψηφία,
πού πολλές φορές ἀποτελεῖ πραγμα-
τική τροχοπέδη γιά τυχόν μελλοντικά
σφάλματα. "Ετοι, στήν παγματικό-
τητα, μέσα στό συμβούλιο πρέπει νά
ὑπάρχει ἡ καλόβουλη καί ἡ καλο-
προαιρετή θέση καί ἀντίθεση γιά νά
βγεῖ τό ποθούμενο θετικό καί ὠφέλιμο
ἀποτέλεσμα. Καί σ' αὐτό θά βοηθή-
σουμε όλοι ἐμεῖς οι Μεγαλοχωρίτες,
ξενιτεμένοι καί μόνιμοι κάτοικοι.

4. Ύπάρχει τώρα τελευταία μιά μικρή,
ἄλλα ὅπωσδήποτε ἐνθαρρυντική πα-
λιννόστηση. Μεγαλοχωρίτῶν γιά μό-
νιμη̄ ἐγκατάσταση καί ἐργασία στόν
τόπο μας. Πῶς πρέπει νά τή δε-
χτοῦμε; Οπωσδήποτε μέ χειροκρ-
τήματα, γιατί –ποιός ξέρει– μπορεῖ νά
σημάνει πραγματική σταυροφορία
γιά τή διατήρηση τῆς ζωῆς στόν τόπο
μας. Θέλω νά συγχαρῶ ἀπό τή θέση
αὐτή τόν Θανάση τό Σκαρπῆ, τόν
Μάκη τόν Πριόβολο καί τά ἀδέρφια
Ἀλέκο καί Μιχάλη Καρβέλη πού σέ
τόσο νεαρή ἡλικία ἀφησαν τήν πόλη,
ὅπου ἦταν οι ἐργασίες τους, καί γύρι-
σαν στό χωριό γιά νά δώσουν τή δύ-
ναμη τῆς νιότης τους γιά τό καλό τοῦ
χωριοῦ μας, ἀφοῦ διαπίστωσαν βέ-
βαια ὅπι ἔτοι καί οἱ ἰδιοὶ ἔχουν νά ὠφε-
ληθοῦν. Ἀλλά ἀκόμα θέλω διπλά νά
συγχαρῶ τούς ἀνθρώπους ἐκείνους
πού δέν ἔψυγαν ποτέ ἀπό τό χωριό,
ἄλλα ἔμειναν ἐκεῖ, δημιούργησαν οἰ-
κογένειες, ἐργάστηκαν καί ἔξακολου-
θοῦν νά ἐργάζονται. Σ' αὐτούς ὀφείλε-
ται τό ὅπι τό Μεγάλο Χωριό δέν
ἔσβησε, ἀλλά συνέχισε τή ζωή του, τή
στιγμή πού ξέρουμε τήν κρίση πού
περνάει ἡ ὑπαιθρος ἀπό τήν ἀστυφι-
λία.

Θά ἥθελα σέ μιά συνέχεια καί κάποιος
ἄλλος Μεγαλοχωρίτης νά δημοσιεύσει
τίς σκέψεις του πάνω σέ διάφορα θέ-
ματα τοῦ χωριοῦ μας.

τοῦ ΠΑΝ. ΑΘ. ΤΖΑΒΕΛΗ

Τά ξενιτεμένα μέλη μας νά μᾶς ἐνημερώνουν γιά τά κοινωνικά συμβάντα τῶν
οἰκογενειῶν τους καί νά μᾶς γνωρίζουν ὅπωσδήποτε κάθε ἀλλαγή διευθύνσεώς
τους.

Νά μᾶς στέλνουν τή συνδρομή τους στή διεύθυνση:

'Εμμ. Μπενάκη 6 – ATHENS 131 – GREECE

Οι ἀπόδημοι, καὶ ... ἐμεῖς

τοῦ στ. βασιλοπούλου

Σάν ἄνθρωπος τοῦ αἰώνα τῆς ἀλλοτρίωσης καὶ τοῦ ἔπειρου τῶν ἀξιῶν, σάν ἄνθρωπος πού ζεῖ τὸ δράμα ἐνὸς ἔθνους πού ὑστερα ἀπὸ 160 περίπου χρόνια «ἐλεύθερος Ἐθνικὸς βίου» δέν μπόρεσε νά ὀκοδομήσει τίς νέες ἀξίες του πού θά τὸ τοποθετοῦσαν ὄναμεσσα στὰ ἐλεύθερα Ἐθνη τῆς Ἕπρωπης καὶ θά τὸ καταξίωναν μὲ τὸ πολιτιστικό του παρόν. Διδάχητα κι ἀπὸ τὸ πρόσφατο πενηντάρχον ἰστορικὸ μου παρελθόν νά είμαι πραγματιστής καὶ νά δέχομαι τὰ γεγονότα μέ τὴ «σύνεση» καὶ τὴν «αὐτοκυριαρχία» πού μού ὑπαγορεύει τὸ ἀστικό μου περιβάλλον ἀπ’ τῇ μιά μεριά καὶ οἱ μικροαστικές μου συνήθειες ἀπ’ τὴν ἄλλη.

“Οσο ὅμας κι ἀν κανείς ἀντιμετωπίζει τὴν πραγματικότητα κλεισμένους στὸ περίβλημα μιᾶς ἐποχῆς πού μετράει τὰ πάντα συμφεροντολογικά καὶ πού ἡ κάθε ἐκδήλωσή μας τείνει νά πάρει τὴ μορφή οἰκονομικῆς πράξης, οἰκονομικοῦ γεγονότος, δοσοληψίας, ἔρχονται γεγονότα τῆς καθημερινῆς ζωῆς πού διαφεύδουν τοὺς γενικούς κανόνες, πού συγκρούονται καὶ τελικά ἀνατρέπουν ὅ,τι ἀντιστρατεύεται στὸ σημερινό ἄνθρωπο καὶ τὸ σύστημα πού τὸν θέλει μηχανῆ ἄβουλη καὶ κατευθυνόμενο ἔξαρτημα τῆς παραγωγῆς.

Μέ ἐκπλήξη μου διάβασα στὸν τοπικό τύπο τῆς Ιδιαίτερης πατρίδας μας τὴν εἰδηση πού τά μάτια ἀδυνατοῦσαν νά πιστέψουν.

Ναί φίλοι μου. Οἱ ἀπόδημοι Ἕπρυτάνες ἀποφάσισαν –στή μακρινή Ἀμερική– νά προσφέρουν ἕνα μεγάλο ποσόν (100.000 δολλάρια) γιά νά χτιστεῖ σπίτι στὸ Καρπενήσι πού θά στεγάσει φιλόξενα ἀπορους ἀπόδημους, ἀπόκληρους Ἕπρυτάνες γέροντες, ἐπαγγελματίες, ἀργάτες.

Ἐκατὸ χιλιάδες δολλάρια· ἔνα πολὺ μεγάλο ποσό πού γίνεται μεγαλύτερο σάν σκεφτοῦμε πόσοι είναι οἱ Ἕπρυτάνες ἀπόδημοι τῆς Ἀμερικῆς, ποιό μπορεῖ νά είναι τὸ οἰκονομικό τους ὑπόβαθρο καὶ τελικά πόσοι ἀπὸ αὐτούς είναι ἐκεῖνοι πού συνεγέρνονται σὲ τέτοιο εἴδους σαλπίσματα σέ μια ἐποχῆ κι ἔνα σύστημα πού διαρκῶς ζητᾶ νά τοῦ δίνουν κι ὅχι νά δίνει.

‘Ἄπο ἐδῶ κι ἐμπρός ἀρχίζουν νά καταρρίπτονται ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά μας γιά δλική ἀλλοτρίωση τοῦ ἄνθρωπου ἀπὸ κάθε εἴδους κοινωνικό σύστημα καὶ ἔπειρους τῶν ἡθικῶν ἀξιῶν.

‘Ο ἄνθρωπος στήν πορεία του σάν μονάδα καὶ σάν σύνολο ἐπηρεάζεται ἀλλά δὲ διαφθείρεται τελειωτικά κι ἀνεπανόρθωτα. Ξεπέφτει ἀλλά δέν ἀλλοτρίωνεται ὀλοκληρωτικά. ‘Ἀν θελήσουμε νά δεχτοῦμε κάπι τέτοιο, τὰ γεγονότα μᾶς ἐναγάγουν. Μέγιστο παράδειγμα ἡ προσφορά τῶν Ἀπόδημων συμπατριώτων μας!

‘Από ἐδῶ καὶ πέρα μπαίνει σ’ ἐνέργεια ἔνας μηχανισμός ἐρωτηματικῶν –πῶς, γιατί, τόσοι λίγοι, γιατὶ αὐτοὶ; τούς περισσεύουν; ἔχουν τόσα πού νά, μποροῦν; γιά ποιό λόγο τὸ κάνουν;– κι αὐτόματα οἱ ἀπαντήσεις:

- Ξεκάθαρα μέ τὴν παρότρυνση τῆς καρδιᾶς τους καὶ τὴν πίστη τους στὸν συνάνθρωπο πού ὑποφέρει
- Γιατὶ αὐτοὶ παραμένουν ἀκόμα ἵσως οἱ ΜΟΝΟΙ ἀναπαλλοτρίωτοι καὶ ἀδιάφθοροι;
- Δέν χρεάζεται πολλούς ἡ ὅποια, ἡ κάθε προσπάθεια λίγους καὶ ψυχωμένους.
- Αὐτοὶ μόνοι μποροῦν νά σκέπτονται ἀγνά γιατὶ κατόρθωσαν νά μείνουν ἀγνοί καὶ ἀκέραιοι.
- Σάν ἔχεις τὴν καρδιὰ σου ἀνοιχτὴ σοῦ περισσεύει ἡ ἀγάπη· κι ὅταν σοῦ περισσεύει αὐτὴ δέ θησαυρίζεις «θησαυρούς ἐπὶ τὴν γῆν».
- Ἐχουν λίγα πού γίνονται πολλά στὰ χέρια τῆς οἰκονομίας, τῆς νοικοκυροσύνης, τῆς σύνεσης καὶ τῆς συσπείρωσης.
- Τό κάνουν γιά τὸν ἴδιο λόγο πού ἔκαμαν τὸ Νοσοκομεῖο στὸ Καρπενήσι, τὰ οἰκοτροφεῖα ἀπόρων στὰ διάφορα χωριά τοῦ Νομοῦ μας, τὴ χορήγηση ὑποτροφιῶν σὲ Ἕπρυτάνες φοιτητές –30 ἀπὸ αὐτούς ἔχουν πάρει τὰ πυχία τους– κι ὅπως μαθαίνω τίς παιδικές χαρές στὰ Ἀφραγά, τὴ Βούληπη, τὴ Βελαώρα, τὴν Κρένητη, τὸ Κερασοχώρι. Κι αὐτόματα μούρχεται στὸ μυαλό κάποιος στήχος τοῦ ποιητῆ πού ταιριάζει καὶ γιά τούτη τὴν περίπτωση.

‘Η μεγαλωσύνη στούς λαούς δέν μετριέται μέ τὸ στρέμμα μέ τῆς καρδιᾶς τὸ πύρωμα μετριέται καὶ μέ τὸ αίμα.

‘Ἐδῶ, στὴν περίπτωσή μας ὅλα μετριώνται μέ τῆς καρδιᾶς τὸ πύρωμα».

Φτωχέ μου Ἕπρυτάνα ἀπόδημε! Ξεχασμένες ἀπόδημε! Σέ ξεχάσαμε καὶ σ’ ἀποδιώξαμε κι ἀπ’ τὴ σκέψη μας ὀκόμα! Τί κρίμα σέ στιγμές κρίσιμες γιά μᾶς, κρίσιμες στὸν παραλογισμό μας καὶ τὸν κατήφορο πού ἔχουμε πάρει, ἔρχεσαι ἔσου νά μᾶς θυμίσεις τὸ μεγάλο μας χρέος γιά τὸ συνάνθρωπο, τὴ μεγάλη μας εὐθύνη γιά τὸ κατάντημα τοῦ κοινωνικοῦ μας περίγυρου.

Σέ καμαρώνων ἀδερφέ μου! Σᾶς καμαρώνουμε ἀδερφία μας.

Σᾶς σφίγγων νοερά τὰ χέρια! Δέν ἀναφέρομαι σέ ὄντοματα καὶ πρόσωπα πού «πρωτοστάτησαν» νά πραγματωθεῖ ἡ ἰδέα γιά νά χτιστεῖ ἡ φωλιά τῶν «ἀετῶν» τῆς Ἕπρυτανίας. Τί σημασία θάχε κάπι τέτοιο καὶ πόσο σωστό δά τὸ ἐβρίσκαν ἐκεῖνοι πούπισαν πρῶτοι τὴν ἰδέα!

Τίποτα ἀπό τὴν πράξη σας –ἀπό τὶς πράξεις σας– δέν είναι ἀνώφελος ρομαντισμός ὅταν ἀπευθύνεται σ’ ἔναν τόπο σάν τὸ δικό μας τόπο, τὴν πολυαγάπητη Ἕπρυτανία, τὴν πολύπαθη καὶ πολυπόθητη, τὴ λαβωμένη κι ὀλόρθη, τὴν ἔχασμένη καὶ ἀλημόνητη, τὴν ἐγκαταλειμένη μά καὶ γιομάτη θέληση καὶ πίστη στὴ ζωῆ καὶ στὴν ὑπαρξή.

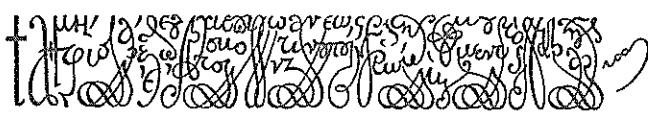
‘Η πράξη σας, ἀδέρφια μας, μέγιστο δίδαγμα γιά μᾶς καὶ σημείο ξεκινήματος γιά τὸ δικό μας χρέος, τὸ χρέος τῶν Ἕπρυτάνων τῆς μητρόπολης.

ΤΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟ

Σάν συνέχεια ἀπό τήν παρουσίαση τοῦ «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΥ» στό προηγούμενο φύλλο τῆς «Φωνῆς...» μας παραθέτουμε κατωτέρω σχετική ἐπιστολή τοῦ Παναγιώτατου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Παπακωνσταντίνου, κείμενο τοῦ Ὁσιολ. Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτη («ΑΘΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟ-

ΓΟΙ»), φ. 61-70, 19 80 σ. 37) καὶ κριτική τοῦ συμπατριώτη λογοτέχνη Δημ. Γούλα, πού τιμοῦν τόσο τόν ἐπιμελητή τῆς ἐκδόσεως καὶ τόν Πρόεδρο τοῦ Συνδέσμου μας π. Κων. Δ. Βαστάκη, ὅσο καὶ τόν Σύνδεσμό μας:

1. Ἡ ἐπιστολή τοῦ Παν. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου:

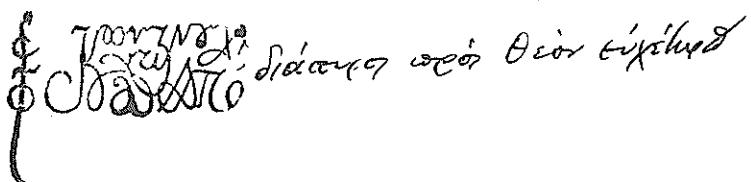
Τῷ Αἰδεσιμολογιωτάτῳ Πρωτοπρεσβύτερῳ κ. Κωνσταντίνῳ Δ.
Βαστάκῃ, τέκνῳ ἡμῶν ἐν Κυρίᾳ ἀγαπητῷ, χέριν καὶ εἱρήνην παρά θεοῦ.

Ἄτις Αθηναῖς

ἴετ' εὐαρεσκεῖας ἐλάβομεν τὸ ὑπό τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῶν Αἰδεσιμολογιωτήτος προσφόρνως ἀποσταλέν ἡμῖν ἀντίτυπον τοῦ πονήματος ὡμῶν "Βύρυτανικὸν λειμωνάριον".

Ἐπισκοπήσαντες δέ τοῦτο εὐχαριστώς, ἐκφράζομεν διά τοῦ παρόντος πρός τὴν ὑμετέραν Αἰδεσιμολογιωτήτα τάς θερμάς ἡμῶν εὐχαριστίας ἐπει τῇ εὐλαβεῖ προσφορᾷ, καὶ ἀπονέμοντες αὐτῇ δλδθυμον τῆν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν, τὰ κράτιστα αἰτούμεθα παρά θεοῦ, οὐδὲ καὶ τὸ ἄτειρον ἔλεος εἶη μετ' αὐτῆς.

Ἄγρια Μαρτίου κδ:

2. Η έπιστολή του Αντιπρ. της Κυβερνήσεως κ. Κ. Παπακωνσταντίνου:

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

'Εν Αθήναις τῇ 16.1.1980

Αἰδειμολογιώτατε,

Τό τόσον ἐπιμελέμενον ἀπό πάσης ἀπόφεως «Εὐρυτανικόν Λειμωνάριον», συνιστά ἀπόδοσιν ὀφειλομένης «τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης» εἰς μνήμην τῶν ἐπί τῆς Ιδιαιτέρας περιφερείας Σας ἀναδειχθέντων Νεομαρτύρων καὶ ἀφ' ἔτερου ἀνθολογίαν ἀπό τὴν ἔθνικήν ζωήν τοῦ δουλωμένου Γένους.

Ἐσημείωσα εἰς τὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος προλεγόμενα, τήν παρατήρησιν ὅτι μυχία παρόρμησις τῆς προσπαθείας Σας, ύπηρεν ἡ βαθεῖα συγκίνησις ἐπί τῆς ἐναπείσεως καθαρῶς χριστιανικῶν μορφῶν, αἱ ὄποιαι ἐσπήριξαν τὴν ὁρθόδοξον Ὁμολογίαν εἰς σκοτεινούς χρόνους καὶ ἡ ἐπιζήτησις ἀγαθῆς ἐπιδράσεως εἰς τὴν ἡθικήν συγκρότησιν τῶν πιστῶν.

Χάρις εἰς τὴν ἐπαινετήν πρωτοβουλίαν καὶ τὸν ἐνθεον ζῆλον Σας, ἐξησφαλίσθη σειρά «ἀρτίων καὶ πανηγυρικῶν» ἀκολουθιῶν, πλεομένη μὲ τὸν πλοῦτον τῶν μεγαληγόρων ἐκφράσεων καὶ τῶν πνευματικῶν καρπῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ καλύπτεται κενὸν εἰς τὸν χώρον τῆς λατρευτικῆς ποιῆσεως.

Ἡ σύνθεσις τοῦ ἵεροῦ κύκλου τῶν ἀσμάτων ἀπό τὸν περίπτυστον ἀναχωρητήν μελῳδόν, ἀπηχεῖ τὴν γνησίαν βιδαντινήν παράδοσιν καὶ χαρακτηρίζει κατ' ἔξοχήν τὴν σημασίαν τῆς προσφορᾶς.

Ο ἀποθησαυρισμός πληθώρας ἀγιολογικῶν πληροφοριῶν ἐκ τῆς ὑπό ἔκδοσιν σχετικῆς πραγματείας Σας, σύνοψις ὡς εἶναι προφανές μακροῦ καὶ σταθεροῦ μόχθου, παρέχει εἰς τὸν ἀναγνώστην μίαν πρώτην γεῦσιν τῆς εὐδοκίμου ἐνασχολήσεως εἰς προσφιλῆ θέματα.

Ἡ ἀδρομερής ἐξιστόρησις τοῦ παραδειγμάτιζοντος βίου πλειάδος ὥσιων Πατέρων, οἱ ὄποιοι ἐλάμπουν τὴν τοπικήν θρησκευτικήν ἴστορίαν καὶ ἀποτελοῦν κατά τὴν οἰκοδομουμένην ἀντλήσιν, ἀναπόσπαστον ἐνότητα μὲ τὴν σεπτήν χορείαν τῶν ἡδη πηματέων Ἀγίων, ἀπαρτίζει ὅξιαν προσοχῆς συνηγορίαν διὰ τὴν κατάταξιν αὐτῶν μεταξύ τῶν νεοφώτων ἀστέρων τῆς Ἔκκλησίας.

Αἰδειμολογιώτατον

Κύριον Κωνσταντίνον Βαστάκην

Πρωτοπρεσβύτερον

Βατάτζη 10 - 12

'Ενταῦθα

Μέ εἰλικρινῆ αἰσθήματα
Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

* * *

3. Τό κριτικό σημείωμα ἀπό τούς Ἀθωνικούς Διαλόγους τοῦ Οσιολ. Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτη:

«Λειμωνάριον Εὐρυτανίας» εἶναι ὁ τίτλος ἐνός τόμου 260 σελ. μεγάλου σχήματος, πού περιλαμβάνει Ἀσματικές Ἀκολουθίες δέκα Εὐρυτάνων Ἀγίων καὶ Παρακλητικούς Κανόνες στὶς Θαυματουργές Ἰ. Εἰκόνες τῆς Παναγίας «Προυσιωτίσσης» καὶ «Τατανριωτίσσης», πού φιλοτεχνήθηκαν ἀπό τὸν γνωστὸν ἀγιορείτην Υμηνογράφον π. Γεράσμιον.

Τὴν ἔκδοση ἀνέλαβε ὁ Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτῶν καὶ ἐπιμελήθη ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Κωνσταντίνος Βαστάκης, ὅστις, μὲ τὰ εἰσαγωγικά σημειώματα στὸν βίον καὶ τὸ μαρτύριον - Συναξάριον τῶν Ἀγίων, μὲ τίς θαυμάσιες βυζαντινές Εἰκόνες τῶν καὶ τὴν ἐπιμελημένην ἐκτύπωση, προσέφερε στὴν Ἔκκλησίαν ἔνα ἄρτιον ἔργον γιά χρήση λειτουργικῆ, ὅλλα καὶ γιά προσωπική ἀνάγνωση καὶ μελέτη, δεδομένου ὅτι ὁ ἐπιμελητής τῆς ἐκδώσεως εἰργάσθη ἐπιστημονικῶς.

«ΑΘΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ»

Ἀγιορείτικον περιοδικόν
Ταῦ. - Μαρ. 1980

*****

4. Η κριτική του κ. Δημ. Γούλα:

Η ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ Εύρυτανικό λειμωνάριο, ἐν Ἀθήναις 1978

τοῦ Δημοσθένη Γούλα

«Τήν Ἐννεάριθμον χορείαν καὶ θεόπλοκον
Τῶν Εύρυτάνων νῦν Ἀγίων μακαρίσωμεν
Τούς ἀξίως δοξασθέντας παρά Κυρίου.
Ἐκκλησίας γάρ εδείχθησαν σπηρύγματα
καὶ λαμπρά Εύρυτανίας καλλωπίσματα
Οἵς βοήσωμεν χαῖρος Ἀγίον οὐστῆμα.»

Αὐτές τίς μέρες εἶδε τό φῶς τῆς δημοσιότητας
μάτι πολύτιμη ἐργασία μέ τὸν τίτλο: «Εύρυτανί^κον Λειμωνάριον, ἥγουν ἀσματικά ἀκόλουθιαί
τῶν ἐνδόξων Εύρυτάνων Ἀγίων», ἐκδοσίς τοῦ
ἰστορικοῦ Συνδέσμου τῶν Μεγαλοχωριτῶν «Ἡ
Ἀγία Παρασκευή», ποὺ ἔχει στό ἐνεργητικό του
πλούσια πολιτιστική προσφορά στὸ χῶρο τοῦ
Μεγάλου Χωριοῦ, μέ προεκτάσεις σ' ὅλη τὴν
Εύρυτανική περιοχή. Τὴν ἐπιστασία τῆς ὅλης ἐκ-
δοσης εἶχε ὁ γνωστός Εύρυτάνας λόγιος καὶ σε-
μνός λευτῆς κ. Κωνίνος Βαστάκης, γιὸς τοῦ
μάρτυρα Ιερέα-Δασκάλου Δημήτρη Κ. Βαστάκη.
Τὸ Εύρυτανικό λειμωνάριο περιλαμβάνει τίς
ἀσματικά ἀκόλουθιες τῶν ἐννέα νεομαρτύρων
τῆς Εύρυτανίκης γῆς. Τὰ κείμενα ἔχουν ποιηθεῖ
ἀπό τὸν μεγάλο Υμνογράφο τῆς Μεγάλης τοῦ
Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μοναχό Γεράσιμο Μικρα-
γιαννανίτη πού ἀσκητεύει στὸ Ἀγίο Όρος. Κεί-
μενα ἔξομολογητικά καὶ ἀρώματισμένα ἀπό τό
πνευματικό θυμίαμα τῆς Ὁρθοδοξίας ὑμνο-
γραφικῆς μας παράδοσης. Ἡ ἐκδοση ἔχει τὴν
εγκριση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας. «Ἐτοί
ἀνοίγει ὁ δρόμος νά είσαχθοῦν στή λειτουργική
χρήση. Τὴν ἐκδοση προλογίζει μ' ἔνα σύντομο,
ἀλλά περιεκτικό κείμενο ὁ Μητροπολίτης Ναυ-
πακτίας καὶ Εύρυτανίας Δαμασκηνός. Ἀκολου-
θεῖ ἡ Εἰσογωγή τοῦ π. Κ.Δ. Βαστάκη, ποὺ ἀνα-
φέρεται στοὺς Εύρυτάνες Νεομάρτυρες καὶ τὴ
σημασία τους γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμιο-
σύνη. Σωστὰ ὁ λυρικός ύμνογράφος φάλλει:
«Τῶν Εύρυτάνων προστάται καὶ ἀντλήπτηρες,
τυγχάνοντες ἐπάσι.» Ἀκολουθοῦν τὰ κείμενα
τῶν ἀσματικῶν ἀκόλουθιῶν. Ωραία ἐμφάνιση.
Δύο στήλες σέ κάθε σελίδα. Ἐκτύπωση δι-
χρωμη. Χάρμα τῶν ματιών τοῦ Εὐλαβικοῦ ἀνα-
γνωστη.

«Ενα κομμάτι πολύτιμο στήν ἐκδοση αὐτή είναι
τὸ «Ἐπίμετρον». Συγγραφέας είναι ὁ π. Κωνίνος
Βαστάκης. «Ἔχει συγκεντρώσει ὅ,τι σχετίζεται μὲ
τὴν ιστορία, τὴ ζωή καὶ δράση κάθε νεομάρτυρα
τῆς Εύρυτανίας. Οἱ πληροφορίες είναι δοσμένες

μέ ἐπιστημονικό τρόπο. Οἱ ιστορικές τοῦτες
μαρτυρίες τοποθετοῦν κάθε νεομάρτυρα στίς
ἀληθινές διαστάσεις του. Τὸ «Ἐπίμετρον» είναι
μιὰ λακωνική καὶ περιεκτική Εύρυτανική Ἀγιο-
λογία γιὰ τοὺς νεομάρτυρες τῆς Τουρκοκρατίας.
‘Ο π. Βαστάκης ἔδωσε τὸν καλύτερο ἑαυτοῦ του
στό τμῆμα αὐτό. Ἡταν ὁ πιό ἐνδεδειγμένος ν'
ἀσχοληθεῖ μέ τὸ θέμα αὐτό. Μποροῦμε νά
πούμε, πῶς ἀποπνέει τὴν Εὐωδίαν τῆς Ὁρθο-
δοξίας.

Τὸ «Εύρυτανικό Λειμωνάριον» είναι ἡ πιό
ώραια ἐκδοση πού τιμάει τὸν Σύνδεσμο Μεγα-
λοχωριτῶν «Ἡ Ἀγία Παρασκευή» διότι μπό-
ρεσε νά μᾶς χαρίσει ἔνα ἐργο διαχρονικό καὶ νά
το χαρίσει στοὺς Εύρυτάνες καὶ γενικότερα
στοὺς Ρουμελιώτες γιὰ νά γνωρίσουν τίς ρίζες
τῆς πονεμένης Ὁρθοδοξίας καὶ Ρωμιοσύνης
στά πικρά ἀλλά καὶ ἡρωικά χρόνια τῆς Τουρκο-
κρατίας. Οἱ Εύρυτάνες, ὅλοι οἱ Εύρυτάνες καὶ
ὅλοι οἱ Ρουμελιώτες είναι ἀνάγκη νά προμηθευ-
τοῦμε τὸ «Εύρυτανικό Λειμωνάριο». Οἱ Ρουμε-
λιώτικοι Σύλλογοι ἔχουν τό λόγο τώρα γιά τή
διάσωση τῆς ωραίας αὐτῆς ἐκδοσης. Ὁ Σύν-
δεσμος τῶν Μεγαλοχωριτῶν «Ἡ Ἀγία Παρα-
σκευή» κι ὁ Ἐπιμελητής τῆς ἐκδοσης π. Κωνίνος
Βαστάκης είναι ἀξιονήκοτες καθε ἐπαίνου γιὰ τὸ Εύρυ-
τανικό Λειμωνάριο, ἔνα βιβλίο διαχρονικό κι'
ἀποκαλυπτικό, ἔνα βιβλίο γιὰ τό πρόσωπο τῆς
Χριστανικῆς Εύρυτανίας στά χρόνια τῆς Τουρ-
κοκρατίας. Μαζί μέ τὸν μελωδό ύμνογράφο
Φάλλουμε κι' ἐμεῖς:

«Δεῦτε,
Εύρυτάνων πάντες χοροί,
τῆς Εύρυτανίας,
εὐφρύμισωμεν τούς φρουρούς,
τῶν ἐννεαρίθμων,
συνέλευσιν Ἀγίων,
δι' ὧν πάσης ἀνάγκης,
ἀπολυτρούμεθα».

‘Η Σύνταξη τοῦ Περιοδικοῦ, τό Δ. Συμ.
τοῦ τοῦ Συνδέσμου καὶ ὁ π. Κωνίνος
Θερμᾶς εὐχαριστοῦν τοὺς ἀνωτέρω γιά τά
καλά τους λόγια.

N. Καρβέλης

ΤΑ ΨΗΛΑ ΒΟΥΝΑ

στό δημοτικό τραγούδι

του Δημήτρη Χρ. Μποσινάκη

Όταν καταπίνεται κανείς νά γράψει γιά τά βουνά τής πατρίδας μας δέν ξέρει τί νά πρωτοπεῖ κι ἀκόμη, ότι καί νά πεῖ, αισθάνεται νά μήν έχει ἐκπληρώσει τό χρέος του. Τό ίδιο καί γιά τη θάλασσα. Τό ίδιο γιά κάθε ώρασ στή ζωή μας. Τά νιώθει κανείς ἄμεσα, χωρίς νά τά ἔρμηνευει πάντα.

Γιά τά ψηλά βουνά μπορεῖ κανείς νά μεταφέρει στό χαρτί τά συναισθήματα πού τού γεννούν ἀντικρύζοντάς τα. Ακόμη νά μιλήσει γιά τήν ἀντικειμενική ἄξια τους καί ὁμοφοία τους. «Ἐνας πνευματικός ὅμως ἀνθρωπος καί ἔνας Εύρυτάνας δέν είναι σωστό νά έχει «Τά ψηλά βουνά» τό πρωτοπειακό γιά τήν ἐποχή του βιβλίο τοῦ Ζαχαρία Παπαναύσιον. Αύτά ὅμως δέν μπορούν νά ἔχαντηθούν σέ λίγες γραμμές. Κι είναι ἀνάγκη νά καταπιαστεῖ κανείς προηγούμενα μ' ἔνα χῶρο, πού τά βουνά ἀποτελούν ἔνα ἀπό τά κύρια θέματα του. Κι αύτός είναι τό δημοτικό τραγούδι.

Κάθε βουνό ξέρει τή δική του ιστορία. Καί δέν ύπάρχει βουνό στην Ἑλλάδα, πού νά μήν έχει τήν ίδιατερή ιστορία του. «Ομως μερικά βουνά ἀναφέρονται συχνότερα στά τραγούδια μας; ὁ «Ολυμπος, τ' Ἀγραφα, ή Γικιώνα, ή Λιάκουρα, ή Καλιάκουδα, τε Βελούχι.

Στά δημοτικά τραγούδια καί κυρίως στά κλέφτικα, στά βαθύτατα αὐτά λυρικά κομμάτια, τά ψηλά βουνά ἀναφέρονται ως τόποι, ως καταφύγια, λημέρια τῶν κλεφτῶν καί τῶν ἀρματολῶν. Προπάντων τ' Ἀγραφα μέ τούς θύρλους τῶν Καστανωνιών, τήν προεπαναστατική αὐτή ἐλπίδη τῶν πραγιάδων. Κι ἀκόμη τό περήφανο Βελούχι μέ τίς βρυσομάνες του. Αύτά τ' ἄγρια, τ' ἀπρόσιτα βουνά ήταν οι κατοικίες τῶν ἀνυπόταγτων κλεφτῶν.

«Ἔχει τονιστεῖ πώς τά κλέφτικα τραγούδια δέν είναι ἐπικά κομμάτια, δῆσο ό κλέφτης ἀφηγεῖται τά κατορθώματα του, ἀλλά λυρικά ποιματά δῆσο ωλεῖ γιά τούς καημούς του, τίς λαχτάρες του, τίς ἀπέιδες του. Γι' αὐτό συμφιλώνεται μέ τά βουνά, τά προσωποποιεῖ καί ἀνοίγει κουβέντα μαζί τους, δῆσως καί μέ τούς συγκάτοικούς του τά πουλιά, τούς ἀητούς κυρίως, καί τ' ἄγρια θεριά.

Στά ψηλά βουνά, στά Κράκουρα, είναι οι φωλιές τῶν ἀπτῶν. Τέτοιες φωλιές, τέτοιες μονιές ζητάει κι ό κλέφτης, στήν προσπάθειά του νά μείνει λευτερος, δῆσως καί τά πουλιά. Γι' αὐτό παρομοιάζεται με ἀπό ό κλέφτης. «Ἐνας ἀητός περήφανος, ἔνας ἀητός λεβέντης... μένει ἀπόνα στά βουνά ψηλά στά κορφοβούνια». Αύτη τή συσχέτιση τού κλέφτη μέ το πουλιά, μέ τόν ἀητό, τή συναντήμε συχνά στό τραγούδι. «Φέρτε μου τ' ἀλαφρό σπαθί... νά πεταχτώ σάν τό πουλί ψηλά στά κορφοβούνια».

Συχνά ἀκόμη βλέπουμε νά συσχετίζονται μέ τά ψηλά βουνά ή ἀνεξαρτησία, ἡ ἐλευθερία, τό ἀνυπόταχτο, τό ἐλεύθερο φρόντιμα, γνωρίσματα πού ἀποδίδονται καί στούς κατοίκους τῶν βουνῶν, ως ἰδιοσυστατικά πά στοιχεία τους, μέ ἰδιαίτερο τονισμό στήν ἀνεξάρτητη, τήν ἐλεύθερη γνώμη, τήν εύθυτητα τού χαρακτήρα, τήν ισχυρογνωμοσύνη κάποτε.

Αύτά τά στοιχεία τά συναντάμε στούς βουνίσους σέ ἀντίθεση μέ ἐκείνα τῶν κατοίκων τῶν κάμπτων καί τῶν παραλιακῶν μερῶν. Στενά συνδέονται, δῆσως εἴπαμε, τά ψηλά βουνά μέ τήν κλεφτουριά. Οι κλέφτες τά χαίρονται, ἀφού κοιμούνται κάτω ἀπό τούς παχειούς ἵσκους τῶν δέντρων τους. «Ἀνάθεμά τα τά βουνά... κανένας

δέν τά χάρηκε μέσ' στόν ἀπάνω κόσμο... ή κλεφτουριά τά χαίρεται...». Άφοῦ προσωποποιούνται τά ψηλά βουνά, έχουν συναισθήματα, χαίρονται σάν έχουν κλέφτες ή κλαίνε σάν τούς χάνουν. «Ἔχετε γειά ψηλά βουνά» καί «κλαίνε τά μαύρα τά βουνά παρηγοριά δέν έχουν... ή κλεφτουριά τ' ἀρνήθηκε καί ροβολάει στούς κάμπους». Γι' αὐτό ύπάρχει πάντα μά ἀντίθεση καί ἀντίζηλιά ἀνάμειος στά βουνά καί στούς κάμπους, ἀνάμειος στούς βουνίσους καί στούς καμπίσους.

Τά ψηλά βουνά ἀπ' τίς κορφές τους κοιτάζουν μέ περιφρόνηση τούς κάμπους. Παλιότερα μά κοπέλα τό βωρούσος υποτιμητικό νά παραπήσει τά βουνά καί γά παντρευτεῖ καμπίσιο, νά ζήσει χαμηλά, στόν κάμπο. Καί πώς νά μήν αιοθάνεται ἔτσι ἀφού είναι γνωστό πώς «οι κάμποι τρέφουν ἀλογα καί τά βουνά λεβέντες». Ό κάμπος ἀναφέρεται ως μαραζάρης, κι οι καμπίσιοι ως μαραζάρηδες, σέ μερικές περιπτώσεις μέ τή βαριά λέξη: χτιζάρηδες.

Καί δέν είναι μόνο τό δημοτικό τραγούδι πού ἀναφέρεται ἔτσι στά ψηλά βουνά. Γνωστοί μας ποιητές, βαθύτατα ἐπρεπασμένοι ἀπ' αὐτό, κάνουν συχνά λόγο. «Θά πάρω ἔναν ἀνήφορο νά βγω σέ κορφοβούνι», καί «Λεβέντης ἐροβόλας ἀπό ψηλή ραχούλα», ἀκόμη «ποιά είναι ἔκεινη πού κατεβαίνει, ἀστρονυμένη ὥχ τό βουνό». Είναι γνωστή η τραγική ἐπίκληση τοῦ Κρυστάλλη στόν ἀητό: «Πλάρε με πάνω στά βουνά, τί θά μέ φάει ό κάπιος».

Είναι χαρακτηριστική κι η ἐκκλησιαστική παράδοση μέ τά βουνά, τόν έχωρο, ἔρημο ἀπό ἀνθρώπους τόπο: τά δυνκτήκησα στίς κορφούσες, οι ξακουστοί Αἰ-Λιάδες. «Ἄς θυμηθούμε καί τό λόγο τοῦ Πετρόμπεη γιά τόν πρωτοκλέφτη τόν Κολοκοτρόπα, πούθελε νά πιάσει τό διάσελο τῆς Αρκαδίας: «Ἄστον αἰτόν... θέλει νά πιάσει ξανά τούς Αἰ-Λιάδες». Σ' αὐτά τά ψηλά βουνά θέλει νά ζήσει ὁ κλέφτης καί λαχταράει: «Πότε θαρθεὶ μά ἀνοίξῃ...». Άλλοτε, κυρίως ὅταν κινδυνεύει, τά καλοτυχίζει, ἀφού «χάρο δέν καρτερούν, φονιά δέν περιμένουν». Κι' ὅταν είναι οκτενιασμένα, τόν ἐπτρεάζουν συναισθηματικά, βλέπει κακό προμήνυμα, συφορά, πόλεμο, θάνατο: «Γιατί είναι μαύρα τά βουνά καί στέκουν βουρκωμένα;

Νομίζω πώς δέν είμαστε έξω ἀπό τό κλίμα, ὃν θυμηθούμε πώς κι ό «Ιησοῦς πήρε τούς μαθητές του «εις δρός υψηλὸν κατ' ίδιαν». Φάίνεται πώς τά ψηλά βουνά, ἀκότο τό ἀνυπόταχτο καί τό ύψηλόφρον, δίνουν κι είναι αἴσθημα ἀντασθεσι, περισυλλογής, θαυμασμοῦ.

Γράφοντας αὐτά θυμάματα πάντα μέ συγκίνηση τόν μπάρμπα-Θανάση, τό Μεγαλοχωρίτη (Θιός σχωρέστον!) καί τό μεράκι του νά φροντίζει καί νά νοικοκυρεύει τίς κρύες βρυσούλες καί τά γύρω ξωκκλήσια στίς πλαγιές τῆς Καλιάκουδας. Κι ὅλοι ξέραμε πώς ήταν «στά ἐρημοκκλήσια λειτουργός, στίς βρύσες διακονίρης, θεύει κορφή σκαρφάλωνε, κι θύει ριζό ροβόλα».

Κι ώς ἀγναντεύει κανείς τά ψηλά βουνά κι ἀναγαλλιάζει ή ψυχή του, φέρνει στό νοῦ του τό ρουμελιώτικο στίχο:

«Βουνά τά κατατόπια μου, πάλε βουνά ὁ καπηός μου! Νά είχα ποδάρι σίδερο καί χάλκωμα τασαρούχι νά ξεκινήσω μοναχός, νά σεργιανέσω ἀτός μου Αραποκέφαλα κι' Όξυά, Βαρδούσια καί Βελούχι!»

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ

(Συνέχεια έκ του προηγουμένου)

ΜΗΤΡΩΟΝ ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

1890

Λάιος Σπυρίδων τοῦ Νικολάου (ύπαλληλος τοῦ Θεραπευτηρίου «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ» καὶ ἐν συνεχείᾳ νοσοκόμος στό Νοσοκ. «ΣΩΤΗΡΙΑ» ὅπου καὶ ἀπέθανε).

Λάιος Ἰωάννης τοῦ Γεωργίου (κτηματίας καὶ γεωργοκτηνοτρόφος στό χωριό).

Μαργαριτόπουλος Ἰωάννης τοῦ Κωνσταντίνου (μετανάστης στήν Κών/πολι, μέλος τοῦ Συνδέσμου). Περιδας Γεωργίου τοῦ Βασιλείου (μετανάστης στήν Κωνσταντινούπολι καὶ Ἀθήνα, διόπου ἀπεβίωσε καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Ρώτσικας Σπυρίδων τοῦ Γεωργίου (μετανάστης στήν Ἀμερική, μεταδημοτεύσας ἐκ Δολιανῶν, ἐγκαταστάθη στό συνοικ. Γαῦρος τοῦ χωριοῦ διόπου δημιούργησε οἰκογένεια καὶ ἐμπορ. κατάστημα).

1891

Βονόρτας Ἀθανάσιος τοῦ Σπυρίδωνος (μετανάστης καὶ ἐπαγγελματίας στήν Κών/πολι, καὶ τὸν Πειραιᾶ, διόπου ἀπεβίωσε. Ἐπίλεκτο μέλος τοῦ Συνδέσμου, διατελέσας ταμίας τοῦ Δ. Συμβουλίου).

Κουβέλης Χαράλαμπος τοῦ Γεωργίου (ἐπαγγελματίας στή Λαμία, καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Κατσιγιανῆς Ἰωάννης τοῦ Γεωργίου (μετανάστης στήν Κωνσταντινούπολι, Ἀμερική καὶ Ἀθήνα διόπου καὶ ἀπεβίωσε καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Κοντομέρκος Δημήτριος τοῦ Ἰωάννου (μετανάστης καὶ ἐπαγγελματίας στήν Κωνσταντινούπολι, τὸν Πειραιᾶ καὶ τέλος βιοτέχνης εἰς Ἀθήνας διόπου σταδιοδρόμησε καὶ δημιούργησε οἰκογένεια. Ἐπίλεκτο καὶ δραστήριο μέλος τοῦ Συνδέσμου. Διετέλεσε ἐπὶ πολλὰ ἔτη Γεν. Γραμματεὺς καὶ Πρόδρομος. Ἐπίσης συγκατάλεγεται μεταξύ τῶν ἴδρυτικῶν μελῶν τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως τοῦ Συνδέσμου (1932) ὃν τό τίτλον «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ», τῆς δόπιας μέχρι τῆς παρατίσσεώς του 1968 ἦταν ὁ ὑπέψυθος τῆς ἐκδόσεως. Τέλος μὲ τὴν ἀποχώρησή του ἡ Γεν. Συνέλευση τοῦ 1968 τὸν ἔτιμησε μὲ τὸν τίτλον τοῦ Ἐπιτίμου Προέδρου, τοῦ δὲ ἔτους 1976 τὸν ἀνεκήρυξε καὶ μέγαν τοῦ Συνδέσμου Εὐεργέτην. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη μὲ πάνδημο συμμετοχῇ τοῦ Μεγαλοχωρίτικου κόδισμον εἰς Ἀθήνας).

Πριγκηφίλης Θεοφάνης τοῦ Ἀθανασίου (μετανάστης εἰς Ἀμερικήν διόπου ἀπεβίωσε, μέλος τοῦ Συνδ.). Σταθόπουλος Γεωργίος τοῦ Ἀνδρέου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι καὶ εἰς Σουδάν Ἀφρικῆς, δερματέμπορος εἰς Πειραιᾶ. μεγάλη σχετικά ἡλικία προσεχώρησε στό Μοναχικό Βίο καὶ ἐχειροτονήθη ἵερεύς λαβών τὸ ὄνομα Γρηγόριος. Ὡς ἵερομόναρχος διεκρίθη στήν αὐτοτρήτη ἀσκητική ζωή καὶ τῇ διαφύλαξ τῶν ἥδων τῆς παραδόσεως. Ἰδιαίτερα ἐτίμα τὸν Όσιομάρτυρα τοῦ χωριού μας "Ἄγιον Γεράσιμον". Ὑπῆρξε καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Δρίβης ἡ Χαστάλας Ἰωάννης τοῦ Ευάγγελου (μετανάστης εἰς Κών/πολι, μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Τσελεπής Δημήτριος τοῦ Νικολάου (γεωργοκτηματίας, ὑδρονομέας καὶ ἀγροφύλακας στό χωριό).

Ψυμάδης Ἰωάννης τοῦ Ἀθανασίου (μετανάστης εἰς Ρουμανίαν διόπου ἐστούδας μηχανικός αὐτοκινήτων. Ἐγκαταστάθη εἰς Λαμίαν, διόπου δημιούργησε οἰκογένεια καὶ μηχανουργεῖο αὐτοκινήτων. Μέλος τοῦ Συνδέσμου).

1892

Αλδος Ταξιάρχης τοῦ Χαραλάμπους (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι καὶ Ἀθήνας. Ἐπίλεκτο μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου, συνεργάτης τῆς «Φωνῆς τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ».

Μαζούντας Γεωργίος τοῦ Ἰωάννου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι διόπου ἐκεῖ νέος ἀπέθανε).

Παλιούρας Μιχαήλ τοῦ Κωνσταντίνου (γεωργοκτηματίας στό χωριό).

Σύνως Σωτήριος τοῦ Ταξιάρχη (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι καὶ ἐπαγγελματίας εἰς Ἀθήνας διόπου καὶ ἀπέθανε. Ἐπίλεκτο μέλος τοῦ Συνδέσμου διατελέσας καὶ μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου αὐτοῦ).

Γεωργανόπουλος Θεοδόσιος τοῦ Δημητρίου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι διόπου διολοκήρωσε τίς γυμνασιακές σπουδούς. Ἐπανελθεὶς εἰς Ἀθήνας εἰσῆλθε στήν Στρατιωτική Σχολή καὶ σταδιοδρόμησε ἀποστρατευθῆς μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ 'Υποστράτηγου. Ἐλεύθερος μέρος εἰς δύλους τούς πολέμους ἀπό τὸν Α' Παγκόσμιο πόλεμο καὶ μέχρι τῆς ἀποστρατεύσεώς του 1950. Τιμήθηκε μὲ ἐννέα Παράστημα καὶ Μετάλλια. Μετά τὴν ἀποστράτευσή του διωρίσθηκε ἀρχηγός ἀποστολῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Δυτικῆς Μακεδονίας μὲ ἔδρα τὴν Κοζάνην. Ὑπῆρξε χαρούμενος καὶ ειρηνικός ἄνθρωπος. Καλός οἰκογενειάρχης. Πιστός καὶ φιλακόλυθος χριστιανός. Ομίλει ἀπάτιστως τὴν γαλλικήν, γερμανικήν, τουρκικήν. Ἐπίλεκτο μέλος τοῦ Συνδέσμου. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη μὲ τιμές εἰς Ἀθήνας).

Καρατζένης Διονύσιος τοῦ Εὐθύμιου (μετανάστης εἰς Κών/πολι καὶ Θεσ/νίκη, μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Κατσιγιανῆς Κωνσταντίνος τοῦ Ἀλεξάνδρου (λαναροποιός καὶ ἐν συνεχείᾳ διέπρεψε ὡς καλλιτέχνης Θεάτρου Σκιῶν).

Μερμήγκας Δημήτριος τοῦ Βασιλείου (μετανάστης καὶ ἐπαγγελματίας εἰς Κωνσταντινούπολι καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Μπούρος Μιχαήλ τοῦ Ἀθανασίου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι, τεχνίτης χρυσοχοΐας, κατέληξε ὡς ἀρτοποιός καὶ γεωργοκτηματίας στό χωριό καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Μωρίκης Ἀθανάσιος τοῦ Βασιλείου (ἐπαγγελματίας ἀρτοποιός εἰς Λαμίαν διόπου ἐγκατεστάθη καὶ δημιούργησε πολυμελῆ καὶ εὐθεῖη οἰκογένεια καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Παϊδας Γεράσιμος τοῦ Σπαρατίου (μετανάστης εἰς Αἴγυπτον, διόπου ἀπέβισθε, μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Παπαγιάννης Κωνσταντίνος τοῦ Ἰωάννου (μετανάστης εἰς Ἀμερικήν διόπου διέπρεψε στήν Κών/πολι, ειρηνικής ζωῆς).

Σιώκος Ζαχαρίας τοῦ Ἰωάννου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι καὶ Ἀμερική διόπου ἐγκατεστάθη. Ἐπίλεκτον μέλος καὶ λάτρης τοῦ Συνδέσμου. Ἀπεβίσθε στήν Ἀμερική).

Τσαμπούλας Ἰωάννης τοῦ Θωμᾶ (χρυσοχοός εἰς Ἀθήνας διόπου καὶ ἀπέθανε).

Τζαβέλας Εδύθυμος τοῦ Χρήστου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι, γεωργοκτηματίας τοῦ χωριοῦ διόπου καὶ ἀπεβίωσε καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου).

Χασιαλῆς Σταύρος τοῦ Ματθαίου (μετανάστης εἰς Κωνσταντινούπολι. Μετά τὴν μικρασιατικήν καταστροφήν ἐγκατεστάθη εἰς Δράμαν. Μέλος καὶ λάτρης τοῦ Συνδέσμου μας).

π. Κ.Δ.Β.

Σημείωση: Αἱ ἐντός τῶν παρεγγέλσεων ἐπαγγελματικές ἰδιότητες καὶ ἀλλες πληροφορίες τῶν ἀνωτέρω προσετέθησαν ὑπό τοῦ γράφοντος, τίς διόπεις εὑρε κατόπιν σχετικῆς ἐρεύνης μετά τοῦ κ. Χρήστου I. Κοντομέρκου.

‘Η ύγιεινή τοῦ στόματος

τοῦ Κώστα Δ. Πριτσιόλα Όδοντίατρου

Βασικό στοιχείο τοῦ προσώπου μας, ὅπου ἀντικατοπτρίζεται, ὅλη ἡ φυσιογνωμία μας, είναι τὸ στόμα.

Τὸ στόμα, μέ κύριο χαρακτηριστικό τά δόντια τὰ ὅποια φαίνονται ὅταν μιλάμε - γελάμε, προσδίδει στὸ ἄτομο μιά ὀπτικὴ καὶ λειτουργική ἀναγκαιότητα καὶ ἐπομένως χρειάζεται (τὰ δόντια) μιά ἴδιατερη φροντίδα.

Ο ἄνθρωπος ἀρχίζει νά ἔχει προβλήματα ἀπό βρέφος ἀκόμη μέ τὴν ἀνατολή τῶν πρώτων δοντιῶν, «τῶν νεογιλῶν» ἢ «δόντων τοῦ γάλακτος», δηλαδή τῶν παιδικῶν δοντιῶν. Τὸ παιδάκι ἀρχίζει νά βγάζει τὰ πρώτα του δοντάκια φυσιολογικά ἀπό 5 1/2 μηνῶν. Είναι δυνατό ν' ἀρχίσει ἡ ἀνατολή τους νωρίτερα (μερικά μάλιστα γεννιοῦνται μέ ἑνα ἡ δύο δόντια), ἢ ἀργότερα. Τὰ πρώτα δόντια, εἴκοσι τὸν ἀριθμό, ἀνατέλουν σέ ζεύγη μέ διαφορά περίπου δύο μηνῶν καὶ συμπληρώνεται ὁ φραγμός τῆς πρώτης ὀδοντοφυΐας σέ ἡλικία τριῶν ἐτῶν περίπου.

Ἡ ἀνατολή τους είναι ἔνα φυσιολογικό φαινόμενο καὶ γ' αυτό σπάνια παρατηροῦνται ἀνωμαλίες, πού χρειάζεται νά ἐπέμβει ὁ ὀδοντίατρος. Παρουσιάζονται μόνο ὄρισμένες μικροανησυχίες, ὥπως π.χ. μιά αὐξημένη σιελόρροια, ἡ μικρή διάρροια ἡ μερικές φορές ἔνας μικρός πυρετός. Καὶ ὅλα αὐτά ἀντιμετωπίζονται μέ τὴ συνεργασία τῶν γονέων καὶ τοῦ παιδιάτρου τους.

Τὰ παιδικά δόντια πρέπει νά προσεχτοῦν ἴδιατερα γιατί συντελοῦν νά ἀναπτυχτεῖ τὸ ὀδοντικό τόξο τῶν γνάθων, ὅπου ἀργότερα τὰ μόνιμα δόντια θά διαδεχτοῦν τὰ παιδικά. Συνιστάται καθαριότητα, νά ἀποφεύγονται, ὅσο είναι δυνατό, τὰ γλυκά, ἰδίως τὰ σιροπιασμένα, καὶ νά συνηθίσει τὸ παιδάκι, ἀπό ὅσο πιό μικρή ἡλικία είναι δυνατό, νά ἀρχίσει νά πλένει τὸ στόμα του, στήν ἀρχή μέ τὴ βοήθεια τῆς μητέρας του καὶ ἀργότερα μόνο του.

Ἡ δεύτερη ὀδοντοφυΐα, τὰ μόνιμα δόντια, τριανταδύο τὸν ἀριθμό, είναι ἔκεινα πού μᾶς συνοδεύουν ὡς τὸ τέλος τοῦ βίου μας, ὅσα βέβαια ἀπό αὐτά μᾶς μείνουν. Ἀρχίζουν νά ἀνατέλουν ἀπό 5 1/2 χρονῶν, ἀντικαθιστώντας σταδιακά τὰ παιδικά, καταλαμβάνοντας ὀλόκληρο τὸ τόξο τῶν γνάθων. Ἡ ἀνατολή τους τελειώνει σέ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν περίπου, ἐκτός φυσικά ἀπό τοὺς φρονιμίτες, πού ἡ ἀνατολή τους ἀρχίζει μετά τὸ δέκατο ἔβδομο ἔτος τῆς ἡλικίας μας καὶ πού σέ ἔνα ποσοστό 80% ἀρχίζει μέ πολύ ἐπώδυνα φαινόμενα.

Μεταξύ ὅμως τῶν ἔξι καὶ δώδεκα ἐτῶν συνυπάρχουν στὸ στόμα καὶ τὰ παιδικά καὶ τὰ μόνιμα δόντια, δηλαδή ἔχουμε ἔνα μικτό ὄδοντικό φραγμό. Σ' αὐτή τὴν περίοδο χρειάζεται μεγάλη προσοχή, διότι διαμορφώνεται πλέον τὸ μόνιμο τόξο καὶ παρουσιάζονται ἀρκετά προβλήματα. «Οπως π.χ. δύσκολα πέφτουν τὰ παιδικά καὶ τὰ ἀντιστοιχα μόνιμα δόντια ἀνατέλουν στραβά ἔξω ἀπό τὸ τόξο, παρουσιάζονται οἱ πρωτεῖς ἀλλοιωσίες τῶν οὐλῶν, συνεχίζονται οἱ κακές συνήθειες πού ἔχει τὸ παιδάκι ὥπως τὸ πιπλίσμα τοῦ δάκτυλου, ἡ συγκράτηση διαφόρων ἀντικειμένων ἀπό τὰ δόντια, ὥπως παιγνίδια κ.τ.λ. Ἀκόμη καὶ παθολογικά αἴτιο ὥπως οἱ ἀδενοειδεῖς ἐκβλαστήσεις (κρεατάκια), κάνουν τὸ παιδί νά ἀναπνέει μέ τὸ στόμα, γιατί δυσκολεύεται ἀπό τὴ μύτη.

Αὐτὰ καὶ πολλά ἄλλα ἀκόμη προβλήματα ἔχουν σάν συνέπεια νά μεταβάλουν τὴν ὄρθη θέση τῶν δοντιῶν, νά δυσκολεύουν στὴν ἀρθρωση καὶ γενικά δημιουργοῦν στὸ παιδί πού τώρα ἀναπτύσσεται κάποια μειονεκτήματα ἀπέναντι στούς συνομηλίκους του, μέ ἀποτέλεσμα πολλές φορές νά μεταβάλλεται ὁ χαρακτήρας του.

Όλα ὅμως τὰ παραπάνω ἀντιμετωπίζονται μέ τὴ συνεργασία τοῦ ὀδοντίατρου, ὥποιος θά ὑποδείξει τὸ «δέον γενέσθαι» καὶ, ἐάν χρειάζεται, θά ἀρχίσει προληπτική θεραπεία.

Οἱ ἐνήλικες ὄφελούν νά φροντίζουν τὴν ύγιεινή τοῦ στόματος, θεραπεύοντας τὰ χαλασμένα δόντια καὶ ἀποφεύγοντας ὅσο είναι δυνατό τούς παράγοντες πού συντελοῦν στὴ νοσηρότητα τοῦ στόματος. Γιατί δυστυχώς αὐτή ἡ νοσηρότητα ὑπάρχει σέ ἔνα μεγάλο τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἐπαρχίας. «Ἐτοι λοιπόν πρέπει νά ἀποφεύγουμε τὴ χρήση μαλακῶν τροφῶν στὴ διατροφή μας καὶ τὴ χρήση τῶν ζαχαρωδῶν, νά τηρούμε σχολαστικά τούς κανόνες ύγιεινῆς τοῦ στόματος μέ καθημερινό πλύσιμο, ἰδίως τὸ βράδυ πρὶν κοιμηθοῦμε, γιά νά μή γίνονται οἱ ζυμώσεις τῶν ύδατανθράκων, νά ἐφαρμόζουμε τὴν προληπτική θεραπεία πού θά μᾶς ὑποδείξει ὁ γιατρός μας ὥστε νά ἀπομακρύνουμε ὅσο τὸ δυνατό περισσότερο τὴν ἡμέρα πού θά φορέσουμε «όδοντοστοιχία». Γιατί πραγματικά οἱ λεγόμενες «όδοντοστοιχίες» στήν ἀρχή προκαλοῦν κάποιο δέος, ἀλλά ὅταν τὸ ἐπιβάλλει ἡ ἀνάγκη καὶ τίς φοράμε καὶ τίς συνηθίζουμε τόσο πολύ, πού σχεδόν γίνεται κάπι ἀναπόσπαστο τοῦ έαυτοῦ μας.

Αποκαλυπτήρια προτομής τοῦ Ἱερομάρτυρα ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. ΒΑΣΤΑΚΗ

Στό προηγούμενο φύλλο τῆς «Φωνῆς...» ἀναγγέλλαμε τὴν εἰδησην ἀποκαλυπτηρίων προτομῆς τοῦ Ἱερομάρτυρα Παπαδόδασκαλου τοῦ Χωριοῦ μας † Οικονόμου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.. Κ. ΒΑΣΤΑΚΗ, πού στήθηκε μὲν πρωτοβουλία τοῦ δραστήριου Συλλόγου «ΚΑΛΛΙΑΚΟΥΔΑ» καὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Στουρνάρα, ἀπ' ὅπου καταγόταν ὁ τιμώμενος.

Τά αποκαλυπτήρια ἔγιναν τὴν 19η Ιουλίου 1980 ὑστερα ἀπό Θεία Λειτουργία πού τέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Εἰπώθηκαν λόγοι καὶ κατατέθηκαν δάφνινα στεφάνια.

Τό Σύνδεσμό μας ἐκπροσώπησε ὁ Πρόεδρός μας κ. Κ. Σιαμανῆς, ὁ ὄποιος τὴν ὥρα τῆς καταθέσεως στεφάνου εἶπε τά ἔξης:

«Ο Σύνδεσμος τῶν Μεγαλοχωριτῶν «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» δι' ἐμοῦ τοῦ Προέδρου του καταθέτει τό δάφνινο τούτο στεφάνι καὶ ἀποδίδει ἐλάχιστον φόρον τιμῆς εἰς τὸν τιμώμενον Ἱερομάρτυρα Ἱερέα καὶ διδάσκαλο τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ Κ. ΒΑΣΤΑΚΗ. Ο δεῖμνηστος Παπαδόμήτρης, μεγάλος Νεομάρτυρας στά χρόνια μας, πρόσφερε καὶ τῇ ζωῇ του ἀκόμα μετά ἀπό πολλά ἀπάνθρωπα βασανιστήρια στό βωμό τῆς Πατρίδας καὶ τοῦ Ποιμάνου του. Οι Μεγαλοχωρίτες καὶ ὁ Σύνδεσμός μας, τοῦ ὄποιου ἡταν ἐπίλεκτο μέλος, δέν θα ξεχάσουμε ποτέ τὴ θυσία του καὶ πόσα πρόσφερε στό χωριό.

ΑΘΑΝΑΤΕ ΗΡΩΑ

Τό παράδειγμα τῆς ὑπέρ Πατρίδας θυσίας σου

ύποσχόμεθα καὶ ὄρκιζόμαστε νά τό διατηρήσουμε ζωντανό σέ ὅλη μας τῇ ζωῇ, ἐμεῖς καὶ οἱ ἀπόγονοί μας. Στὴν ἀποκαλυψθείσα προτομή σου ύποκλεινόμαστε εὐλαβικά καὶ καταθέτουμε τούτο τό δάφνινο στεφάνι ὡς ἐλάχιστο δεῖγμα τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης. Αἰώνια σου η μνήμη.»

Μέ τὴν εὔκαιρία καὶ εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου ἐφημερίου καὶ διδασκάλου μας, παραθέτουμε τὴν προσφώνηση τοῦ παρισταμένου Σεβ. Μητροπολίτου καθὼς καὶ τοῦ δασκάλου κ. Γιάννη Βράχα. «Ο Σεβ. Μητροπολίτης εἶπε τά ἔξης:

«Αείμνητε ἀδελφέ καὶ συλλειπούργε «εἰς τὸ ὑπερουράνιον θυσιαστήριον» πάτερ Δημήτρε, ἵερειον ἔμψυχον», δλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ δέκτόν, σύ ὁ ὄποιος «γέγονας ὑπομονῆς στῦλος» εἰς τὰς δοκμασίας καὶ θλίψεις καὶ προσήνεγκας τὴν μαρτυρικὴν σου «τελευτὴν τελευταῖον μυστήριον», ἔως ὅτου «ὁ Θεός τοὺς κομψηθέντας διά τοῦ Ἰησοῦ ὅξει σύν αὐτῷ» εἴησον ὡς Ἱερομάρτυρις καὶ ἐθνομάρτυρις ὑπέρ ήμῶν τῶν ἑατρατευμένων καὶ ἀγνιζομένων ἐν τῇ μαρτυρικῇ ταύτῃ καὶ ἀγιοτρόφῳ περιοχῇ τῆς Εύρυτανίας καὶ ἐν ἀγάπῃ καὶ εὐνωμοσύνῃ τελούντων τὴν στήμερον μνημόνων καὶ ἀποκαλυπτόντων τὴν προτομήν σου. Καλήν ἀνάστασιν καὶ δικαίωσιν τῶν πόνων καὶ τῆς θυσίας σου κατά τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ ἡμέραν τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Ἀμήν.

† δ Καρπενησίου Νικόλαος

Καὶ ὁ κ. Βράχας, στὴ συνέχεια εἶπε τά ἀκόλουθα:

Ο πρόεδρος τοῦ Σύνδεσμου Μεγαλοχωριτῶν «Η Αγία Παρασκευή», κ. Κων. Σιαμανῆς, καταθέτει στέφανο κατά τά ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς Βαστάκη.

«Δημήτριος Κων. Βαστάκης,

Σεβασμιώτατε.

Άγαπητοί φίλοι και συμπατριώτες.

Σήμερα καί μεῖς πού συγκεντρωθήκαμε έδω ἄλλα καί πολλοί ἀπόντες συγχωριανοί μας ἐκπληρώσαμε ἔνα ιερό χρέος. Τιμήσαμε, με τὴν ἐπιμνημόσυνο δέηση πού κάναμε καί μὲ τὴν ἀνέγερση τῆς προτομῆς τῇ μνῆμῃ τοῦ μεγαλομάρτυρα καὶ ἑθνομάρτυρα Παπαδημήτρη Βαστάκη. 'Ο Σύλλογος Καλλιακούδα πού πήρε αὐτή τὴν ἀπόφασην καί ἡ Ἐπιτροπή ἑορτασμοῦ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς Προτομῆς εὐχαριστοῦν θερμότατα τὴν Ἀρχιεπισκοπή Αθηνῶν, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην. Καρπενήσιον καί τοὺς ιερεῖς Εὐρυτανίας, τὸν Διδασκαλικὸν Σύλλογον Εὐρυτανίας, τοὺς Συλλόγους Μεγάλου Χωριοῦ - Καρύτας - Ανιάδας - Δομνίτας, τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ Στουρνάρας καί πολλοὺς ἄλλους φίλους πού μὲ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τους καί τὴν ήθική τους συμπαράσταση βοήθησαν νά πραγματοποιηθεῖ τὸ Εθνικό αὐτό ἔργο.

'Ἐπίσης εὐχαριστοῦμε δῶλους ἑσᾶς πού ἥρθατε σήμερα σ' αὐτό τὸ μικρὸ καὶ ἀπόμερο χωριό, ὡρες πεζοπορίας γιὰ νά παραστήτε στὴν ἀπέριτη αὐτή τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ ὑπεράξιου ἑκπροσώπου τοῦ Κλήρου καί τοῦ Διδασκαλικοῦ κόσμου, τοῦ Παπαδημήτρη Βαστάκη.

'Η μετάβασή σας ἔδω θά σᾶς μείνει ἀξέχαστη σ' ὅλη σας τῇ ζωῇ. 'Η ἀνάμνησή της θά σᾶς χαρίζει χαρά καί ικανοποίηση γιὰ τὴν ἀπόφαση πού πήρατε. Γιά τέτοιους ήρωες ἀξίζει κάθε θυσία, κάθε ταλαιπωρία, κάθε προσφορά.

'Άγαπητοί φίλοι. Βρισκόμαστε αὐτή τῇ σπιγμῇ στὸ χωριό πού γεννήθηκε τὸ 1900, ὁ ἀείμνηστος Παπαβαστάκης, ἔδω πού ἔπαιξε σάν παιδί, ἔδω πού ἔζησε τὰ πρώτα του χρόνια. 'Ο πατέρας του, πανέξυπνος καὶ ἐφευρετικός, ἔγινε ὁ ἐργοστασιάρχης τοῦ χωριοῦ. Σὲ ἀπόμερο τόπο, κοντά στὸ ποτάμι, δημιούργησε τρία μικροεργοστάσια, μύλο, νεροτριβιά καί μαντάνια κι ἄκομη, κουβαλώντας χῶμα μέ τὸ τουσιβάλι, ἔκανε χωράφια, ἀμπέλι, καρποφόρα δέντρα καί κοντά σ' αὐτά καὶ ἀρκετά μελίσια - πρόβατα - γίδια. Μέρα καί νύχτα δουλειά. Δουλειά κοπιαστική, σκληρή, δύσκολη. Κι δύλα αὐτά γιὰ τὰ παιδιά του. Μεγάλος κρυψός του πόθους νά τὰ μορφώσει. "Ηερε, ἀς ἡταν ἀγράμματος, τῇ σημασίᾳ πού ἔχουν τὰ γράμματα, η μόρφωση, η ἐκπαίδευση. Εβλεπε μακριά. Καί δέν κράτησε τὸ γιό του στὸ μύλο. Τὸν ἔστειλε στὸ σχολείο. 'Εκεὶ ὁ μικρὸς Δημήτρης μέ τὴν ἐπιμέλεια του, τὸ ήθος καί τὴν ἔξαιρετο διαγωγὴ του διακρίνεται ἀνάμεσα στοὺς συμμαθητές του. Στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ Ἀρτας οἱ καθηγητές του τὸν παρουσιάζουν ως ὑπόδειγμα οἱ συμμαθητές του τὸν ἔχουν γιὰ πρότυπο. Πρὶν προλάβει νά τελειώσει τὴ Σχολὴ ἐπιτραπέεται. Πρώτα σάν στρατιώτης καὶ ἀργότερα σάν ἀξιωματικός παίρνει μέρος στὸν πόλεμο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μετά τὴν καταστροφή καί τὴν ἀποστράτευση, ἀν καὶ τοῦ πρότειναν νά παραμένει στὸ στρατό καί νά σταδιοδρομήσει δέν δέχεται. 'Ἐπανέρχεται στὴ Σχολὴ καὶ τὸ 1925 παίρνει τὸ δίπλωμά του μέ

ἀριστα. 'Ο σκοπός του ἐκπληρώθηκε. "Ἔγινε αὐτό πού ἥθελε, αὐτό πού πίστευε. Τὸν ἴδιο χρόνο διορίζεται δάσκαλος στὸ Δερμάτι, μετά στὴν Κοντίβα - Καρύτα - Γαύρο. Τὸ 1930 χειροτονεῖται καὶ παπάς μὲ ἐνορία τὸ Μεγάλο Χωριό. 'Ολοκληρώνεται τὸ ἔργο. Οι γονεῖς ικανοποιοῦνται. 'Ο παπάς κι ὁ δάσκαλος ἀφοσιώνεται στὸ διπλό λειτουργημά του. Καὶ τίς ἔφτά μέρες ἐργασία. 'Ο Παπαδημήτρης είναι παιδί τοῦ πατέρα του. 'Η ἀξιόλογη δράση του, η σπάνια ἐργατικότητά του, ἡ χριστιανική συμπεριφορά πρός τους ἐνορίτες καὶ τοὺς μικρούς του μαθητές, ἡ ἀφογη διαγωγῆ του, τὸ φωτεινό παράδειγμά του, οἱ σοφές νουθεσίες του, ἡ ἀνεξικακία, ἡ πηγαία ἀγάπη του, η βοήθειά του πρός κάθε πάσχοντα, τὸ κύρος του, ἡ ἐνθουσιασμὸς συμμετοχῆ του σὲ κάθε καλό ἔργο, ἡ ἀφιλοχρηματία του, καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἡ βαθιά πίστη του στὸ Θεό καὶ ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὅποια περιέλαβε τὸ ἔργο πού ἐπιτελοῦσε είναι λίγα ἀπό τὰ πολλά προτερήματα τοῦ ἥρωα Παπαβαστάκη.

Μέ δὲ αὐτά είχε κατακτήσει τίς ψυχές χωριανῶν καὶ φίλων, μαθητῶν καὶ γονέων. Χάραξε σωστὰ τὸ δρόμο του. Σὲ αὐτὸν ὀρκίστηκε νά βαδίσει. 'Απ' αὐτὸν δὲ παραστράτησε. 'Εμεινε πιστός ὡς τὴν τελευταία του σπιγμή.

'Αλλά, δυστυχώς, ἡ χαρά ἀπό τὶς τόσες ἐπιτυχίες δὲ συνεχιστήκε. Μαύρα σύννεφα καλύψαν τὸν οὐρανό. Βροντές κι ἀστραπές ξέσπασαν. Πόλεμος. 'Ο φοβερότερος πόλεμος πού γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος. Στόν πόλεμο κι ἡ Ἑλλάδα μας. Θαυματουργούμε κι ἀλλη μιά φορά στὸ μέτωπο τῆς Ἀλβανίας. Καθηλώνουμε ἑκὲν τοὺς Ἰταλούς. Μά σαν ἔπεισαν ἀπάνω μας κι οἱ Γερμανοί, γονατίζουμε. 'Ερχονται τὰ χρόνια τῆς μαύρης κατοχῆς. Δέ σταυρώνουμε τὰ χέρια νά πεθάνουμε. 'Αγωνιζόμαστε. 'Ακολουθοῦμε τὸ παράδειγμα τῶν προγόνων μας. Βγαίνουμε στὰ Βουνά. Πολεμήμε τούς καταχτητές. Βοηθάμε τὸν μεγάλο συμμαχικό ἀγώνα. 'Αναπτερώνεται τὸ φρόνημα τοῦ Λαοῦ μας. 'Η ἀπαισιοδοξία, ὃσο πάμε σβήνει. Στὸν τόπο της ἀπλωνεῖται ἡ αἰσιοδοξία. Οι καταχτητές ἐκδίκουνται. 'Οχι δύως μέ πόλεμο, ὀλλά μέ τὴν τρομοκρατία. Σκοτώνουν καὶ κρεμάν ἀθώους, καίνε πόλεις καὶ χωριά βασανίζουν δέρνουν, κλωτσάνε, βρίζουν αὐτούς πού θά τούχει νό πάσουν. "Ετοί ύστερα ἀπό τη μάχη τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, οἱ ἀνδρεῖοι Ἰταλοί, ἐπιασαν όχι αὐτούς πού τούς ἐπιτέθηκαν, ἀλλά αὐτούς πού τούς ὑποδέχτηκαν. Δεκατρεῖς ἐκλεκτοί συμπατριώτες μας ἀπό τὸ Μεγάλο καὶ Μικρό Χωριό, ἀνάμεσα σ' αὐτούς κι ὁ ἀνεξικακός Παπαβαστάκης, συλλαμβάνονται. Αὐτοί θά ἐκτελεσθοῦν σὲ ἀντίποινα.

'Από δώ ἀρχίζει ἡ μεγάλη περιπέτεια, ὁ Γολγοθᾶς. Οι χριστιανοί καταχτητές μας δέν ἀρκούνται στὸ θάνατο. Είναι σαδιστές. Χαίρονται νά παρακολουθοῦν τὰ βασανιστήρια τους. Θέλουν νά ἀποστάσουν καὶ πληροφορίες. Οι κρατούμενοι ἐπρεπε νά μαρτυρήσουν ὅτι ἡεραν σὲ βάρος τῶν χωριανῶν τους. Μέ τὴν ἀρνητὴν καὶ τὴν σιωπὴ τους ἀρχίζουν οἱ ξυλοδαρμοί, οἱ κλωτσίες, οἱ κρεμάλες, οἱ βρυσιές, οἱ νηστεῖες, τὸ ξεγύμνωμα, ἡ ἀπομόνωση. Οι δημηροί μας τά

‘Ο Εθνομάρτυρας παπάς καί δάσκαλος’

ύφιστανται όλα. Κανένας τους δέν άνοίγει στόμα. Λυσίζουν οι Ίταλοί. Διατάζουν πιό φοβερά βασανιστήρια. Καί γιά τόν παπά, τόν ἀρχιαρτού Μέρμηγκα καί τόν ἀστυνόμο τόν μακαρίτη Κατσίμπα, τά πιό σκληρά πού μπορούσαν νά ακεφτούν. “Ολοι ἀντέξαν. Κανένα ὅχ. Καί τόν παπά τόν πάνε μαζί με τούς ἄλλους δέρνοντάς τον, φορτωμένο καί νηστικό πρός τόν Προυσό κι ἀπό κεί ἐπιστροφή στό Μικρό Χωριό. Ἐδώ ἡ τελευταία, ἡ πιό φρικιαστική ακρηγή τού δράματος. Τά μαρτύρια συνεχίζονται. Μέ ραβδισμούς τού σπάνε τά χέρια, τόν χυτανάν στό κεφάλι. Τά αἷματα τρέχουν στό πρόσωπο του. Μέ ἀναπτήρες τού καίνε τά γένια. Μέ μαχαίρι τού χαράζουν τό πρόσωπο, τόν κρεμάνε μέ βαριές πέτρες στά πόδια, τόν ἀφήνουν νηστικό, διψασμένο καί γυμνό δῆλη τή νύχτα στό Δεκεμβριανό Εύρυτανικό κρύο. Καί δύμας, σάν νά μή συμβαίνει τίποτα, ὥ ήρωας Παπαβαστάκης τά ὑπομένει δῆλα καί μέ σηστ φωνή τού ἀπόμεινε σιγοφέλενει ὑμνούς στό Θεό καί παρακαλεί νά συγχωρθούν οι βασανιστές του. Ού γάρ οίδασι τί ποιούσαι, καί δίνει θάρρος στούς συγκρατουμένους του. Πώς νά περιγράψει κανείς τό μεγαλεῖο τῆς ἀντοχῆς του; Πώς νά σταθεὶ καί νά ἀντικρύσαι αὐτή τή σκηνή τού δράματος. Είναι ἀπό σάρκα καί ὀστά αὐτό τό σώμα ἡ είναι ἀπό σίδερο; Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετά φρόβου, δέους καί θαυμασμοῦ. Ο Παπαβαστάκης αὐτή τή στιγμή ἔχει μόνο ψυχή. Τό σώμα του τό νέκρεσσα η μεγάλη του πόστη στό Θεό καί τήν Πατρίδα. “Ετοι κάθε μαρτύριο, δυσ φοβερό κι ἀν είναι, τό ἀψηφά. Ή χαρά πού αισθάνεται ἀπό αὐτή τήν ἀντοχή του, είναι ἡ μόνη χαρά πού τού ἀπόμεινε. Αὐτή Η χαρά τού δίνει τήν τεράστια δύναμη νά σταθεὶ παλλακάριώ ώς τό τέλος. Μέ τήν ὑπέρανθρωπη στάση του δίνει μιά μεγάλη μάχη. “Ἐνα τραύν μάθημα στούς βασανιστές του. Μέ τέτοιους “Ελληνες θά πολεμήσουν. Αὐτοί είναι οι παπάδες τής Ελλάδος. Αὐτοί είναι οι δασκάλοι των.

‘Αγαπητοί φίλοι. Γιά τόν Εθνομάρτυρα Παπαβαστάκη δύμιούν πάρα πολλά βιβλία, περιοδικά κι ἐφημερίδες δικά μας καί ξένα. Ἐνδεικτικά θά ἀναφέρω μερικά, ὅπως ἡ Μεγάλη Έγκυκλοπαίδεια «Πυρσός», ἡ ἐγκυκλοπαίδεια «Εθνομάρτυρων Κληρικών», τό λεξικό «Πάπυρος Λαρόύς», τό Διδ. Βήμα, τό περιοδικό ‘Ακριτας’, Ένορία, τό βιβλίο «Φλογισμένα ράσαν κ.ά. Καί ἀπό τήν ξένη βιβλιογραφία πάλι ἐνδεικτικά θά ἀναφέρω: 1) Τό Κυριακάτικο περιοδικό τής Μόρνιγκ Στάρ (Πρωινό ἀστρο), τού Σικάγου, τεύχος 665, ἔκδοση 1952, πού δημοσιογράφος Τζόν “Ελφίνερ σε 22 σελίδες ἔξιστορει τή δράση καί τά βασανιστήρια τού ἥρωα Παπαβαστάκη. 2) Τό βιβλίο. «Θύελα στήν ‘Ελλάδα’ τού Πίτερ Χάρμουντ, ἔκδοσεις Ρόντ 1957, σελ. 111-117, πού δημιεῖ γιά τήν καταπληκτική στάση του. 3) Τά βιβλία «Θάνατος στής ἐπάλξεις» τού Κρίς Αλισον 1958 σελ. 307-312, «Ἀπόδραση ἀπό τήν Κόλαση» τού Κούρτ Σίνγκερ 1952, πού δίδισ συνάντησε τούς βασανιστές του Ίταλούς μετά τόν πόλεμο καί πήρε ἀξιόλογες πληροφορίες πού ἔξυμνούν οι ίδιοι τό σθένος τού παπά καί δικαιολογούν τή στάση των γιατί ἀλλοι τούς διάτα-

ξαν. 4) Τό βιβλίο «Πέρα ἀπό τόν ‘Ολυμπο’ τού Κρίς Τζέκινς 1950 καί πολλά ἄλλα.

Ἄπο πού δύμας καί γιατί τό τόσο μίσος τών κατακτητῶν; Γιατί τά τόσο σκληρά καί ἀπάνθρωπα βασανιστήρια; Τί μ’ αὐτά ἡθελαν νά μάθουν οι Ίταλοί; Καθώς ὑπεύθυνα μᾶς πληροφόρησαν, ὃ δείμηνησος Παπαβαστάκης, ἔκτος ἀπό τίς πολλαπλές ὑπηρεσίες πού πρόσφερε στή διάρκεια τού Ελληνοαλβανικού πολέμου, ἀμέσως μετά τήν κατάρρευση, ἔγινε μέλος τής ὁργάνωσης «Παγκόσμια Συμμαχική Κλίμακα». Ἐκρυβε ἀσύρματο καί ἐκπαιδεύτηκε στή χρησιμοποίηση του ἀπό τόν ὑπολοχαγό Γιάννη Γρυπάρη. Αὐτά, φαίνεται, θά πληροφορήθηκαν οι Ίταλοί καί τόν βασανιστών τόσο σκληρά γιά νά τού ἀποστάσουν πληροφορίες. Ἀλλά τό στόμα τού ἥρωα παπᾶ δέν ἀνοίξει οὔτε μιά φορά γιά τούς ἔχθρους του. “Ανοίξει μόνο γιός νά κάμει, ἔτοι κρατούμενος καί βασανισμένος, δυό λειτουργίες, νά κοινωνήσει τούς συμμάρτυρές του, νά τούς δώσει θάρρος, νά κάμει μιά παράκληση καί τελικά νά ψάλλει τή νεκρώσιμη ἀκολουθία.

Κι δταν ὁ κατάλογος τών βασανιστηρίων τελείωσε, κανένας δύμηρος δέ λύγισε. “Ολοι μένουν ὑπέρηφρανοι στή θέση τους. Οι ντουφεκίες γιά τούς ἐντεκο συνοδεύονται μέ τόν Εθνικό ‘Υμνο. Κι ὁ Παπαβαστάκης πού ἔχει τελείωσει τή νεκρώσιμη ἀκολουθία, ἀκούουν μαζί με τόν ἥρωα ‘Αστυνόμο Κατσίμη, ἀπότομοι τήν ἀπόφαση τών Χριστιανῶν Ίταλῶν νά ριχθοῦν ζωντανοί στή φωτιά. “Ἄς σιγήσουμε, ἄς φέρουμε στό νού μας αὐτή τήν πιό φοβερή στιγμή τού μεγάλου δράματος, ἄς θαυμάσουμε δύος αὐτούς τούς ἥρωες γιά τήν ἀντοχή, τή στάση τους, τήν ψυχή τους δύναμη.

‘Ἄπο πού δύμας ὃ δείμηνησος Παπαβαστάκης ἀντλούσε δυνάμεις νά ἀνθέξει στά τόσα καί τόσα βασανιστήρια; Ποιός τού ἔδωσε αὐτή τήν τεράστια ψυχική δύναμη;

Θά ἀναφέρω σάν ἀπάντηση στό ἐρώητμά μου: οι γονεῖς του. Ναί, αὐτοί. Οι ἀγράμματοι γονεῖς τού Παπαβαστάκη πού κρατοῦσαν ἀπό γενιά ἥρωάν (ό προσπάτους του, κι αὐτός μέ τό ίδιο ονομα, Δημήτριος Κ. Βαστάκης, πολέμησε στήν Επανάσταση τού 1821 στής μάχες τής Νούρκα Σκάλας, τού Κεφαλόβρυσου, τής Καλλιακούδας κ.ά.), μέ τό παράδειγμά των, τίς συμβουλές των, τή συμπεριφορά των ἐνστάλαξαν στήν ψυχή του, τήν ἀγάπη πρός τόν Θεό, τή μελέτη καί τήν ὑπακοή στής ἐντολές του, τήν πορεία στό δρόμο τής ἀρετής, τήν ἀγάπη πρός τήν Πατρίδα. Τό σχολείο συνέχισ τό ἐργο τών γονέων. “Ετοι ἡ καρδιά τού μεγαλομάρτυρα Παπαβαστάκη ἔγινε ἀτσάλινη, ὀλύγιστη, ἀνεπηρέαστη ἀπό τά πολυάδυνα βασανιστήρια, ἀπό τό μαρτυρικό θάνατο.

Θαυμάζουμε τήν ἀντοχή του, ύποκλινόμαστε πμπροστά στά φοβερά του μαρτύρια, στό φριχτό θάνατό του. Μεγίστη ἡ προσφορά του. Άπιστευτος ὁ ἥρωισμός του. Μοναδικό τό παράδειγμά του. Αἰωνία του ἡ μνήμη. Αἰωνία ἡ μνήμη δῶλων τών συμμαρτύρων του.

‘Ο πρόεδρος τοῦ Ε.Ε. Σταυροῦ στό Μεγάλο Χωριό.

τοῦ Κ. Σιαμανῆ

Τό Σαββατοκύριακο 7-8 Ιουνίου έ.δ. μιά 30μελής και πλέον όμαδα διακεκριμένων μελών της ‘Ερυθροσταυριτικής οικογένειας μέ έπικεφαλής τόν Πρόεδρο τοῦ Ε.Ε. Σταυροῦ καθηγητή κ. Ὁρ. Λουρίδη ἐπισκέφτηκε τό Μεγάλο Χωριό και διανυκτέρευσε ἐκεῖ.

Μαζί τους συνταξιδεύσαν ἀξιωματούχα μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου μας, ὁ φίλος και μέγας εὐεργέτης τοῦ Συνδέσμου μας διαπρεπής ἀρχιτέκτων κ. Φαίδων Κιδωνιάτης και ἄλλοι φίλοι τοῦ χωριού μας.

Στό Καρπενήσι τούς ἐκλεκτούς ἐκδρομεῖς προϋπάντησε ὁ πρόεδρος τῆς τοπικῆς ὄργανσεως τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Δ. Μοναστηριώτης. Τούς ύποδέχτηκε μέ έγκαρδίοτητα και προσέφερε στό σεβαστό Πρόεδρο τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Λουρίδη εἰκόνα τῆς «Παναγίας Προυσιώτισσας».

Στό Μεγάλο Χωριό τό μεσημέρι τοῦ Σαββάτου οι ἐκδρομεῖς κατέλυσαν στό Ξενοδοχεῖο «Αντιγόνη», ὅπου οἱ ἀδελφοί Καρβέλη είχαν προετοιμάσει μέ έξαιρετική ἐπιψέλεια πλούσιο γεῦμα μέ χωριάτικες σπεσιαλιτέ. Μετά σύντομη μεσημεριανή ἀνάπausη και ἀπογευματινό καφέ κάτω ἀπό τή σκιά τοῦ γερο-πλάτανου τῆς πλατείας δόλι κάναμε ἐπίσκεψη-προσκύνημα στήν ιερά Μονή Προυσοῦ. Τό ἄγιο και ὑποβλητικό συνάμα φυσικό περιβάλλον, ὅπου είναι «κουρνιασμένο» τό Μοναστήρι, ή βαθιά θρησκευτική κατάνυξη και εὐλάβεια πού ύποβάλλει και ἡ λυτή ἀλλά δλοπρόθυμη φιλοξενία τοῦ σεβάσμου ‘Ηγουμένου και τῶν συνεργατῶν του προέδρης ζωηρή συγκίνηση στούς προσκυνητές, πολλοί ἀπό τούς ὅποιους ἥρθαν γιά πρώτη φορά.

Τό βράδυ τοῦ Σαββάτου ἡ Ἀπή, στό ἀπέριτο παραδοσιακό καθιστικό της, δεξιλάθηκε τούς ἐκδρομεῖς και ἡ ὅμορφη συντροφιά παρατάθηκε μέχρι τίς πρωινές ὥρες.

Τήν Κυριακή ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. μαζί μέ δλους τούς ὑπόλοιπους ἐκδρομεῖς πήγε στό Καρπενήσι ὅπου μετά τή θεία Λειτουργία παρακολούθησε ἐκδήλωση πού ὀργάνωσε ἡ τοπική ὄργάνωση τοῦ Ε.Ε.Σ. στήν αίθουσα τοῦ «Ἐλληνομουσείου Γιαννούλης ὁ Αιτωλός». Στήν ἐκδήλωση παραβρέθηκαν ὁ Υψηλούργος Γεωργίας κ. Χρ. Καραπιέρης, ὁ Νομάρχης κ. Δ. Σιγμανίδης, πολλοί τοπικοί παράγοντες και πλήθος κόδουμοι.

Ἡ ἐκλεκτή συντροφιά, ἀφοῦ πέρασε γιά λειρό προσκύνημα στό τόπο τῆς θυσίας τοῦ γενναίου ‘Ηρωα Μάρκου Μπότσαρη στό γραφικό «Κεφαλόβρυσο» γύρισε στό Μεγάλο Χωριό. Ἐκεῖ μέ πολὺ ὅρεξη βρήκε τό τραπέζι στρωμένο και πολύ φροντισμένο.

Αὐτή τή φορά προσφέρθηκαν ἐκτός τῶν ἀλλων και πέστροφες, τόσο καπνιστές ὡσο και φρέσκες τηγανισμένες μέ το γνωστό τρόπο. Ἀμέσως μετά ἡ ὅμαδα τῶν Κυριῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. προσέφερε διάφορα παιγνίδια και δῶρα γιά τά παιδιά τοῦ χωριού, ἐνώ ὁ ὑπογράφων προσέφερε στόν σεβαστό Πρόεδρο τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀναμνηστικό μετάλλιο τῆς ἐκατονταετηρίδας τοῦ συνδέσμου μας, καθώς και ἀντίτυπον τοῦ «Εύρυτανικοῦ Λειμωναρίου».

Νωρίς τό ἀπόγευμα οι ἐκδρομεῖς ἀναχώρησαν γιά τήν ‘Αθήνα, μέσω ‘Υπάτης και Μονῆς ‘Αγάθωνος, γεμάτοι εὐχάριστες ἐντυπώσεις και γοητευμένοι ἀπό τό φυσικό περιβάλλον του χωριού μας και τούς ἀνθρώπους του.

‘Επίσκεψη πρωθυπουργική

‘Ανακοινώνεται στά μέλη μας
ὅτι τό Γραφεῖο τοῦ Συνδέσμου
είναι ἀνοικτό κάθε Τετάρτη ἀπό
τίς 11 π.μ. ἔως τίς 1 μ.μ. Τίς
ῷρες αὐτές βρίσκεται ἐκεῖ ὁ
πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου.

Γραφεῖο: ’Εμμ. Μπενάκη 6
1ος ὄροφος τηλ. 3211909

Γιά πρώτη φορά στά χρονικά τοῦ τόπου μας ἐπισκέφτηκε στήν 19 Ιουλίου 1980 τό Καρπενήσι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιος Ράλλης συνοδευόμενος ἀπό ἀξιωματούχα μέλη τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ πρωθυπουργική ἐπίσκεψη ἀποδείχθηκε πολύ παρήγορη γιά τά ζωτικά προβλήματα τοῦ τόπου μας.

Στήν ύποδοχή του στό Καρπενήσι παραρέθηκαν ἐκπρόσωποι τοῦ χωριού μας και ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου μας ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Σιαμανῆς και ἡ Ἀντιπρόεδρος κ. Ἀντιγόνη Κ. Λιάπη μετά τοῦ συζύγου της.

Πάσχα 1981 στό Μ. Χωριό

τοῦ Κ. Σιαμανῆ

Τό φετεινό Πάσχα γιαρτάστηκε στό Χωριό μας άναμεσα σέ ένα άπιστευτα μεγάλο άριθμό Μεγαλοχωριών άλλα και ξένων έπισκεπτών.

Ήταν τέτοια ή κοσμουμροή πού δέν άποτολμάμε νά άναφέρουμε όνδηματα. Σίγουρα κάποιους θά παραλείπαμε.

Η ύπεροχη φύση (δψιμο τό Πάσχα φέτος), τά παραδοσιακά ήθη και έθημα οι κατανυκτικές ιερές άκολουθίες, διθελέαν ντόπιους και ξένους και τούς χάρισαν δημοφερες στιγμές. Ή έκκλησα τά βράδυσα τής Μ. Έβδομάδας θύμιζε τή συρροή τού 15 Αυγούστου και μά δόλκηρη θιάδα καλήγιανων φαλτών, κάτω από την άθόρυβη καθοδήγηση τού π. Κών/νου μᾶς έκανε νά νιώσουμε συγκίνηση. Άναμεσά τους διακρίναμε τόν κ. Δ. Κουβέλη, τόν κ. Δ. Μάνη, τόν κ. Σπ. Βασιλόπουλο, τόν κ. Π. Τζαβέλη, τόν κ. Ζάρα (ἀπό τό Μικρό Χωριό) και τόν κ. Συμεωνίδη, έπισκεπτη στό χωριό μας γιά αύτές τίς μέρες. Μαζί μας και πολλοί Μικροχωρίτες συνεόρτασαν τίς «Άγιες μέρες τού Πάσχα μά και ο δικός τους ιερέας ήταν άσθενής.

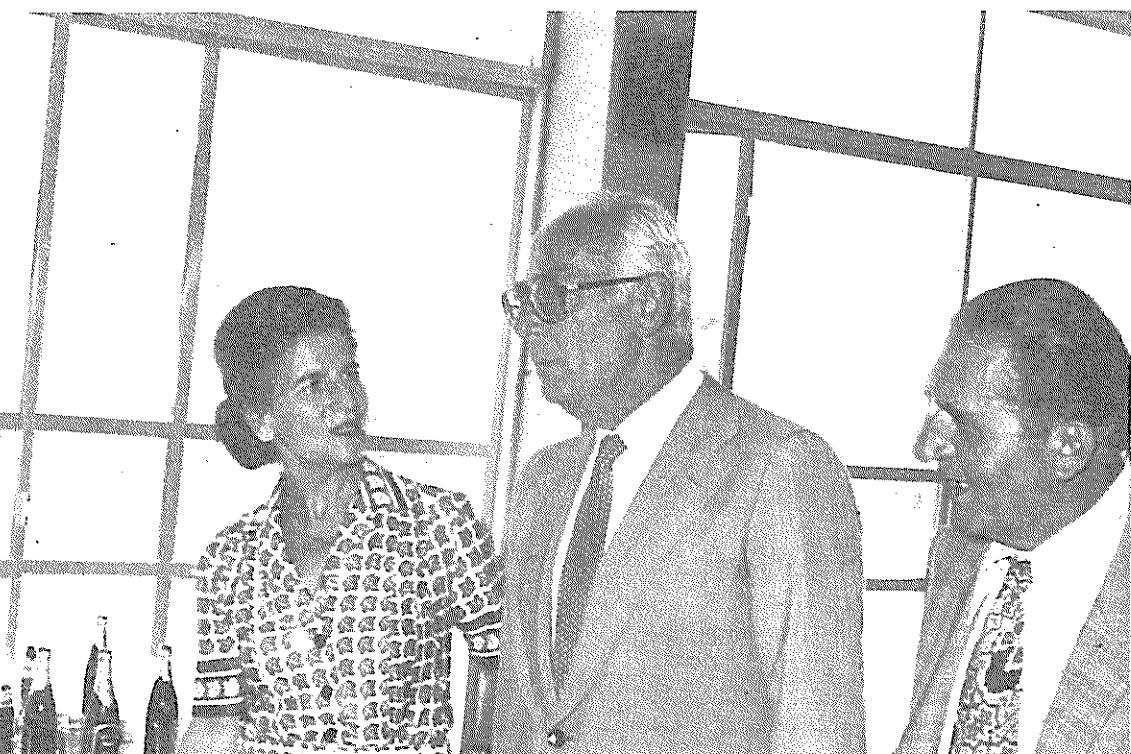
Τά καταστήματα και τό Ξενοδοχείο «Άντιγόνη» τού Χωριού μας, καθώς και οι πανσιόν και τά δωμάτια, πού ένοικιάζονται σέ διάφορα σπίτια,

φιλοξένησαν μέ τόν καλύτερο τρόπο τούς πολλούς έπισκεπτες.

Η χασαποταβέρνα τού κ. Γ. Πριόβολου, ή ψησταριά τών κ.κ. Αθ. Βαστάκη και κ. Έλευθερίου (πρώην «Περίδα») και τό έστιατόριο-ψησταριά τού Ξενοδοχείου μέ τή νέα του διεύθυνση τών άδελφών κ.κ. Αλέκου και Μιχάλη Αθ. Καρβέλη πρόσφεραν έκλεκτά φαγητά, μεζέδες, χωριάτικες πίτες καθώς και τήν πατροπαράδοτη μαγειρίτσα.

Ο Γέρο-Πλάτανος και τό κρυσταλλένιο τρεχούμενο νερό από τίς βρύσες τής Πλατείας πρόσφεραν δροσιά, άγαλλιση και πραγματική σωματική και ψυχική ξεκούραση σέ όλους έμας τούς πολύπαθους «εύτυχείς» και κατοίκους τών άπανθρωπων μεγαλουπόλεων.

Μένουμε ίκανοποιημένοι γιατί οι έπισκεπτες μας έφυγαν απόλυτα εύχαριστημένοι, συγχαίρουμε τούς έπαγγελματίες και τίς άρχες μας γιά τή σωστή φροντίδα τους και εύγνωμονούμε τούς μόνιμους κατοίκους τού χωριού μας. Άυτοί είναι τά γερά θεμέλια πάνω στά όποια στηρίζουμε όλες μας τίς προσπάθειες και προσδοκίες γιά τό μέλλον τού χωριού μας.

Χαρούμενες έκδηλώσεις του Συνδέσμου μας

Πρωτοχρονιάτικη Βασιλόπιτα

Γιά δλλη μιά φορά στή φιλόξενη αίθουσα του έστιατορίου του Συμπολίτη μας κ. Ν. Σκλαβούνου στό Παγκράτι, τό Δ.Σ. έκοψε τήν πρωτοχρονιάτικη Βασιλόπιτα άνάμεσα σέ πάρα πολλά μέλη καί φίλους του Συνδέσμου. Φέτος ήταν κοντά μας ό Προέδρος τής Ο.Ρ.Ε. κ. Γκίκας καί σύσσωμο το νέο Δ.Σ., τού Συλλόγου «Καλιακούδα» μέ επικεφαλής τόν άκούραστο δάσκαλο κ. Γιάννη Βράχα. Έκφωνήθησαν σύντομοι θερμότατοι χαιρετισμοί καί άνταλλάχτηκαν ειλικρινείς εύχες γιά τήν Καινούργια Χρονιά. Ή έκδήλωση ήταν ίδιαίτερα εύχαριστη καί η παρουσία φίλων Ρουμελιώτων καί κυρίως έκπροσώπου τών χωριών τού Συλλόγου τής «Καλιακούδας» που έδωσαν μιά δλλη διάσταση. Ή συναδέλφωση τών χωριών τού πατριωτικού τούτου Συλλόγου είναι ή καλύτερη έγγυηση γιά τήν έπιβίωση καί πρόσδοτο τους, καί ξειρά παράδειγμα γιά μήμηση τών άλλων Εύρυτανικών χωριών.

Αποκριάτικη Χοροεσπερίδα

Ή φετεινή άποκριάτικη χοροεσπερίδα τού Συνδέσμου μας έγινε στήν εύρυχωρη αίθουσα τού κέντρου «ΠΑΡΘΕΝΩΝ», στό Κουκάκι. Ή έπιτυχία ήταν πράγματι έντυπωσιακή χάρη στή μεγάλη συμμετοχή τών συγχωρισινών μας καί πολλών έκλεκτών φίλων τού Συνδέσμου καί τού χωριού μας. Οίκογένεις όλοκληρες παλιές καί καινούριες έδωσαν έντονο καί ένθουσιάδες παρόν. Ήταν τόσοι πολλοί οι προσελθόντες

πού άν προσπαθούσε κανείς νά τούς άπαριθμήσει σίγουρα θά δυσκολευόταν. Ήτσι, άποφεύγοντας τόν πειρασμό νά άναφερθούμε σέ δύνοματα συμπολιτών μας σημειώνουμε μόνο τήν παρουσία τής εύγενικής συντροφιάς τού Νομάρχη Εύρυτανίας κ. Δ. Σιγμανίδη, που άποτελείτο από τή σύζυγό του καί πολλούς φίλους του, καθώς καί τού Προέδρου τής Ο.Ρ.Ε. κ. Γκίκα.

Άκουραστα καί άσεικίνητα τά μέλη τού Δ.Σ. καί τής όργανωτικής Έπιτροπής έπετυχαν άπόλυτα στήν προσπάθεια τους καί μας τρόφεραν μιά ζεχωριστή βραδυά. Ή παρουσία τής νεολαίας ήταν ίδιαίτερα αισθητή καί αύτό είναι ένα όπωδηποτε ένδιαφέρον μήνυμα γιά τή μελλοντική πορεία τού Συνδέσμου μας καί τών έκδηλώσεών του.

Απογευματινό «Παγωτό»

Τό Δ.Σ. διοργάνωσε τήν 18 Μαΐου τρ. έτους στίς αίθουσες τής «Μακεδονικής Έστίας» άπογευματινή έκδήλωση (παγωτό - έπιδειξη μόδας) μέ σκοπό τήν οίκονομική ένίσχυση τής προσπάθειας γιά τήν, όσο τό δυνατό πιό σύντομα, λειτουργία τού πνευματικού κέντρου τού Μ. Χωριού. Ή έκδήλωση είχε άπόλυτη έπιτυχία χάρη στής άσκνες προσπάθειες τόσο τών μελών τού Δ.Σ. όσο καί τών άλλων κυριών-μελών καί φίλων τού Συνδέσμου μας.

Τό Δ.Σ. έκφράζει καί από τή θέση αύτή τίς θερμές του εύχαριστίες στή Δ/νη τής «Μακεδονικής Έστίας» γιά τήν εύγενή παραχώρηση, καί μάλιστα δωρεάν, τών αίθουσών της γιά τόν ανωτέρω σκοπό.

‘Αγαπητοί μας συμπατριώτες,

Παρακαλουθείστε τίς Γενικές Συνελεύσεις τού ίστορικού μας Συνδέσμου. Μέσα από αύτές πηγάζει ό έποικοδομητικός διάλογος πού όδηγει σέ όρθα συμπεράσματα.

Μέσα από αύτές γίνεται ή καλόπιστη κριτική πού όδηγει σέ σωστές άποφάσεις. Ή ψήφος σας φέρνει στή Διοίκηση τούς ξειούς Μεγαλοχωρίτες απ' τούς όποιους έχει άναγκη ό Σύνδεσμος.

Προβλήματα τοῦ Χωριοῦ

Γράφει ὁ Ἀγροτικός μας ἰατρός κ. Γ. Χαριτάκης

Γιά νά ἐκτιμήσει κανείς τῇ ζωῇ στὸ χωριό εἶναι ἵσως ἀπαραίτητο νά ἔχει ζῆσει στὴν πόλη, νά ἔχει κουραστεῖ ἀπό τὸ ἄγχος τῆς, ἀπό τὰ ὠράριά της, τίς ἀναμονές στοὺς σηματοδότες, τὸ θόρυβο, τὸ χάος, τὴ διαμονή σὲ πολυκατοικίες-κυψέλες, χωρίς γά μπορεῖ νά δεῖ ἓνα δένδρο ἢ ἔνα κομμάτι καθαρό οὐρανό.

Ἄπο ἐπαγγελματικῆς πλευρᾶς στὸ χωριό συνάντησα πολλά ἐνδιαφέροντα, γιατὶ σάν ἀγροτικός γιατρός βρίσκομαι μπροστά σὲ διάφορες ἐνδιαφέρουσες καταστάσεις τόσο ἀπό ἰατρικῆς, ὅσο καὶ ἀπό κοινωνικῆς πλευρᾶς. Δέν ζηλεύω πολλοὺς συναδέλφους ποὺ ἐργάζονται σὲ πόλεις, σὲ Νοσοκομεῖα, καὶ ποὺ καταλήγουν νά κάνουν μιά δουλειά πολλές φορές μακριά ἀπό τὴν ἀνθρώπων τῆς πλευρά. Βεβαίως στὸ ἀγροτικό ἰατρεῖ δέν μπορεῖ κανείς νά ἀντιμετωπίσει ὅλα τὰ περιστατικά, ἀλλά ἡ μικρή ἀπόσταση μὲ τὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Καρπενήσιου, λύνει πολλά προβλήματα. Ἀντιθέτως ἀντιλήφθηκα τὰ δραματικά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζουν τὰ ἀπομακρυσμένα χωριά, πού περιοδικά ἐπισκέπτομαι, χωρίς ἡλεκτρικό ρεῦμα, πολλές φορές χωρίς τηλέφωνο, ξεχασμένα, μακριά ἀπό κάθε ἥγος πολιτισμοῦ, γεμάτα ἀπό ὑποσχέσεις ἀπραγματοποίητες μὲ γέρους καὶ νέους πού οἱ μελλοντικές προοπτικές τους γιά ἀνάπτυξη καὶ ἐργασία εἰναι πολὺ ἰσχυρές.

Τὸ Μεγάλο Χωριό βρίσκεται στὸ ἐνδιάμεσο αὐτῶν τῶν χωριῶν καὶ τῆς Πρωτεύουσας τοῦ Νομοῦ, παρουσιάζει πολλές πλευρές, σάν νά είναι σημεῖο συναντήσεως ἐνός περασμένου πολιτισμοῦ καὶ τῆς σύγχρονης ζωῆς. Βλέπει κανείς τὸν ἀργαλειό, τῇ ζωῇ τοῦ βιοσκοῦ, τοὺς πρακτικούς γιατρούς, τὴν ἀνδηρή πατριαρχική οἰκογένεια καὶ ἀπό τὴν ἀλλη πλευρά τὸ αὐτοκίνητο, τὴν τηλεόραση καὶ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα.

Παρόλη τὴν ἐξέλιξη καὶ τὴ σχετική εὐημερία πού ὑπάρχει, ἀντιμετωπίζουμε καὶ ὄρισμένα πολὺ βασικά προβλήματα γιά τὴν ὑγεινή διαβίωση τόσο τῶν μόνιμων κατοίκων, ὅσο καὶ τῶν πολλῶν ἐπισκεπτῶν-παραθεριστῶν. Αὐτή τὴ φορά περιορίζομαι στὸ νά ἀναφέρω διο ἀπό αὐτά τὴν ὕδρευση καὶ τὴν ἀποκομιδὴ τῶν ἀπορριμμάτων. Γιά τὴν ὕδρευση ἔγινε στὸ μεταξύ ὁ ἀναγκαῖος βακτηριολογικός ἔλεγχος καὶ περιμένουμε τὰ ἀποτελέσματα προκειμένου νά ὑποδείχσουμε τὶς ἀναγκαῖες τεχνικές βελτιάσεις τοῦ δικτύου. Γιά τὰ ἀπορρίμματα ὅμως, ἡ κατάσταση εἶναι τέτοια πού ἐπιβάλλει ἀμεση καὶ ριζική λύση. Σήμερα συγκεντρώνονται σὲ διάφορα σημεῖα, ἀπρόσιτα στοὺς ἡλικιωμένους, χωρίς νά καίγονται. Αὐτὸ ἔγινε αἵτια νά δημιουργηθοῦν σκουπιδότοποι μέσα στὸ χωριό πού ἀποτελοῦν ἔστιες μολύνσεως καὶ ἀντιαισθητικό θέαμα μέσα

Σκέψεις

τοῦ Κώστα Δ. Πριτσιόλα

‘Αναμφίβολα ἡ Εύρυτανία ἀποτελεῖ τὴν Ἐλβετία τῆς Ἑλλάδας. ‘Ετοι τουλάχιστον τὴν ὄνομάζουν σοσοὶ ἔτυχε νά τὴν γνωρίσουν.

Δέν ἔχουν ὅδιο διότι τὸ ὄγριο ὄρεινό τοπίο της, τὸ ὄργιῳδες πράσινο σὲ ὅλες του τίς ἀποχρώσεις, τὰ χωριά της ἀνδρεσα σὲ βουνοπλαγίες, πού ἀκόμα παρὰ τὴν δασυφιλία διατηροῦν ὄρισμένους κατοίκους πού τὰ φυλάνε, τῆς προσδιδούν τὸσες χάρες, πού ἀρχισε τὰ τελευταῖα χρόνια νά γίνεται γνωστή χάρη στὸν Τουρισμό. Καραβάνια τὰ πούλμαν καταφθάνουν στὸ Καρπενήσιος τίς ἀργίες ἢ τὰ Σαββατοκύριακα καὶ μετά ξεχύνονται στὰ διάφορα χωριά, ίδιως τῆς ποταμᾶς, καὶ φθάνουν μέχρι τὸ Μοναστήρι τοῦ Προυσοῦ.

Χάρη σ’ αὐτές ἀκριβῶς τὶς ὄμορφιές τῆς Εύρυτανίας ὁ τουρίστας ἔχειν τὴν ταλαιπωρία του ἀπό τούς κακούς δρόμους της, μὲ τὶς ἀναρίθμητες λακούβες καὶ τὰ συνακόλουθα σκαμπανεύσαματα τοῦ αὐτοκίνητου, μὲ τὶς ἀπότομες στροφές καὶ γενικά ξεχνᾶ τὰ χάλια τῶν δρόμων τῆς Εύρυτανίας χάρη στὴ φυσική της καλλονή.

Αὐτό κι ἐμεῖς θέλουμε νά ἐπισημάνουμε τὸ ὅτι δέν ὑπάρχει δυστυχῶς ὀδικό δίκτυο κατάλληλο γιά τὴν ἀνάπτυξη τοῦ τουρισμοῦ στὴν Εύρυτανία, πού ἀποτελεῖ μιά μεγάλη πηγή αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν κατοίκων της. Τὸ ὀδικό δίκτυο πού ὑπάρχει σήμερα είναι ὑποτυπώδες. ‘Ο δρόμος Λαμίας-Καρπενήσιου, μήκους 80 χλ. είναι γιά τὸ αὐτοκίνητο διαδρομή δύο ωρῶν. Ή ἀλλα ἀρτηρία Καρπενήσιου - ‘Αγρινίου βρίσκεται σὲ ἀθλια κατάσταση καὶ γιά νά τὴν διανύσει κανείς χρειάζεται πέντε μὲ ἔξι ώρες. Καὶ ἀφοῦ οἱ δύο αὐτές βασικές καὶ ζωτικές ἀρτηρίες βρίσκονται ἀκόμα σ’ αὐτή τὴν κατάσταση, μπορεῖ νά φανταστεῖ ὁ καθένας τί γίνεται μὲ τούς ἀλλούς δρόμους.

‘Εμεῖς οἱ Μεγαλοχωρίτες καὶ οἱ γείτονές μας οἱ Μικροχωρίτες μποροῦμε νά πούμε ὅτι είμαστε, λίγο, προνομιούχοι διότι ἐστω καὶ μὲ ἐλλείψεις τὰ χωριά μας συνδέονται μέ το Καρπενήσιος μὲ βατό δρόμο καὶ γ’ αὐτό πήραν αὐτή τὴν τουριστική ἀνάπτυξη. Δέν φτάνει ὅμως αὐτό. Πρέπει νά ἀσφαλτοστρωθεῖ ὁ δρόμος Γαύρου - Προυσοῦ, διότι παρουσιάζει μεγάλη κίνηση. Νά γίνουν στὸ δρόμο ἔργα ὑποδομῆς, ὥστε νά μήν παρουσιάζονται τημῆματα τοῦ δρόμου ἀδιάβατα γιά τὸ χειμώνα.

Συνιστοῦμε γιά τὸ σκοπό αὐτό τὴ συνεργασία ὅλων τῶν τοπικῶν Συλλόγων μαζί μὲ τὴ Μητρόπολη Καρπενήσιου καὶ τὴν Πολιτεία, ὥστε κάποτε νά εκεινήσει καὶ νά τελεώσει ἡ βασική αὐτή ἀρτηρία.

‘Ἐπισής ὁ δρόμος Ράχης Τυμφρηστοῦ Κρίκελο πρέπει νά ἀσφαλτοστρωθεῖ, πού θά έξυπηρετήσει τόσα χωριά τῆς περιοχῆς καὶ θά βοηθήσει ἀφάνταστα τούς λιγούς κατοίκους πού μένουν στὰ χωριά χειμώνα-καλοκαίρι. Καὶ ἐπὶ πλέον θά φέρει τὸ καλοκαίρι πολλούς ἀπό ἑκείνους πού ξεφυγαν ἀπό τὰ χωριά τους.

’Αρχή καινούριας προσπάθειας

Αύτό πού χαρακτηρίζει τό Σύνδεσμό μας είναι ή έντονη πολιτιστική του παρουσία πού καλύπτει διάστημα έκατό και πλέον χρόνων.

Δέν είναι τυχαίο τό γεγονός ότι ή παρουσία αυτή άντεξε στό χρόνο. Ή έμπρακτη άγαπη και τό ένδιαφέρον τών δραστήριων μελών του, μαζί με τούς πολυπληθεῖς φίλους του, έδωσαν τή δυνατότητα στά κατά καιρούς Διοικητικά Συμβούλια νά συντονίσουν τίς προσπάθειες ὅλων και νά έπιτύχουν αυτή τήν άναγνωρισμένη και βραβευμένη ἄλλωστε πολιτιστική παρουσία.

’Οπωσδήποτε ένας σοβαρός παράγοντας πού βοήθησε καί πρόβαλε αυτή τήν έπιτυχημένη πορεία είναι ή τά τελευταία πενήντα περίπου χρόνια ἔκδοση τής «Φωνῆς τοῦ Μεγάλου Χωριού». Μέ αυτή καί μέσα ἀπ' αυτή κρατήθηκαν στή μνήμη τόσα καί τόσα παλιά γεγονότα, ἔγιναν γνωστά τά καινούρια ἄλλα καί οι ἀνθρωποι γνωρίστηκαν μεταξύ τους. Ἐγίνε καί είναι ὁ ἀρραγής συνδετικός κρίκος τών ἀπανταχοῦ Μεγαλοχωριτῶν.

Γιά τό νέο Δ.Σ. ὅλη αυτή ἡ προϊστορία είναι μιά βαριά κληρονομιά πού θά προσπαθήσει μέσα στά μέτρα τών δυνατοτήτων του, νά τιμήσει ἐπάξια μέ τήν έμπρακτη δική του δραστηριότητα. Αύτό είναι ἐπιθυμία ὅλων τών μελών της.

Στήν ἀρχή λοιπόν αυτής τής καινούριας προσπάθειας καί μαζί μέ τή διαβεβαίωση ὅτι ὅλοι μας διακατεχόμαστε ἀπό τή ζωηρή ἐπιθυμία νά προσφέρουμε τίς ὅποιες δυνάμεις μας καί τό χρόνο μας γιά τό καλό καί τήν πρόσδο τοῦ Συνδέσμου, ζητάμε καί τήν παρουσία καί δραστηριοποίηση ὅλων σας.

Τά μέλη τών ἑκάστοτε Δ.Σ. δέν είναι καί δέν μπορεῖ νά είναι μιά ἀκένωτη πηγή νέων ίδεων. ’Ο Σύνδεσμος ἔχει ἀνάγκη πάντοτε ὅχι ἀπλῶς ἀπό ἀνανέωση προσώπων, ἄλλα κυρίως ἀπό καινούριες ίδεες. ’Σ αυτή τήν προσπάθεια καί σ' αυτή τήν εύθύνη συμμετέχουμε καί πρέπει νά συμμετέχουμε ὅλοι, οι κάτοικοι τοῦ Μεγάλου Χωριού, τής Ἀθήνας, τών ἄλλων πόλεων, ἀκόμη καί οι ξενιτεμένοι μας.

Τόσο μέ τήν προσωπική ἐπικοινωνία, ὅσο καί μέ τήν ἀλληλογραφία ἡ μέ τή μορφή συνεργασίας μέσω τοῦ περιοδικοῦ μας, είναι δυνατή ἡ ἐπιτυχία τής προσπάθειας πού ἀναλαμβάνουμε. Καί φυσικά τά εὐεργετικά ἀποτέλεσματα ἀπ' αυτή τήν ἀλληλοβοήθεια είναι πρόδηλα.

Τά ἀτέλειωτα προβλήματα πού παρουσιάζονται στή γενέτειρά μας, κυρίως τώρα πού ή τουριστική ἀνάπτυξη τοῦ νομοῦ μας ἀνέρχεται κατακόρυφα, ἀσφαλῶς πάντα θά ἀπορροφοῦν τό μεγαλύτερο μέρος τών δραστηριοτήτων μας. ’Ωστόσο παράλληλα ἄλλα καί πέρα ἀπό αυτά ὑπάρχει καί μιά ἄλλη ἔξισου σπουδαία καί μεγάλη ἀνάγκη. Είναι ή γνωριμία καί ή ἐπικοινωνία τών ὅπου γῆς Μεγαλοχωριτῶν μεταξύ τους, είναι ή διατήρηση τής ρίζας καί γιά πολλούς νεώτερους ή γνωριμία μέ τόν τόπο καταγωγῆς τους, μέ τά ἥβη καί ἔθιμα, μέ τήν πικρή καί γλυκιά μαζί ζωή τών γονιῶν τους ή τών προγόνων τους, μέ τήν ιστορία καί τίς θυσίες τους.

Οι ἀνάγκες τής ζωῆς σκόρπισαν τούς ἀνθρώπους στά τέσσερα σημεία τοῦ ὄριζοντα καί ὁ καθένας μας, ὅπου καί ἄν ζεῖ, ὅπως καί ἄν ζεῖ, ἔχει, καί πρέπει νά ἔχει, βαθιά μέσα στήν καρδιά του τή γλυκιά ἀνάμνηση τής γενέτειρας γῆς καί τήν πολλές φορές ἀπρογματοποίητη προσομονή τής ἐπιστροφῆς ή τής γνωριμίας αύτοῦ τοῦ τόπου.

’Αλλά καί ἄν αυτό δέν είναι πάντα πραγματοποίησιμο, είναι δυνατή ἡ μέσα ἀπό τό περιοδικό μας ἐπικοινωνία καί πληροφόρηση μεταξύ τών συμπατριωτῶν μας καί ή γνωριμία τών νεώτερων μέ τή γενέτειρα γῆ τών γονιῶν τους καί δική τους ρίζα.

Μέ αύτές τίς σκέψεις κλείνω τό σημείωμά μου μέ τά παρακάτω συνθήματα:

”Ολοι μέλη τοῦ Συνδέσμου μας

”Ολοι συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ μας.

N. Καρβέλης

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ

Προγραμματισμός έργων Κοινότητας έτους 1981

Γιά τό έτος 1981 έχουν προγραμματιστεί τά παρακάτω έργα:

1) Κατασκευή στέγης Κοινοτικού Ξενοδοχείου «Αντιγόνη».

2) Άποπεράτωση τού δρόμου από τό σπίτι τού Σωτήρη 'Αναγνωστόπουλου μέχρι τού Λάιου Θεοφάνη.

3) Τοιμεντόστρωση τού δρόμου από τό σπίτι τού 'Ιωάννη Μπακατσά μέχρι τό ρολόι.

4) Άποπεράτωση τού δρόμου από τό σπίτι τού 'Αθανασίου Παΐδα μέχρι τίς πηγές τού Κεφαλόβρυσου.

5) Τοιμεντόστρωση τού δρόμου πρός τό Νεκροταφείο.

6) Διάνοιξη τού δρόμου από τή θέση άλωνάκι μέχρι τό σπίτι τού Ζούκα.

7) Συμπλήρωση τού απόχετευτικού δικτύου τής Κοινότητας.

8) Συντήρηση τού υδρογαγείου.

9) Κατασκευή νέων σφαγείων.

'Απ' αύτά τά προγραμματισμένα έργα έχουν χρηματοδοτηθεί καί θά άρχισει ή έκτέλεση τών παρακάτω έργων:

1) Άποπεράτωση τού δρόμου από τό σπίτι τού Σωτήρη 'Αναγνωστόπουλου μέχρι τού Λάιου Θεοφάνη.

2) Τοιμεντόστρωση τού δρόμου από τό σπίτι τού 'Ιωάννη Μπακατσά μέχρι τό ρολόι.

3) Άποπεράτωση τού δρόμου από τό σπίτι τού 'Αθανασίου Παΐδα μέχρι τίς πηγές τού Κεφαλόβρυσου. Γ' αύτό τό έργο συντάχτηκε μελέτη 3.000.000 δρχ. καί χρηματοδοτήθηκε από τό περιφερειακό πρόγραμμα Δ.Ε. γιά τό έτος 1981 μέ τό ποσό τών 2.000.000 δρχ. Στίς άμεσως έπόμενες μέρες γίνεται ή δημοπράτηση τού έργου.

4) Κατασκευή στέγης στό Κοινοτικό Ξενοδοχείο «Αντιγόνη». Περιμένουμε τή μελέτη τού έργου αύτού που άνερχεται σέ 800.000 δρχ. καί πού χρηματοδότησε ο Ε.Ο.Τ.

5) Τοιμεντόστρωση τού δρόμου πρός τό Νεκροταφείο. Τό έργο άρχισε, είναι προϋπολογισμού 220.000 δρχ., καί γίνεται από τά τακτικά έσοδα τής κοινότητας.

6) Διάνοιξη τού δρόμου από τή θέση άλωνάκι μέχρι τό σπίτι τού Ζούκα. Τό έργο αύτό χρηματοδοτήθηκε μέ 300.000 δρχ. από τόν 'Υφυπουργό Γεωργίας.

‘Ο νέος Τουριστικός Ξενώνας

“Οπως γράψαμε καί στό προηγούμενο φύλλο τής «Φωνής...» μας έγκριθηκε πίστωση γιά τήν διανέγερση νέου Τουριστικού Ξενώνα στήν Περιοχή τού «Αη-Θανάση». Γιά τό έτος πού διανύουμε προβλέπεται δαπάνη 500.000 δρχ. γιά νά συνταχτεί η άναλογη μελέτη από τόν άρχιτεκτονα τής Νομαρχίας Έυρυτανίας.

Γιά τό νέο χρόνο ύπαρχει ήδη ή διαβεβαίωση τόσο τού κ. Υφυπουργού Γεωργίας όσο καί τού κ. Νομάρχη όπι θά δοθεῖ ποσό 5.500.000 δρχ. σάν πρώτη δόση καί έπειται ή συνέχεια...

‘Ο έφημέριος τού Χωριού μας

Πάντα πρόθυμος καταδεκτικός καί δραστήριος ο έφημέριος τού Χωριού μας π. Κ. Λαμπαδάρης συνεχίζει τή λαμπρή καί βαριό παράδοση τών προκατόχων του. Βρίσκεται στό πλευρό όλων όσων νιώσουν τήν άναγκη τής μεστείας του καί άναπτύσσει έντονη άλλα καί διακριτική πολιτιστική δραστηριότητα. Τόν εύχαριστούμε καί τού εύχόμαστε υγεία καί οικογενειακή προκοπή.

Δώρα γιά τά παιδιά τού Χωριού

Τό κλιμάκιο κυριών τού Ε.Ε.Σταυρού πού έπισκεψή της πρόσφατα τό Μ. Χωριό έστειλε διάφορα δώρα (παιγνίδια, είδη ίματσου) γιά τά παιδιά καί παρακάλεσε τόν ιερέα π. Κ. Λαμπαδάρη γά άναλάβει τήν ευθύνη τής διαθέσεως. Άκομη έδωσαν τήν ύπόσχεση πώς στό μέλλον τό Χωριό μας θά βρίσκεται διαρκώς κάτω από τή οποργική φροντίδα τού Ε.Ε. Σταυρού.

‘Ο Ναός τού ‘Αγίου Γερασίμου

Έπειδή στά τελευταία χρόνια παραπρήθηκε στό Ναό τού ‘Αγίου μας ίδιαίτερη υγρασία, μέ απότελεσμα νά προκληθούν ζημιές, παρακαλέσαμε τόν έκλεκτό έπιστήμονα καί θερμό φίλο τού χωριού μας κ. Φαίδωνα Κυδωνιάτη νά έλεγξει τίς σχετικές ζημιές τού Ναού καί νά ύποδειξει λύσεις. Πράγματι, ο κ. Κυδωνιάτης κατά τήν πρόσφατη έπισκεψή του στό χωριό, άσχολήθηκε μέ τό θέμα καί μετά από σχολαστικό έλεγχο έδωσε άναλογες άδηγίες. Τόν κ. Κυδωνιάτη τόν εύχαριστούμε καί από τή θέση αὐτή.

‘Αντιπρόσωποι τού Συνδέσμου μας

Πληροφορούμε τούς άγαπητούς συγχωριανούς μας δτί από τό νέο Δ. Συμβούλιο άντιπροσώποις τού Συνδέσμου μας στή Θεαλήρ ορίστηκε ή κ. Δημ. Γιαταγάνας καί στή Λαμία ή κ. Χριστόφορος Μωρίκης. Τούς εύχαριστούμε γιά τήν προθυμία τους νά βοηθήσουν τό Σύνδεσμο καί πιστεύουμε δτί καί οι συγχωριανοί μας τών δύο αυτών πόλεων θά τούς εύκολύνουν στό έργο τους.

Νέοι έπιστημονες νέοι φοιτητές

'Η σύνταξη με πολλές δυσχέρειες τηρούσαθει νά συγκεντρώσει τίς σχετικές πληροφορίες γιά τούς νέους συγχωριανούς έπιστημονες καί τίς δραστηριότητές τους, καθώς και γιά τούς φοιτητές, που έγγραφονται τόσο στά δικά μας Πανεπιστήμια όσο καί στά ξένα. Συγκεντρώνει ήδη στοιχεία γιά νά σημειώσει μέ Iδιατερη χαρά διλούς τούς άνωτέρω γιά τήν έπόμενη έκδοση. Αύτός είναι καί ο λόγος πού παρακαλεί πάντοτε νά στέλνονται έγκαιρα οι σχετικές πληροφορίες γιά νά άποφεύγονται οι παραλήψεις.

'Επιστημονικές δραστηριότητες τών συγχωριανών μας

Πληροφορηθήκαμε ότι ό συγχωριανός μας ιατρός κ. Τάσος Κοντομέρκος στό χρόνο πού πέρασε έλαβε μέρος σέ διεθνή ιατρικά Συνέδρια.
1. Λουκέρνη - 'Οκτ. 1980 - Ρευματολογικό Συμπόσιο, Έλβετ. Ρευματολ. Έταιρ.
2. Παρίσιο - 'Ιουλ. 1980 - 15° Παγκ. Ρευματ. Συνέδριο.

'Επίσης ό έκλεκτο φιλόλογος συγχωριανός μας κ. Πλαν. Τζαβέλης άναπτυσσει στά τελευταία χρόνια έντονη συγγραφική δραστηριότητα στήν ειδικότητά του. 'Η πλούσια φροντιστηριακή του πείρα καί η βαθιά έπιστημονική του κατάρτιση αποδίδουν πολύτιμους συγγραφικούς καρπούς. Γράφει καί έκδιδει έπιστημονικά βιβλία τά όποια τυγχάνουν γενικής άναγνωρίσεως.

Τέλος καί ό συγχωριανός μας ιατρός κ. Νικόλαος Καρβέλης καί έφετος δημοσιεύει στό έτησιο ιατρικό Συνέδριο τής Διεθνούς Έταιρείας Χειρουργικής Κεφαλής καί Τραχήλου, τής όποιας είναι καί μέλος, πού έγινε στό Λονδίνο.

'Επίσης ό άγαπητός μου Νίκος, έπειτα όποια βαθιά έπιστημονική έρευνα, καρπός τής όποιας είναι σχετική έπιτυχής έπιστημονική μελέτη του, καθώς και μέ την έπιβαλομένη δοκιμασία στήν Ιατρική Σχολή τού 'Αριστοτελείου Πλαν. Θεοσαλονίκης ανεκρηγόχθη Διδάκτωρ τής Ιατρικής Σχολής τού Πανεπιστημίου τούτου.

Σεμνυνόμαστε δόλοι μας γιά τούς άνωτέρω έκλεκτούς μας έπιστημονες, τούς συγχωριανούς με πολύ έγκαρδιότητα, τούς σφίγγουμε θερμά τό χέρι καί τούς εύχόμαστε καί είς άνωτέρα.

† π.Κ.

Εύχαριστούμε

'Ο γνωστός δικηγόρος τών Αθηνών κ. Δημήτριος Πουρνάρας, γιός τού συγχωριανού μας Νικολάου Πουρνάρα έρχεται κάθε καλοκαίρι καί παραθερίζει στό Μεγάλο Χωριό, στόν γονείς του. 'Ο Σύνδεσμός μας, πέρυσι, ζήτησε τή γνώμη του πάνω σέ διάφορο ζητήματα που άπασχολούσαν αύτόν καί τό χωριό. Καί ό κ. Πουρνάρας μέ πολλή προθυμία μας κατατόπισε καί μάς έδωσε τή συμβούλη του.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο καί άπό τή θέση αύτή τόν ευχαριστεί θερμά.

Κ. Σιαμανής

Πολύτιμες δραστηριότητες

'Η συγχωριανή μας κ. Μαρίκα Μ. Βονόρτα, μέλος τού Συνδέσμου μας άπό τά πιό δραστηριά, βρίσκεται στήν Αμερική καί έχει έξουσιο-δοτηθεί από τό Σύνδεσμό μας νά έγγραφει νέα μέλη καί νά εισπράττει συνδρομές γιά τούς σικοπούς τού Συνδέσμου. Παρακαλούμε δλους τούς ξενιτεμένους μας, νά διευκολύνουν τό έργο που άνελαβε ή κ. Βονόρτα. Στό διάστημα που βρίσκεται στήν Αμερική έχει γυρίσει πολλά μέρη, ήλθε σέ έπαφή μέ πολλούς ξενιτεμένους χωριανούς μας, τούς είπε γιά τούς άγωνες τού Συνδέσμου μας, καθώς και γιά τήν έκδοση τού περιοδικού μας, γιά τό «Λειμωνάριο» καί τούς είπε νά μή ξεχνούν τό Σύνδεσμο καί νά ένισχουν τίς προσπάθειές του.

Μέχρι τώρα έχει στείλει πολλές συνδρομές γιά τήν άνεγερση τής έκκλησίας στό Γαύρο. Τό Διοικητικό Συμβούλιο τού Συνδέσμου εύχαριστεί τήν κ. Βονόρτα γιά τή δράση της αύτη καί τής εύχεται ύγεια.

Κ.Σ.

Νέα μέλη τού Σύνδεσμου

Στό χρόνο πού πέρασε γράφτηκαν νέα μέλη στο Σύνδεσμος μας οι παρακάτω συγχωριανοί μας: Νικ. Κ. Σιαμανής, Πλαν. Αθ. Τζαβέλης, Δημ. Μποσινάκης, Χρ. Σταμάτης, Κων. Χρ. Σταμάτης, Άλεξ. Αθ. Καρβέλης, Μιχ. Ε. Καραγιάννης, 'Ελένη Νείλα, Παύλος Ι. Νείλας, Χρ. Ι. Νείλας, Σπ. Γ. Ζαχαρόπουλος, Ρουμ. Χαρίδ. Παπαϊωάννου, 'Αρια. Ν. Παπανδρέου, Νικολ. Πουρνάρας, Θεοφ. Χάκος, 'Ιωαν. Κ. Μαντζούτας, Διον. Χαρ. Διαμαντόπουλος, Παντ. Σαχαράκης, Πέτρος Καριοφύλλης, Σπ. 'Αντζουλάτος, Γεωρ. Δράκος, Παν. Λάππος, Δημ. Ν. Βονόρτας, Πέτρος Νηρός, Εύδοκία Μητρούλη, Νικολ. Β. Παλιούρας, Αθ. Χαρ. Τριανταφύλλης, 'Ελευθ. Γεωργογιανέτης, Δημ. Ν. Πασπαλάρης καί 'Ιωάννα 'Αθ. Σκοτίδα.

Λαϊκό πανηγύρι Καλλιακούδας

Στά Λακκώματα τής Καλλιακούδας άναμεσα σέ Μεγάλο Χωριό - 'Ανιάδα - Δολιανά καί Ψιανά πραγματοποιήθηκε στίς 17 Αύγουστου 1980, γιά δεύτερη χρονιά, ή συνακή τών κατοίκων τών γύρω χωριών.

Κάτω άπό υπέροχες καιρικές συνθήκες έγινε ένα θαυμάσιο λαϊκό πανηγύρι μέ δργανα, δημοτικούς χορούς καί πλούσιο φαγοπότι.

Πρωτοστάτησαν στήν όργανωσή του οι έκπολιτοικοί Σύλλογοι Μεγαλοχωριτών, 'Ανιαδιωτών καί «Καλλιακούδα», μέ τούς πάντα δραστήριους καί ένθουσιώδεις προέδρους τους κ.κ. Κ. Σιαμανή, Π. Μπαζάνη καί Πλάνη Βράχα, καθώς και τόν πρόεδρο τής Κοινότητας Μεγάλου Χωριού κ. Θεόδωρο Γαβριήλη που κόσμο πολύ μετέφερε μέ άλλεπάλληλα δρομολόγια τού αύτοκινήτου του.

'Η για δεύτερη χρονιά έπιτυχία αύτης τής έκδηλωσεως πιστεύουμε πώς θά γίνει άφορμή νά καθιερωθεῖ ως μόνιμη. Είναι εύχη καί έπιθυμία μας.

'Επάξια τιμητική διάκριση στόν κ. Δημήτριο Πριτσιόλα

Πληροφορήθηκα καί εύχαριστως παρουσιάζω τήν ἀπό τό Οίκουμενικό μας Πατριαρχείον τιμῆ, πού ἔγινε στόν ἀγαπητό μας συγχωριανό κ. Δημήτριο Πριτσιόλα εἰς τόν ὅποιον ἀπενεμήθη τό 'Ἐκκλησιαστικόν ὄφφικιον τοῦ «Ἄρχοντος Δεπούτατου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ 'Ἐκκλησίας». 'Ο κ. Πριτσιόλας ἐργάσθηκε ως μετανάστης στόν Παναμᾶ τῆς Ἀμερικῆς. 'Εκεῖ, πέρα ἀπό τίς ἐπαγγελματικές του ἐπιδι-

ώνεις προσέφερε ἐπί σειράν ἑτῶν, πολύτιμες ὑπηρεσίες καί στόν 'Ι. Ναό τῆς Ἐλληνορθοδόξου Κοινότητος. Συγχοροντας γιά τήν τιμητική αὐτή διάκριση τόν κ. Πριτσιόλα, τοῦ σφίγγουμε γιά μίμησι.

Σ.Σ. Δεπούτατος: Είναι ἐκκλησιαστικόν 'Οφφικίου (=ἀξιωμα). 'Απονέμεται οὐ πρόσωπα πού ἀγαποῦν, σέβονται καί προσφέρουν ὑπηρεσίες στήν 'Ἐκκλησία. Τό ὄφφικιον τούτο δίδεται γιά τό ἐξῆς Διακόνημα: 'Ο Δεπούτατος ὁδηγεῖ τούς ἀρχοντες ἐμπροσθεν τοῦ 'Ἀρχιερέως' οὐ πόλεις ή χωριά προπορεύεται αὐτού καί θέτει τόν λαόν στήν κανονική τάξη (Ράλλη - Ποτλή, Σύνταγμα, Ε', σα. 411, 537-539).

† π.Κ.

Μεγαλοχωρίτες!

Σας ὑπενθυμίζουμε τήν ὑποχρέωσή σας νά στείλετε τή συνδρομή σας στό Σύνδεσμο γιά νά χτιστεῖ τό ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ στό Καρπενήσι.

Τό ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ είναι ὑπόθεση ὅλων μας καί πρέπει νά είναι ἡ ἔμπρακτη ἐκδήλωση τῆς ἀγάπης μας γιά Στοργή στά ΓΗΡΑΤΕΙΑ

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ

'Ο Νέος Νομάρχης Εύρυτανίας

Στίς 8 Αύγουστου 1980 ἀνέλαβε τά καθηκοντά του ὁ νέος Νομάρχης Εύρυτανίας Δικηγόρος κ. Δημ. Σιγμανίδης.

Διαθέτοντας μιά ἔντονη ἀλλά καί διακριτική καταδεκτικότητα κερδίζει καί πείθει ἀμέσως τούς συζητητές του. Άκούραστος καί μὲ ἔμπρακτα ἀποδειγμένη ἀγάπη γιά τό Νομό ἐπισκέφθηκε πολλές φορές τό Χωριό μας καί ἔδειξε καί ἀπέδειξε ὅτι τόν ἐνδιαφέρουν τά προβλήματά του καί πιστεύει στίς ἀπειρες δυνατότητες ἀξιοποιήσεώς του.

Τόσο τό Κοιν. Συμβούλιο ὅσο καί τό Δ. Συμβούλιο τοῦ Συνδέσμου μας τόν ἐπισκέφθηκαν καί τόν καλοσώρισαν στό Καρπενήσι, ἀλλά καί συνεργάστηκαν μαζί του τόσο στή Νομαρχία, ὅσο καί στό Μεγάλο Χωριό. Τά ἀποτελέσματα τῆς ἀγαστῆς συνεργασίας καί τοῦ ἀλληλοενδιαφέροντος ἔδωσαν καί δίνουν τούς καρπούς τους. Πολλά προβλήματα βρήκαν τή σωστή τους λύση (χώρος ἀποχετεύσεως λυμάτων Μικρού Χωριού, ἀνέγερση νέου Τουριστικού Ξενώνα, νέα ὀδοποιία κ.λ.π.) καί ἀλλων προωθεῖται ὁ γρήγορος προγραμματισμός καί ἡ ἐκτέλεση τους.

'Ολοι οι μεγαλοχωρίτες καί τό Δ. Συμβούλιο τοῦ Συνδέσμου μας τοῦ εύχεται γιά ἀλλή μά φορά κάθε ἐπιτυχία στό δύσκολο ἔργο του καί τόν διαβεβαιώνει ἐκ νέου γιά τήν δλόθερμη συμπαράστασή του.

Από τή δραστηριότητα τής πανευρυτανικής ένωσης

Άναμεσα στά Εύρυτανικά Σωματεία μέ τήν πλούσια δραστηριότητα καί τούς πιό γόνιμους καρπούς σέ έργα γιά τή γενέτειρά μας, ξεχωριστή θέση κατέχει ή γνωστή σ' όλους μας ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.

Σέ αρχαιεσίες πού έγιναν τό Δεκέμβρη τού 1980, τό Δ.Σ. τής Ένωσης καταρτίστηκε άπο τούς:

Παναγιώτη Κωστοπαναγιώτη, πρόεδρο, Ξενοφώντα Φλώρο, άντιπρόεδρο, Σεραφείμ Μπαλωμένο, Γραμματέα, Στέφανο Βασιλόπουλο, Ταμία καί Μαρία Κοτοπούλη, Γιώργο Παπαϊωάννου, Εύθυμιο Σαγρή, Σεραφείμ Τσιαπούρη καί Γ. Τριχιά, Μέλη.

Μετά τήν άναληψη τῶν καθηκόντων του ὁ καταξιωμένος καί άκαρυστος πρόεδρος τῆς Ένωσης άναχώρησε γιά τήν Αμερική.

Χάρη στήν άγαπή καί τήν έμπιστοσύνη μέ τήν όποια τόν περιβάλλουν οἱ όμοιγενεῖς Εύρυτανες κατόρθωσε στό τρίμηνο τῆς παραμονῆς του νά συνεγέρει τούς πάντες καί νά τονώσει τό ένδιαφέρον τῶν ἀπόδημων νά συνεχίσουν μέ τήν ίδια, ὅπως καί πέρσι, διάθεση, τόν έφραν γιά νά γίνει πραγματικότητα ή άνεγερση τού Σπιτιού τοῦ γέροντα άπόμαχου Εύρυτάνα στό Καρπενήσι.

Μέ τήν ίδια πάντα θέρμη συνένωσε ὅλους τούς Καρπενησώτες τῆς Αμερικής καί πρωτοστάτησε στήν ίδρυση ιδιαίτερου Συλλόγου Καρπενησιωτῶν Αμερικής.

Ἐνέγραψε ἀντεπιστέλλοντα μέλη, ἐκλεκτούς φιλευρυτάνες όμοιγενεῖς καί δέχτηκε τίς είσφορές τους σέ ἀναγνώριση τού ἔργου τῆς ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.

Μᾶς ἐνημέρωσε γιά τό σπουδαῖο ἔργο πού κάνει ή Εύρυτανική 'Ομογένεια τῆς Αμερικής καί ιδιαίτερα 'Η Ένωση Εύρυτάνων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» καί διαβεβαίωσε τούς ἀπόδημους ὅτι ή άνεγερση τού γηροκομείου στό Καρπενήσι είναι πλέον ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ καί καμιά ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ δέν θά μπορέσει νά άνακόψει τήν ὄρμη αὐτῆς τῆς μοναδικά ωραίας προσπάθειας πού ζεκίνησε πρίν ἀπό χρόνια μέ πρωτεργάτες τούς Ανδρέα Πουρνάρα καί Π. Κωστοπαναγιώτη.

Ἐκπρόσωποι τῶν Εύρυτάνων Αμερικής στό Καρπενήσι καί ἔξουσιοδοτημένοι γιά τό ζεκίνημα τού ἔργου είναι οἱ Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος Καρπενησίου μέ πρόεδρο τόν κ. Γιώργο Αρμάγο καί Γραμματέα τόν κ. Ανάργυρο Μαυρομύτη.

Πληροφορούμαστε πώς παράγοντες τῆς πόλης καί κάποια πολιτική σκοτιμότητα τριγυρνάσσον γεράκι πάνω ἀπό τήν ιερή ίδεα τῆς ίδρυσης τοῦ γηροκομείου καί παρεμποδίζει τήν ἐναρξη τῶν ἐργασιῶν γιά νά γίνει η γιορτή τῆς θεμέλιωσης τού ἔργου μέσα σέ τούτο τό χρόνο, ἀφού ἔχει ἐγκριθεῖ καί πίστωση τῆς Πολιτείας. Ή σύνταξη τοῦ περιουσικού μας διατρανώνει τήν θέληση νά γίνει τό ἔργο, καλεῖ ὅλους τούς Μεγαλοχωρίτες νά βαλούν βαθά στήν τοέπτη τους τό χέρι καί νά ἐνισχύσουν τό ιερό αὐτό ἔργο –ο δύναμις μας δέχεται τίς συνδρομές τῶν μελῶν του, πού κατατίθενται σέ ιδιαίτερη λογαριασμό – καί φωνάζει πρός κάθε κατεύθυνση: ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ἀπό τήν ΙΕΡΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ

ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ, ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΣ.

Καί οι «θυγατέρες τῆς Εύρυτανίας»

Σύνδεσμος ἀπό Εύρυτανοπούλες τῆς Αμερικής μέσα στήν "Ένωση Εύρυτανων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» πού δρᾶ σέ παράλληλη μέ αὐτήν γραμμή. Οι «θυγατέρες τῆς Εύρυτανίας» παρουσιάζουν ἀξιόλογη δραστηριότητα. Ή κινητοποίησή τους γι' αὐτή τή χρονιά είναι ό έρανος γιά τό Γηροκομείο στό Καρπενήσι.

Μέ σύνθημα νά μη μείνει κανένας Εύρυτανας ἔξω ἀπό τό προσκλητήριο καί τό χρέος πρός τό συνάνθρωπο, οι Εύρυτανοπούλες σημειώνουν μεγάλες ἐπιτυχίες.

Συγκινημένες καί παρασυρμένες ἀπό τή θέρμη τού προέδρου τῆς Πανευρυτανικῆς Ένωσης Π. Κωστοπαναγιώτη τού ἔδωσαν ἐπιταγή 2.000 δολλαρίων γιά ν' ἀγοράσει τ' ἀπαραίτητα ὄργανα νά στηθούν στά χωριά Αγραφα, Βούλη, Βελασώρα κλπ. παιδικές χαρές γιά τήν ψυχαγωγία τῶν ἐγκαταλειμένων καί ξεχασμένων ἀπό τόν κόσμο Εύρυτανοπούλων.

Ο σύνδεσμος τῶν Μεγαλοχωριών πού ἔγκριτα μέλη του στήν Αμερική είναι καί μέλη τῆς Ένωσης Εύρυτανων «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» συγχάρισυν τίς θυγατέρες τῆς Εύρυτανίας καί στέκεται θερμός παραστάτης στό άνθρωπιστικό τους ἔργο γιά τήν ἀγαπημένη Εύρυτανία ὅλων μας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σύλλογος Νεοαργυριωτῶν- Δαφνούλιωτῶν

«ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΑΓΡΑΦΑ»

"Ἔτοι ἐπιγράφεται τό βιβλίο πού ἔχει 142 σελ. μεγάλου σχήματος (17×24) καί παρουσιάζει 243 γνήσια ρουμελιώτικα τραγούδια πού τραγουδιῶνται στά μέρη μας. Συγγραφέας τῆς πολύτιμης αὐτῆς συλλογῆς είναι ό σεμνός Εύρυτανας καί φίλος Θεολόγος καί νομικός κ. Θωμᾶς Δ. Τσέτσος. Ό κ. Τσέτσος προσέφερε στόν εύρυτανικό ἐκπολιτιστικό καί λαογραφικό χώρο πολύτιμη προσφορά, ὅλωστε ἀπό τή φυλλομέτρηση καί μόνο τού βιβλίου φαίνεται ή σοβαρή καί υπεύθυνη γιά τό είδος τού βιβλίου δουλειά.

Συγχαρητήρια στόν συγγραφέα καί συγχαρητήρια καί στόν εύρυτανικό Σύλλογο τῶν ἀπανταχοῦ Νεοαργυριωτῶν-Δαφνούλιωτῶν «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ», πού ἔκαμπαν τήν ἔκδοση γιά τους σκοπούς τούς συλλόγου.

"Ολοι οι Εύρυτανες καί δολοι οι Ρουμελιώτες πρέπει νά ἀποκτήσουν τήν πολύτιμη αὐτή συλλογή. Είναι τά τραγούδια πού μᾶς ἐκφράζουν καί πού μᾶς ἀνέθρεψαν γιά ν' ἀγαποῦμε καί νά νοσταλγούμε τόν τόπο μας καί τά χωριά μας.

† π. K.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ μας

Παρακάτω δημοσιεύουμε τίς τελευταίες εισφορές τών μελών και φίλων μας ύπέρ τών διαφόρων σκοπών του Συνδέσμου μας, που έχουν ως έξης:

1. ΥΠΕΡ ΤΥΓ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ίωαν. Ν. Φλώρος είς μνήμην της άειμνήστου μητρός του 2.000 δρχ., Γεωρ. Ρεβελιώτης 200 δρχ., Φωτεινή Αναγνωστοπούλου είς μνήμην του άειμνήστου αδελφού της Δημ. Γ. Κακαράτζα 5.000 δρχ., Θεόδωρος Ζηνέλης είς μνήμην του υιού του Κωνσταντίνου 200 δρχ., Άλ. Τζαβέλλας είς μνήμην μητρός και συζύγου της 1.000 δρχ., Ίωάν. Κ. Ματζούτας 1.000 δρχ., Θεοφάνης Χάσκος 1.000 δρχ., Μηνᾶς Δασκαλάκης (έκ Πατρών) 2.000 δρχ., Νικόλ. Πουρνάρας 500 δρχ., Σταύρος Ι. Διαμαντόπουλος είς μνήμην του άειμνήστου γαμβρού του Θεοφάνη Γυφτομήτρου 1.000 δρχ.

2. ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

6.000 δρχ. ή Μαΐρη Άρ. Κοντομέρκου. Άπο 2.000 δρχ. οι έξης: Φλού Εύφροσύνη, Ν. Τσαμπούλα, Νικ. Ι. Φλώρος είς μνήμην συζύγου και γονέων του, αιδ. ιερέυς Κων. Δ. Βαστάκης και Χρ. Σταμάτης. Άπο 1.000 δρχ. οι έξης: Γεωρ. Εύαγ. Πριτισόλας, Νικ. Σκλαβούνος, Άθαν. Μηταόπουλος, Άγαπούλα Κ. Κοντομέρκου, Δημ. Σ. Τοελεπής, Χαρ. Σκλαβούνος, Τάσος Κ. Κοντομέρκος και Μιχ. Άθ. Καρβέλης. Άπο 500 δρχ., οι έξης: Κων. Δ. Σιαμανής, Ίωαν. Κ. Βλάχος, Π. Καριοφύλλης, Βασ. Δ. Μέρμηγκας, Βασ. Ι. Μέρμηγκας, Σπ. Ζαχαρόπουλος, Ίωαν. Φλώρος, Αποστ. Αντωνόπουλος, Άθ. Καρύπης, Στ. Πριόβολος, Γεωρ. Π. Ζαχαρόπουλος, Άθ. Ι. Μπακατσίδης, Κων. Εύ. Πριτισόλας, Άθανασια Πουρνάρα, Νικ. Μιχαλόπουλος, Δημ. Μόρας, Άθ. Δ. Χαμπερής, Κων. Σταμάτης, Δημ. Παπασταυρίδων, Άθ. Γιαννακόπουλος, Βασ. Άργυρού, Ίωαν. Δ. Παλιούρας, Δημ. Αναγνωστόπουλος και Νικ. Καρβέλης. Άπο 300 δρχ. οι έξης: Πετ. Νηρός, Νικ. Φλώρος και Ειρ. Νικολοπούλου. Άπο 200 δρχ. οι έξης: Ίωαν. Σκοτίδας και Βασ. Ζαχαρόπουλος. Η Αρτεμις Πατούλα δρχ. 150 και ή Κων. Κωτσέρπης δρχ. 100.

3. ΥΠΕΡ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Άθανάσιος Σιλίβιστρας δρχ. 2.000.

4. ΥΠΕΡ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Αικατερίνη Τρύφωνα δρχ. 1.000 και Χρ. Κατσούδα (τό γ. Καριοφύλλη) δρχ. 2.000.

5. ΥΠΕΡ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ

Άθανάσιος Σιλίβιστρας δρχ. 500.

6. ΥΠΕΡ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΩΝ

εις ΓΑΥΡΟΝ

Μέ πρωτοβουλία τής συγχωριανής μας κ. Μαρίκας Βονόρτα και τών παιδιών της, που μένουν στήν Αμερική, μαζεύτηκαν τά κάτωθι πισσά σέ δολλάρια ύπέρ του άναγειρόμενου Ναού του Γαύρου: 1) άπό 300 δολλάρια προσέφεραν ή ΕΝΩΣΙΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» και ό

Παναγιώτης Γαβριήλης (100 της οίκογένειάς του και 200 έξ έρανου μεταξύ φίλων του), 2) Άπο 100 δολλάρια προσέφεραν: οι Κώστας Χονδρός, Εύάγγελος Σταμπολίτης, Χρήστος Δημητρίου, Άθανάσιος Σιαμανής και Άλκιβιάδης Παπαγιάννης, 3) άπό 50 δολλάρια προσέφεραν: οι Βασιλική Μαργαριτοπούλου, Βασιλική Τάσου (τό γένος Π. Μακρυγιάννη), Άθηνας Π. Γαβριήλη και Χαράλαμπος Μακρυγιάννης, 4) 40 δολλάρια προσέφερε ή Έλισάβετ Καραγιάννη, 5) 45 δολλάρια προσέφερε: ο Κων/νος Παπαγιάννης, 6) 30 δολλάρια προσέφερε ή Ιωάννης Σταμπολίτης, 7) άπό 25 δολλάρια προσέφεραν ό Κλεαρχος Κατσούδης, ή Δις Έλισάβετ Πάππη και ο Νικόλαος Μπακατσίας, 8) Άπο 20 δολλάρια προσέφεραν οι, Έλπιδα Πολίτη, Αικατερίνη Πάνου, Έλένη Χαραλάμπους, Ντίνα Στασινού, Δημήτριος Μεσιρλής, Κων/νος Φλώρος, Άντ. Μπαλατσιάς, Γεώγιος Ανδριτσογιάννης, Ταξιάρχης Κουφαλιώτης, Παν. Δάγηλας, Έλένη Τριάντη, Αίδεος ιερέυς Δημήτριος Μιχαλάκης, Ιωάννης Φραγκάκης, Ανδρέας Καμβίζιωνης, Παύλος Κρεμβός, Έλένη Δουλαβέρη, Αγγελος Μπάκης, Γεώργιος Φραγκάκης, Ζήσης Ζαχαρόπουλος, Χρήστος Καπρατσίδης, Αφοί Παπαστύρου, Δις Εύδοξια Εύαγ. Πάππης και Χρήστος Σταθόπουλος 9) άπό 10 δολλάρια προσέφεραν οι, Λεμονιά Πολίτη, Αννα Άλατάρη, Κουύλα Κατσάνου, Ίωάννα Κοτσούη, Σεραφείμ Τσούλος, Σπύρος Αθανασόπουλος, Νίκη Κυλίνιου, Ίωάννα Κοτσούη, Πάολα Στεφανάκη, Έλευθερία Τζήλου, Ρίτα Σταρά, Ροδάνθη Χονδρού, Βασ. Τάσου, Φωτεινή Μακρυγιάνη, και Κων/νος Κοτρώτσος, 10) 15 δολλάρια προσέφεραν ή Άλικη Στασινού, 11) άπό 5 δολλάρια προσέφεραν οι, Εύαγγελία Κακούρη, Παναγιώτης Μαντής, Οίκογ. Ίωάννου Έλεφάντη, Έλένη Σταθόπουλου, Οίκογ. Ι. Χονδρού, Βεργενία Νικοπούλου, Βασιλική Νικοπούλου, Εύαγγελία Κατρίτση, Παρασ. Πιστίδη, Έλένη Κυρίτση, Ίωάννα Κατσώνη και Ιουλία Κατσώνη, 12) άπό 2 δολλάρια προσέφεραν οι κ. Καστανά και Έλένη Νικοπούλου, 13) 1 δολλάριο προσέφερε Ανώνυμος. Άπο πωλήσεις του «ΕΥΡΑΝΙΚΟΥ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΥ» δρχ. 37.000. Η Πρεσβύτερα Αικατ. ιερέως Παν. Μαραγκού δρχ. 1.000. Ό κ. Χρ. Δημητρίου και ή Άθ. Ν. Σιαμανής άπό έν αντίτυπον του «ΕΥΡ. ΛΕΙΜΩΝ.» 30 δολλάρια εκαστος, Ανώνυμος δρχ. 50.000. Ή κ. Άν. Λιάπτη έξ έρανου τήν 15 και 23 Αύγουστου 1980 δρχ. 54.420. Ανώνυμος δρχ. 4.000. Κων. Πριγκιπόλλης δρχ. 1.000. Άθ. Σιλίβιστρας δρχ. 1.000. Μιχ. Καραγιάννης δρχ. 1.000. Παναγ. Λιγνός δρχ. 70.000. Και άπο 2.000 δρχ ό αιδ. ιερέυς π. Κων. Δ. Βαστάκης και ή Χρυσούλα Χατζηγιανού.

7. ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ

Άπο δύο Συνεοτίσεις είς «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΝ ΕΣΤΙΑΝ», δρχ. 51.050. Άπο έκδρομή 10.000 δρχ. Ό ιατρός κ. Τάσος Κοντομέρκος δρχ. 5.000. Ό κ. Γεωρ. Γιατράκος δρχ. 3.000. και ή Κ. Γεωρ. Ζαβός δρχ. 2.000.

8. ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΙΛΙΜΟΠΟΙΕΙΟΥ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ
Δώρον ύπερ τών μαθητριών του Κιλιμοποιείου οι έξις: Μηνάς 'Εφραίμογλου 10.000, 'Αγάπη 'Εφραίμογλου δρχ. 13.000 και ότι Τρύφων Κουταλίδης δρχ. 5.000.

9. ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ
'Η 'Εθνική Τράπεζα τής 'Ελλάδος δρχ. 3.000.

10. ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ
'Ο πολύ πονεμένος ούζυγος καί έκλεκτός συγχωριανός μας κ. 'Αθ. Μητσόπουλος διέθεσε διά τού Συνδέσμου μας είς μνήμην τής λατρευτῆς

του συζύγου Στέλλας τά κάτωθι ποσά: 1) ύπερ τού Φιλοπτώχου ταμείου τού Συνδέσμου δρχ. 5.000, 2) ύπερ τού Ι. Ναού Προφ. 'Ηλίας Παγκρατίου δρχ. 5.000, καί 3) ύπερ τού 'Αντικαρκινικού 'Ινστιτούτου δρχ. 10.000.

Σ.Σ.: Στίς παραπάνω είσφορές δέν σημειώνουμε τήν έπησια συνδρομή τών μελών.

Τό Διοικ. Συμβούλιο τού Συνδέσμου καί ή «Φωνή...» μας, από τή θέση αυτή έκφράζουν εύγνωμοσύνη καί θερμές εύχαριστίες πρός όλους τούς καθ' όποιοδήποτε τρόπο ένισχύοντες τούς οκοπούς καί τά έργα τού Συνδέσμου μας.

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 17

Προβλήματα τοῦ Χωριοῦ

στήν ίνέροχη φύση τῆς περιοχῆς. Γιά τήν ἐπίλυση αὐτοῦ τοῦ προβλήματος χρειάζεται ή καλοπροάρετη συνεργασία ὅλων γιά νά μή καταστραφεῖ σέ λίγα χρόνια ἔνα ἀπό τά ώραιότερα τοπία τῆς Έλλάδας. Ασφαλῶς ὑπάρχουν πολλές λύσεις. Έμεις ὑποδεικνύουμε μία πρόσληψη ἐμπίστου μονίμου ὑπαλλήλου, συγκέντρωση καί καύση τῶν ὀπορριμάτων σέ συγκεκριμένο χώρο ἔξω ἀπό τό χωριό. Πιστεύω ὅτι στό μέλλον θά δοθεῖ ή εὐκαιρία νά ἐπανέλθουμε καί νά ἀναφερθοῦμε σέ ἄλλα θέματα καί προβλήματα τοῦ πραγματικά πλουσιοπάροχα προικισμένου ἀπό τή φύση Μεγάλου Χωριοῦ.

Ό Σύνδεσμός μας γιά νά ἐκπληρώσει σωτά τό ἔργο του ἔχει ἀνάγκη ἀπό τήν παρουσία τῶν ΝΕΩΝ.

Νέοι Μεγαλοχωρίτες, ἐγγραφεῖτε στή δύναμη τοῦ Συνδέσμου μας.

Πάρτε μέρος στίς Γενικές Συνελεύσεις.

Σέ σᾶς ἀνήκει τό μέλλον τοῦ Συνδέσμου.

Διαμορφώστε το μέτο τό διάλογο, τήν κριτική, τίς ὄρθες ἀποφάσεις.

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 17

Σκέψεις

Πρέπει νά καταλάβουμε ότι μόνο οι δρόμοι θά σώσουν τήν Εύρυτανία. Τό πλήρες καί καλό δίκτυο θ' ἀνοίξει τίς πόρτες τοῦ νομοῦ μας, θά φέρει κόσμο πού αναζητά τή δροσιά καί δύλα τά ἄλλα ἀγαθά τοῦ βουνοῦ.

Καί πάλι τονίζω, συνιστοῦμε τή συνεργασία ὅλων τῶν τοπικῶν Σύλλογων καί τῶν κοινοτικῶν συμβούλιων τοῦ νομοῦ μας μαζί μέ τήν Πολιτεία.

Οι τοπικοί Σύλλογοι πού ἀγωνίζονται νυχθμέρον γιά τήν ἀνάπτυξη γενικά τῆς Εύρυτανίας, ἀπέδειξαν πρόσφατα μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἀπογραφῆς τό ἐνδιαφέρον τους γιά τόν τόπο τους. Έμεις δόλοι οι Εύρυτάνες, πού ἀποτελούμε τούς Σύλλογους, βοηθήσαμε δσο μπτορούσαμε τήν Πολιτεία καί τούς ἐκπροσώπους τοῦ Νομοῦ μας. Τό μόνο πού μένει είναι νά φανούν καί αὐτοί δραστήριοι καί νά φρονίσουν μέ τίς κατάλληλες ἐνέργειές τους νά πάρει η Εύρυτανία ἄλλη ὁψη.

Σάν Εύρυτάνες νομοταγεῖς καί εύπειθέστατοι περιμένουμε μέ υπομονή. Άλλα καί ή υπομονή θά ἔχει κάποιο δρίο. Καί ὅταν αὐτός ὁ ὄγαθός καί ἀπλός λαός δεῖ όπι παραγκωνίζεται συνέχεια καί τά ὄνειρά του μένουν ἀπραγματοποίητα, θά δώσει στούς ἀντίπροσώπους του τό κατάλληλο μάθημα στήν κατάλληλη ὡρα.

Καί πάλι περιμένουμε.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ό Σύνδεσμος εύχαριστεῖ ὅλους
ὅσους πρόσφεραν διάφορα δῶρα
γιά τή λαχεισθόρο ἀγορά τῆς 'Αποκριάτικης Χοροεπερίδας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

1. ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Γεννήθηκαν τά τέκνα τῶν παρακάτω συγχωριανῶν μας:

Δημητρίου καὶ Λουκίας Καρυοφύλλη ἄγρι.

Ίωάννου καὶ Λαμπρινῆς Παλιούρα κορίται.

Ίωάννου καὶ Μαρίκας (γ.Κ. Φλώρου) Γαλλῆ, ἄγρι.

Βασιλείου καὶ Σωτηρούλας Παλιούρα, κορίται.

Παναγιώτου καὶ Ἀγγελικῆς Καρύπη, ἄγρι.

Νικολάου καὶ Βασιλικῆς Νασοπούλου, κορίται.

Κωνσταντίνου καὶ Δέσποινας Κατσαῆ, κορίται.

Γεωργίου καὶ Ἀγγελικῆς Διαμαντοπούλου, κορίται.

Δημητρίου καὶ Ἀμαλίας Ἀσημάκη, ἄγρι.

Διονυσίου καὶ Εὐαγγελίας Μαντζούτα, ἄγρι.

Κων/νου καὶ Σταυρούλας Μαντζούτα, κορίται.

Βασιλείου καὶ Ἀντιγόνης Ζαγκώτη (τό γ. Χρ. Τσελεπῆ), ἄγρι.

"Ανθιμού καὶ Βασιλικῆς Βασίλογλου (τό γ. Σπ. Τσελεπῆ), κορίται.

Σεραφείμ καὶ Βαλεντίνης Πριόβολου, ἄγρι.

Κων/νου καὶ Ίωάννας Τάσιου, κορίται.

Δημητρίου καὶ Βασιλικῆς Βονόρτα, κορίται.

Δημητρίου καὶ Βασιλικῆς Ἀναστασάκη, κορίται.

Χαραλάμπους καὶ Φωτεινῆς Δουλαβέρη, κορίται.

2. ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Βαπτίστηκαν τά παιδιά τῶν παρακάτω συγχωριανῶν μας:

Ο μίστης τοῦ Δημητρίου καὶ Λουκίας Καρυοφύλλη καὶ τοι δόθηκε τὸ ὄνομα ΙΩΑΝΝΗΣ. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ σεβαστός τούς θεῖος Γεωρ. Παπαδῆς.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Σταυρούλας Μαντζούτα καὶ ὄνομάσθηκε ΕΛΕΝΗ. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ Απόστολος Παπαναστασίου.

Ο μίστης τοῦ Ίωάννου καὶ Μαρίκας (γ. Κων. Φλώρου) Γαλλῆ καὶ ὄνομάστηκε ΠΑΥΛΟΣ.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Ίωάννου καὶ Λαμπρινῆς Παλιούρα καὶ ὄνομάστηκε ΕΥΤΥΧΙΑ. Ἀνάδοχος παρέστη ἡ Ζωή Τριανταφύλλη.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Βασιλείου Ζαχαρο- παρέστη ἡ Εύθυμια Μποσινάκη. πούλου καὶ ὄνομάσθηκε ΑΝΝΑ. Ἀνάδο- χος παρέστη ἡ Φωτεινή Ι. Βλάχου.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Κων/νου καὶ Μαρίας (γ. Γ. Πριόβολου) Καρυμπέτσα καὶ ὄνο- μάστηκε ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ. Ἀνάδοχος πα- ρέστη ἡ Αἰκατ. Μπανιά.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Βασιλικῆς Μαντζούτα καὶ ὄνομάστηκε ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ. Ἀνάδοχος παρέστη ἡ Ἀνδρομάχη Θ. Γαβριήλη.

Ο μίστης τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Σταυ- ρούλας Λιάπη καὶ ὄνομάσθηκε ΝΙΚΟ- ΛΑΟΣ. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ Δημ. Θ. Αναγνωστόπασος.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐ- θυμίας Νάκα καὶ ὄνομάσθηκε ΕΛΕΝΗ. Ἀνάδοχος παρέστη ἡ Μαρίνα Πολυβού.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Γεωργίου καὶ Ἀγγε- λικῆς Διαμαντοπούλου καὶ ὄνομάσθηκε ΜΑΡΙΑ. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ Στέλιος Βιοβάρδης.

Ο μίστης τοῦ Δημητρίου καὶ Ἀμαλίας Ασημάκη καὶ ὄνομάστηκε ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ Φίλιππος Ι. Βα- στάκης.

Ο Ἀγροτικός Ἰατρός τοῦ χωριοῦ μας παρέστη ὡς ἀνάδοχος στή βάπτιση τῆς θυγατέρας τοῦ Ίωάννου καὶ τῆς Μελιπομένης Λιονάκη πού ἔγινε στήν Αγία Παρασκευή τὸ Πάσχα καὶ τῆς ἔδωσε τὸ ὄνομα ΜΥΡΤΩ.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Δημητρίου καὶ Ἐλέ- νης (γ. Ἡλ. Χατζιαντώνη) Καλαποτῆ Καλαποτῆ καὶ ὄνομάσθηκε ΣΤΥΛΙΑΝΗ. Ἀνάδοχος

παρέστη ἡ Εύθυμια Μποσινάκη. Ο μίστης τοῦ Παναγιώτη καὶ Μαρίας (γ. Ἡλ. Χατζιαντώνη) Τασοπούλου καὶ ὄνομάσθηκε ΘΕΟΦΑΝΗΣ.

Ο μίστης τοῦ Παναγιώτου καὶ Ἀγγελ- κῆς Καρύπη καὶ ὄνομάσθηκε ΧΡΗΣΤΟΣ. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ Ἀνέστης Λάπας.

3. ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ἡ Μαρία Δ. Χάσκου μετά τοῦ ἐξ Αγρινίου Γεωργίου Μαχαλιώτη.

4. ΓΑΜΟΙ

Ἐτέλεσαν τούς γάμους τους οἱ παρα- κάτω συγχωριανοί μας:

Ἡ Σούλα Γ. Ζαχαροπούλου καὶ ὁ Πέ- τρος Γ. Νήρος.

Ἡ Ἀντιγόνη Χρ. Τσελεπῆ καὶ ὁ Βασί- λειος Γ. Ζαγκώτης.

Ἡ Βασιλική Ἀρ. Τσελεπῆ καὶ ὁ Ἀγ- γελός Κ. Φαρμάκης.

Ἡ Ρούλα Εύθ. Σιαμανή καὶ ὁ Δημή- τρης Κ. Διαμαντάκος.

Ἡ Ίωάννα Διον. Τάσιου καὶ ὁ Βασί- λειος Ἀρ. Μπούρας.

Ο Νικόλαος Ι. Βλάχος καὶ ἡ Ἐλένη Παναγιώτου.

Ἡ Παναγιώτα Σωτ. Σιταρᾶ καὶ ὁ Στυ- λιανός Χαλβαντζῆς.

Ὁ Βασίλειος Κ. Τριχιᾶς καὶ ἡ Σταμα- τίνα Π. Κομηνοῦ.

Ο Λάμπρος Κατσαρός καὶ ἡ Ἐλένη Τοάμη.

Σέ δλους τούς παραπάνω ἡ «Φωνή...» μας καὶ δλοι οἱ συγχωριανοί τους εύχονται μέ πολλὴ ἀγάπη καὶ χαρά νά ζήσουν μέ τήν εύλογία τοῦ Θεοῦ καὶ μέ κάθε χαρά καὶ εύτυχια.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ἡ σύνταξη τοῦ περιοδικοῦ παρακαλεῖ δλους τούς συγχωριανούς Μεγαλοχώριτες νά τήν ἐνημερώνουν τακτικά γιά τά κοινωνικά συμβάντα τῶν οικογενειῶν τους, ἐφόδον ἐπιθυμοῦν νά δημοσιευθοῦν αὐτά στή «Φωνή...» μας.

Ἡ σύνταξη δέν εύθυνεται ἐάν λείπουν στοιχεῖα – φω- τογραφίες – ἡ ἄλλες εἰδήσεις πού ἐπρεπε νά δημοσιευθοῦν καὶ δυστυχῶς – δέν δημοσιεύθηκαν.

‘Η έτησια Γενική Συνέλευση τῶν Μελῶν τοῦ Συνδέσμου

Τήν Κυριακή 22.2.1981 πραγματοποιήθηκε ή έτησία Γενική Συνέλευση τοῦ Συνδέσμου μας στή φιλόξενη αίθουσα τοῦ έστιατορίου τοῦ συμπατριώτη καὶ τώρα μέλους τοῦ Δ. Συμβ. τοῦ Συνδέσμου μας κ. Ν. Σκλαβούνου.

Θέματα τῆς ήμερησίας διατάξεως ἡταν τά ἔξης: 1) Πεπραγμένα Διοικ. Συμβουλίου. 2) Οἰκονομικός ἀπολογισμός, ἔκθεση τῆς ‘Εξελεκτικῆς’ Ἐπιτροπῆς τῶν μελῶν ἐπί διαφόρων προτάσεων καὶ ἀνακοινώσεων καὶ 4) ‘Ἀρχαιρεσίες πρός ἀνάδειξη νέου Διοικ. Συμβουλίου καὶ ‘Εξελ. Ἐπιτροπῆς.

Μετά τή διαπίστωση ἀπαρτίας, ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Σιαμανῆς κήρυξε τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Γεν. Συνέλευσεως καὶ χαιρέτησε κατάλληλα αὐτήν. Κατόπιν ἀναφέρθηκε στὸν πένθιμο κατάλογο, πού περιλαμβάνεται στήν οἰκεία θέση τοῦ περιοδικοῦ μας: Μεγαλοχωρίπικα πένθη, καὶ γιά τή μνήμη ὅλων αὐτῶν τηρήθηκε ἔνα λεπτό τῆς ὥρας σιγῆ.

Στή συνέχεια ἀνέγειρες με κάθε λεπτομέρεια τά πεπραγμένα τοῦ ἀπερχομένου Δ. Συμβουλίου καὶ πληροφόρησε τά μέλη γιά τή δραστηριότητά του στά θέματα πού ἀπασχόλησαν τόν Σύνδεσμο στό ὄπο λογοδοσία ἦτος.

‘Ακολούθως πήρε τόν λόγο ὁ Ταμίας κ. Ἡλ. Καρύπης, καὶ διάβασε τόν οἰκονομικό ἀπολογισμό τῆς χρήσεως τοῦ παρ. οἰκον. ἔτους. Καθώς, ἐπίσης, καὶ ὁ ιατρός κ. Νικ. Καρβέλης ἐκ μέρους τῆς ‘Εξελ. Ἐπιτροπῆς διάβασε καὶ τήν ἔκθεση αὐτῆς. Ἐκ τῶν δύο τούτων ἐκθέσεων διαπιστώθηκε ὅτι τά πραγματοποιηθέντα εσόδα κατά τό παρελθόν ἔτος ὀνήλθαν στό ποσό τῶν 749.601 δραχμῶν. Στό ποσό τοῦτο συμπεριλαμβάνεται καὶ τό ὑπόλοιπο τῆς προηγουμένης οἰκ. χρήσεως τοῦ ἔτους 1979 πού ἔφθασε στό ποσό τῶν 509.284 δραχμῶν. Ἐπίσης τά πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ἔφθασαν στό ποσό τῶν 582.997 δραχμῶν. Μετά ἀπό τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν καὶ τῆς Διοικήσεως, ἡ Συνέλευση ἐνέκρινε τά ἔσοδα ως καλῶς διατεθέντα καὶ ἀπόλλαξε ἀπό κάθε εὐθύνη τό ἀπερχόμενο Δ. Συμβούλιο. Τέλος παρέμεινε χρηματικό ὑπόλοιπο γιά τήν τρέχουσα χρήση τό ποσό τῶν 675.888 δραχμῶν. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Σιαμανῆς ἀνέγνωσε τόν προϋπολογισμό τοῦ τρ. ἔτους, τόν ὄποιο ἐνέκρινε ἡ Συνέλευση.

Στό τρίτο θέμα τῆς ήμερησίας διατάξεως ἐπί τῶν προτάσεων καὶ ἀνακοινώσεων πήραν μέρος πολλά μέλη καὶ ἔγινε πλούσια καὶ ἐποικοδομητική συζήτηση γιά θέματα πού ἀφοροῦν τόν Σύνδεσμο καὶ τό χωριό. Στό σημεῖο αὐτό παρακλήσεις ὁ Αἰδ. π. Κων. Βαστάκης νά τοῦ δοθεῖ ὁ λόγος. Λαβαθών τοῦτον χαιρέτησε τή Συνέλευση καὶ μέ τήν εὐκαιρία παρουσίασε τό ‘ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΝ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ’ πού μέ ἐπιτυχία ἐπιμελήθηκε τήν ἕκδοσή του.

Κατόπιν μίλησε ἡ κ. ‘Αντιγ. Λιάπτη καὶ ἀναφέρθηκε σέ πολλά ἐπίκαιρα θέματα τοῦ χωριού. Στήν ωραία συζήτηση γιά τή συμπλήρωση τῆς ‘Ἐπιτροπῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Πνευματικού Κέντρου ἐκλέκτηκαν ἀκόμη ως τακτικά μέλη ὁ κ. Κ. Μητσόπουλος καὶ ἡ κ. Ἐλ. Γ. Σταυράκη καὶ ώς ἀναπληρωματικό ὁ κ. Γ.Π. Ζαχαράπουλος.

‘Ἐπίσης πήρε τό λόγο ὁ ιατρός κ. Κ. Πριτσιόλας καὶ πρότεινε τήν ἀποστολή ἀπό τό νέο Δ.Σ. τιμητικής ἐπιστολῆς στόν κ. ‘Αριστεΐδη ‘Αναγνωστόπουλο γιά τίς προσφερθείσες ύπηρεσίες του στό Σύνδεσμο. Ή πρόταση ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή.

Κατόπιν πήρε τόν λόγο ὁ παριστάμενος πρόεδρος τῆς Κοινότητας μας, Θ. Γαβρίλης, μετέφερε τό χαιρετισμό τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ στή Γεν. Συνέλευση, κατόπιν ἐδωσε πολλές πληροφορίες γύρων ἀπό τά θέματα τοῦ χωριοῦ καὶ ιδιαίτερα γιά τήν δημιουργία γηπέδου ἀθλοπαιδιών, τοῦ Πνευματικού Κέντρου, τοῦ νέου Ξενοδοχείου, γιά τή βελτίωση τῶν δικτύων ὑδρεύσεως καὶ ἀποχετεύσεως, καθώς καὶ γιά τήν καθαριότητα τοῦ χωριοῦ. Κατέληξε στή διαπίστωση τῆς καλῆς συνεργασίας μεταξύ τῆς Κοινότητας, καὶ τοῦ Συνδέσμου καὶ ζήτησε τή συνδρομή του Συνδέσμου γιά τήν πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη τοῦ χωριοῦ μας.

Στή συνέχεια μίλησαν οι συγχωριανοί μας κ.κ. Κ. Πριγκιπύλλης, Κ. Καραμέτας, Γ. Σταυράκης καὶ ἄλλοι. ‘Έκλεισαν δέ τή συζήτηση ὁ καθηγητής Π. Τζαβέλης καὶ ὁ ιατρός Τάσος Κοντομέρκος μέ τήν παρακλήση ἡ Γεν. Συνέλευση νά λάβει δεσμευτική ἀπόφαση γιά τό νέο Δ.Σ. προκειμένου νά γίνει ἀναθεώρηση καὶ ἐκσυγχρονισμός τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συνδέσμου. Ή πρόταση ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή.

Τέλος, ή Συνέλευση μπήκε στό τελευταῖο θέμα της γιά τήν ἀνάδειξη τοῦ νέου Δ.Σ. καὶ ‘Εξελ. Ἐπιτροπῆς. ‘Εξελέγη διά βοῆς ἐφορευτική Ἐπιτροπή ἀπό τούς κ.κ. Ιατρό Τάσο Κοντομέρκο ώς Πρόεδρο καὶ μέλη τόν ιατρό Κ. Πριτσιόλα καὶ τόν κ. ‘Αθαν. Γιαννακόπουλο. Οἱ ἀρχαιρεσίες ἔγιναν μέ παραδειγματική τάξη.

‘Από τίς εἰδογές αὐτές πλειοψήφισαν γιά τό νέο Συμβούλιο οι ἔξης ὑποψήφιοι: 1) Ιατρός Νικ. Καρβέλης (ψ. 76), 2) ‘Αντιγ. Λιάπτη (ψ. 72), 3) Κων. Σιαμανῆς (ψ. 63), 4) Στ. Βασιλόπουλος (ψ. 59), 5) Ιατρός Κων. Πριτσιόλας (ψ. 49), 6) Μάρ. Στασινοπούλου (ψ. 45) καὶ 7) Νικ. Σκλαβούνος (ψ. 44). Για ἀναπληρωματικά μέλη βγήκαν κατά σειρά ἐπιτυχίας οι κ.κ. Γ. Ζαχαράπουλος, Γ. Σταυράκης καὶ Ι. Βονόρτας. Καὶ γιά τήν ‘Εξελεκτική ‘Ἐπιτροπή βγήκαν οι κ.κ. ‘Ελένη Παΐδα, Χρ. Καρογιάννης καὶ ‘Ανδ. Βονόρτας.

Στό σημεῖο τοῦτο ἔληξαν οι ἐργασίες καὶ λύθηκε ή Γενική Συνέλευση μέ ἀνταλλαγές εύχών καὶ εὐχαριστιῶν.

Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

«Μακέριοι οι νεκροί οι ἐν Κυρίῳ ὄποθνήσκοντες...» ('Αποκ. 10' 13)

**ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Δ. ΓΕΩΡΓΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ε.ο.**

Στό χρόνο πού πέρασε άφησε τόν πρόσκαιρο τούτο κόδιμο ὅ ἀγαπητός καὶ κατά πάντα σεβαστός συγχωριανός μας Στρατηγός ἐ.ἄ. Θεοδόσιος Δ. Γεωργανόπουλος.

Εύγενικός, εὐπάίδευτος, γλωσσομάθης, πάντοτε χαρούμενος καὶ γελαστός, φιλάθρωπος, πιστός καὶ φιλάκλουθος χριστιανός, στοργικός οἰκεγενειάρχης, λάτρης τῶν θενόκηφροκευτικῶν παραδόσεων μας καὶ ἐπίλεκτος μέλος τοῦ Συνδέσμου μας, θά μποροῦσε νά χαρακτηρισθεί χωρίς νά υπάρξει φύσις στὸν σπουδεώνα του αὐτά νά προσκρύψει ἑστό καὶ μετά θάνατο στὴν ταπεινοφροσύνη μὲ τὴν ὄποια διεκρίνετο.

Ανήκε στὴν ὄπισθιοφυλακὴ τῶν ἀξιωμα-
σύχων του χώριοῦ μας καὶ σεμνούμα-
στε καὶ γ' αὐτὸν. Ὡς γόνιμη προσφορά
στὰ κοινὰ τῆς πατρίδας καὶ ἡ ἀνάπτυξη
πρός αὐτήν τὸν ἀνέδειξεν ἔξιον τῆς
ἀποστολῆς του. Ἔχω ἐνώπιον μου ἔνα
ἀντίγραφο φύλλου Μητρώου του καὶ
βλέπω σ' αὐτὸν γραμμένην σὲ γενική εἰ-
κόνη τὰ σταδιοδρόμια του στὴ στρατι-
τική ζωή. Ἀπ' αὐτῷ γιά συντομία καὶ οι-
κονομία τοῦ χώρου ἀντιγράφω ἐπιγραμ-
ματικά τὰ Παράστασι καὶ Μεταλλία, πού
ἔλαβε καὶ στόλιζαν τὸ ρουμελιώτικο
στήθος του καὶ τὰ ὅπια μιλοῦν πιό εὐ-
γλωττα γά την προσφορά καὶ προσωπικό-

τητά του. Αύτά είναι τα έχης: 1) Πολεμικός Σταυρός Γ' Τάξεως, 2) Χρυσούν δριστείον ανδρείας, 3) έτερον, Χρυσούν αριστείον ανδρείας, 4) Μετάλλιον Νίκης, 5) Χρυσούς Σταυρός Β' Τάγματος Γεωργίου Α', 6) Μετάλλιον Στρατιωτικής ΑΞΙΟΣ, 7) Χρυσούς Σταυρός Φοίνικος, 8) Χρυσούς Σταυρός Ταξιαρχών Β' Τάγματος Γεωργίου και 9) Μετάλλιον έξαιρέτων Πράξεων ΕΔΥΣ.

Ό καλός μας Στρατηγός έφυγε και μάς
ἀφήσεις μνήμη ἀγαθή καὶ λαμπρό παρα-
δειγμα πρός μώηση. Θερμά συλλαπού-
μαστε καὶ ἀπό τή θέση αὐτή τήν ἀναπτήτη
του οἰκογένεια καὶ εύχομαστε ἡ μνήμητ
του νά μείνει αἰώνια.

11K

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΚΑΚΑΡΑΤΖΑΣ

Πέθανε στήν 'Αμερική δύο αγάπητος μας συγχωριανώς Δημήτρης Κακαράτζας, 'Ηταν ένας άπο τουών άνθρωπους ποιό δέν ξεχωρίσαν τήν πατρίδα τους, τάχιστο χωρίσ μπου γεννήθηκαν. Ξενιτεύθηκε άπο μικρός με τόν πατέρα του Γεώργιο Κακαράτζα. 'Ηταν στήν 'Αμερική καί έπισκεψή του τό χωρίσ όπου γεννήθηκε στό πατρικό του σπίτι μαζί με την άδελφή του Φωτεινή 'Αναγνωστοπούλου. 'Ηταν ένας από τουών ποιό ένδιαιφαρέρηδε μουνέων για τό χωρίσ. 'Οσες φορές δύο Σύνδεσμος διπειθύνθηκε διά πάν έργο του χωρίσ μας ήτο πάντοτε πρόθυμος.

Ποτέ δέν μας είπε όχι. Προσέφερε πολλά στὸν Σύνδεσμο καὶ τὴ Συνδρομή του ποτὲ δέν τὴν ξεχωνοῦσε, ἡταν ὁ πρώτος παρῶν ἀπό τούς ξενητεμένους. Ὁ Σύνδεσμος γιὰ τὴ μνῆμη του κατέθεσε στὸ φιλόπτωχο 2.000 δρχ. ἀντί στεφάνου.

Συλλυπούμεθα τίς ἀδελφές του, θά τόν
θυμόμαστε πάντα καὶ ἡ μνήμη του θά
μείνει αἰώνια.

Κ. Σιαυρούς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜ. ΦΛΩΡΟΣ

‘Απέθανε καὶ κηδεύτηκε στήν ‘Αθήνα τό Πάσχα, ὁ Γιάννης Δ. Φλώρος. ‘Ο αιφνίδιος θάνατός του λύπησε δόλους τούς συγχωριανούς. Γιατί ήταν στο πάγκο νόσου φιλοτίμως ἀνθρώποις, ἀλλά καὶ πιστός χριστιανός. ‘Ονειρό του ήταν ὡς συνταξιούχος πλέον νά ξεκουραστεῖ στό χωριό. Μακριά ἀπό την πολύβουρη ‘Αθήνα, πού την δούλεψε χωρίς ὡράριον ἀπό μικρό παιδί. Δέν πρόλαβε δόμας νά ξεκουραστεί ‘Εφυγε γιά το αιώνιο αιτάνιο ταξίδι.

'Ο Γιάννης Φλώρος ήτο μέλος του Συνδέσμου, πάντοτε παρών είς κάθε έκδήλωσή του. Ο Σύνδεσμος για τη μνημονία του άντι στεφάνι κατέθεσε στό φιλόπιττωχο ταμεῖο 2.000 δρχ. Συλλυπούμεθα πή σύζυγό του και τούς άδελφούς του. Θά την μνημόνευσα πάντα και η μνημή του θά μενιάσει αιώνια.

Στρατηγός Γεωργανόπουλος Θεοδόσιος

Δημ. Γ. Κακαράτζας

Ιωάννης Φλώρος

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ

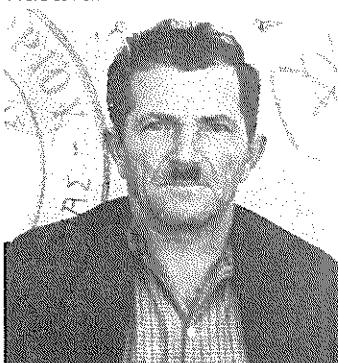
Νικητής τοῦ ἀγώνα τῆς ζωῆς καὶ νικημένος τοῦ χάρου, ὄγριοποιόλι, πού πέταξε φτεράκιά-ζοντας λαβωμένο πάνω ἀπ' τίς κορφές καί τά σύρραχα, ἐπεσει γιά νά χαθεῖ ἀπό κοντά μας ὁ μπαρμπα-Βαγγέλης Πριτσιόλας.

Οσοι τὸν γνώρισαν, τὸν γνώρισαν κολά καὶ τίποτα δέν μπροῦμε νά γράψουμε ἐμεῖς παραπάνω στή γενική μαρτυρία καὶ ἀποδοχή αὐτοῦ τοῦ σπάνιου ἀνθρώπου, τοῦ τέλειου οἰκογενειάρχη, τοῦ πιστοῦ σύζυγου τοῦ -άν θελετε- καλοῦ χριστιανοῦ.

Ἄγροτης, κτηνοτρόφος, ἔργατης, ὑπηρέτης μέ Θέρμη τῆν οἰκογένειά του καί τή μικρή κοινωνία τοῦ χωριοῦ μας, μέ σύνεση, ἀγάπη, ἐργατικότητα, σπάνια ὑπομονή καὶ πίστη στά ίδανικά τῶν πατέρων του, γιά ν' ἀναδειχτεῖ - ὁ ἀγράμματος καὶ ἀπλός καλωσυνάτος αὐτός ἀνθρωπος, φωτεινό παράδειγμα ἐργατικότητας, ἐντιμότητας, μακροθυμίας καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἀνεξικαίας.

Ἡ ὁδύνη τῆς οἰκογένειάς του καὶ δική μας ὁδύνη στή σκέψη πώς ἔνας-ένας ἀθύρωβα φεύγουν οἱ ἀνθρώποι πού στήριξαν μιά γενιά μέ τὴν παραδοσιακή τους προέλευση, τοὺς κοινωνικούς τους ἀγῶνες γιά καλύτερο αὔριο καὶ σφράγισαν μιά ζωή ἐντιμή καὶ φωτεινή.

Στὸν τάφο σου μπαρμπα-Βαγγέλη, πού σέ εἶχα γιά παράδειγμα φωτεινό ὄδηγό μου ἀπλοϊκότητας καὶ ἀγωνιστικῆς διάθεσης γιά κάτι καλύτερο καὶ μόνιμο στὸν πότο μας - ὄγριοποιόλουδα κατά πάσα σου ταιριάζει, τῆς Καλλιακούδας καὶ τοῦ Νάθωνα.

Εύαγ. Πριτσιόλας

Στήν οἰκογένειά σου τήν εύχη νά σέ θυμάται καὶ νά κρατάει ἀσύριστο τό καντήλι τῆς μνήμης σου τῆς αἰώνιας!

Σ.Δ. Βασιλόπουλος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπεβίωσε εἰς Ἀθήνας ὅπου καὶ ἐτάφη ὁ λίαν ἀγαπητός Γεώργιος Συρόπουλος (γαμβρός τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μπουρνάζου). Ο Γεώργιος Συρόπουλος ἐγεννήθηκε τό 1916 εἰς Περιβλεπτὸν Φθιώτιδος καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Χριστίνα I. Μπουρνάζου. Ἡτο καλός οἰκογενειάρχης φίλος καὶ μέλος τοῦ Συνδέσμου μας. Ο θάνατος τὸν βρήκε στή θέση τοῦ Δημοτικοῦ Συμβούλιου τοῦ Περιστερίου Αθηνών, ὅπου είχε ἀπύξει μεγάλη κοινωνική δραστηριότητα. Κηδεύτηκε μὲ μεγάλες τιμές. Ο πρόωρος θάνατός του ἀφήσει μεγάλο κενό στὴν οἰκογένειά του, ἀλλὰ καὶ σέ όλους μας. Πράγματι ἀφήσει εἰς ὅλους μνήμη ἀγαθή εὐγενικοῦ καὶ φιλότιμου ἀνθρώπου.

Γεώργιος Συρόπουλος

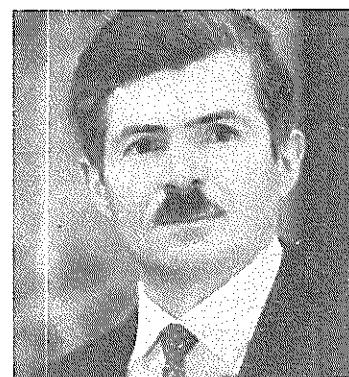
Ἡ «Φωνή...» μας, θερμῶς συλλυπεῖται τὴ σύζυγό του Χριστίνα, τὴν κόρη του καὶ τοὺς συγγενεῖς του καὶ εὐχεται ἡ μνήμη του νά μείνει αἰώνια.

Κ. Σιαμανῆς

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΥΦΤΟΜΗΤΡΟΣ

Πρόωρα ἀπεβίωσε εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκηδεύθη στό Μεγάλο Χωριό ἔπειτα ἀπό αὐτοκινητιστικό δυστύχημα ὁ ἀγαπητός μας συγχωριανός Θεοφάνης Γυφτομήτρος.

Ο Φάνης ἡτο τίμιος οἰκογενειάρχης, πράσινος καὶ φιλήσυχος ἀνθρωπος. Από τό Μεγάλο Χωριό μαζί μὲ τὴν οἰκογένειά του ἥλθε εἰς Ἀθήνας καὶ ἀποκαταστάθηκε καθώς καὶ τά παιδιά του καὶ ἡτο

Θεοφάνης Γυφτομήτρος

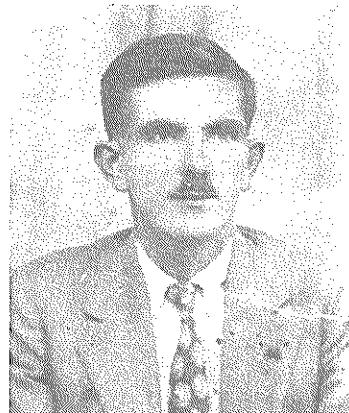
εύχαριστημένος. Αρραβώνιασε καὶ τὴν κόρη του καὶ τό καλοκαίρι ἔχονταν εἰς τό χωριό ἀλλὰ ὅλως αἴφνιδως συνέβη το ἀυτοκινητιστικό δυστύχημα.

Ο Φάνης Γυφτομήτρος ἡτο ἄξος καὶ τίμιος δουλευτῆς, πρόσδικος καὶ ὅλος μέ τό γέλιο του. Θά τὸν θυμόμαστε πάι τοτε. Η Φωνή ἀπό τῆς θέσεως αὐτῆς θερμά συλλυπεῖται τῇ σύζυγῳ του καὶ τά παιδιά του καὶ εὐχεται ἡ μνήμη του νά μείνει αἰώνια.

Κ. Σιαμανῆς

ΝΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Πέθανε στό χωριό ὁ Νίκος Βασιλείου. Ἡτο τίμιος ἀνθρωπος καὶ ἀγαπητός σε όλους. Ήταν ὁ πεταλωτὸς τοῦ χωριοῦ μας, ἀλλὰ καὶ ὄργανοπαικτής. Ἐπαιζε μέ κέφι μέ διάφορες διασκέδασεις μέ τό σαντούρι του. Ὁταν γινόταν κανένα γλέντι τὸν φωνάζανε καὶ ἐπαιζε μέ τό σαντούρι καὶ διασκέδαζαν.

Νίκος Βασιλείου

Συλλυπούμεθα τὴ γυναίκα του καὶ τὸν υἱό του καὶ ἃς μείνει αἰώνια ἡ μνήμη του.

Κ. Σιαμανῆς

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΤΣΑΝΟΥ

(Τό γένος Νικ. Σιαμανή)

Πέθανε στήν 'Αμερική ή συγχωριανή μας Παναγιώτα Κατσάνου, τό γένος Νικ. Σιαμανή. Ήταν λάτρης και πιστό μέλος του Συνδέσμου μας. Άγαπούσε κάθε έκδηλωσή του.

Τό περιοδικό συλλυπείται τά παιδιά της και τά έγγόνια της και τά άδελφα της και ευχεται σ' όλους νά βρούν στην παρηγοριά πού τους ταιριάζει και εύχόμαστε ή μνήμη της νά μείνει αιώνια άναμεσά μας.

K. Σιαμανής

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ

Αλφινίδια και άπρόοπτα μετέσπη στον Κύριο και κηδεύτηκε ή Αικατερίνη Μπουρνάζου, ή Νίνα όπως την λέγαμε ήτο λάτρης του χωριού μας, κάθε χρόνο τό καλοκαίρι, έρχόταν στό χωριό μαζί με την άγαπημένη της άδερφή Αφροδίτη Καπεζώνη και λάτρευε τό χωριό, ήτο λόος τού Συνδέσμου μας και πάντοτε μιαφέρετο γιά τό χωριό. Συλλυπούμεθα τήν άδελφή της Αφροδίτη καθώς και τούς συγγενείς της, θά την θυμόσαστε πάντοτε, ή μνήμη της θά μείνει αιώνια.

K. Σιαμανής

MARIA ΜΠΟΜΠΟΛΑ

Σήπιν καρδιά τού χειμώνα (2.2.1981). άλως αιφνιδιώς έκαπε ζωντανή ή Μαρία Μπόμπολα μέσα στό σπίτι της. "Έπιασε φωτιά τό σπίτι της και δέν μπόρεσαν νά τή διασώσουν. Ο τραγικός θάνατός της λύπησε όλο τό χωριό. Ή ήσυχη και άμιλη Μαρία μάς άφησε μνήμη άγαθή. Συλλυπούμαστε ή μνήμη της νά μείνει αιώνια.

K. Σιαμανής

ΙΟΥΛΙΑ Ν. ΠΑΣΠΑΛΑΡΗ

Καί άλλη καλή μας συγχωριανή, ή 'Ιουλία Ν. Πασπαλάρη τό γένος Ιωάννου Άραπογιάννη μάς άφησε χρόνους.

Πικρή άρρωστεια τή βρήκε στήν 'Αμερική κι ήσαν κοντά στή ζεστή άγκαλιά του συζύγου της και τών παιδιών της. Άρρωστεια που τής έπιτάχυνε τήν έξοδό της άπο τό βίο αυτό. "Εφυγε ούπως μέ την έλπιδα της αίωνιότητας. "Εφυγε, άπο τόν κόσμο αύτά ίκανοποιημένη διότι άφησε τρεις χαριτωμένες οικογένειες τών παιδιών της στολισμένες μέ τίς δικές της άφετές. "Ηταν, πραγματικά, ή άειμνηστη, πιστή καί φιλακόλουθη χριστιανή. "Ησυχη καί είρηνική, ζτοργική σύζυγος, μητέρα, γιαγιά καί θεία. Καλόκαρδη, καταδεκτική, στολισμένη μέ τίς άγνες παραδοσιακές άρχες τών έλληνορθοδόξων παραδόσεών μας.

Συλλυπούμαστε θερμά κι άπο τή θέση αυτή τόν άγαπητό της σύζυγο και τά καλά της παιδιά και εύχόμαστε ή μνήμη της νά μείνει αιώνια."

† π.κ.

Ιουλια Πασπαλάρη

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ι. ΓΑΒΡΙΛΗ

Γεμάτη άπο ήμέρες ταξίδεψε στό αιώνιο ταξίδι και ή σεβαστή συγχωριανή μας Βασιλική Ι. Γαβριλή, ή καλή μας «Γιαννακού» ήπως τή λέγαμε. "Άφησε τόν κόσμον τούτο, πού σάν μητέρα πόνεσε ίωας περισσότερο από κάθε άλλο πόνο, μέ την έλπιδα τής αιώνιότητας. "Εφυγε ή άειμνηστη και άφησε μνήμη άγαθή ήσυχης και φιλότιμης και πιστής χριστιανής γυναίκας, πού δικαία γι' αυτό καυχώνται τά παιδιά της, τά όποια καί άπο τή θέση τούτη θερμά συλλυπούμαστε. "Ας είναι ή μνήμη της αιώνια.

† π.κ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Γ. ΛΑΪΟΥ

Μέ αισθήματα πολλής άγάπης και συμπόνιας κηδεύτηκε στό χωριό μας ή έκ γεννετής άρρωστη συγχωριανή μας Αναστασία Γ. Λαϊου.

'Επιδεινώθηκε κάπως ή κατάστασή της και μεταφέρθηκε μέ ένδιαφέρον έντασθα ('Αθήναι) γιά τήν περιθαλψή τής ύγειάς της. Δέν άνθεξε περισσότερο. Τό δράμα της γεμάτο πόνο. "Ελπίδα καμμιά. Κι ο πόνος τοῦ σπιτιού της άτελειωτος. Τέλος τήν άνάπausση ο Θεός κι έφυγε γιά τό μακρινό της ταξίδι. Τήν στείλαμε μέ τίς πιο συμπαθέστερες ευχές μας.

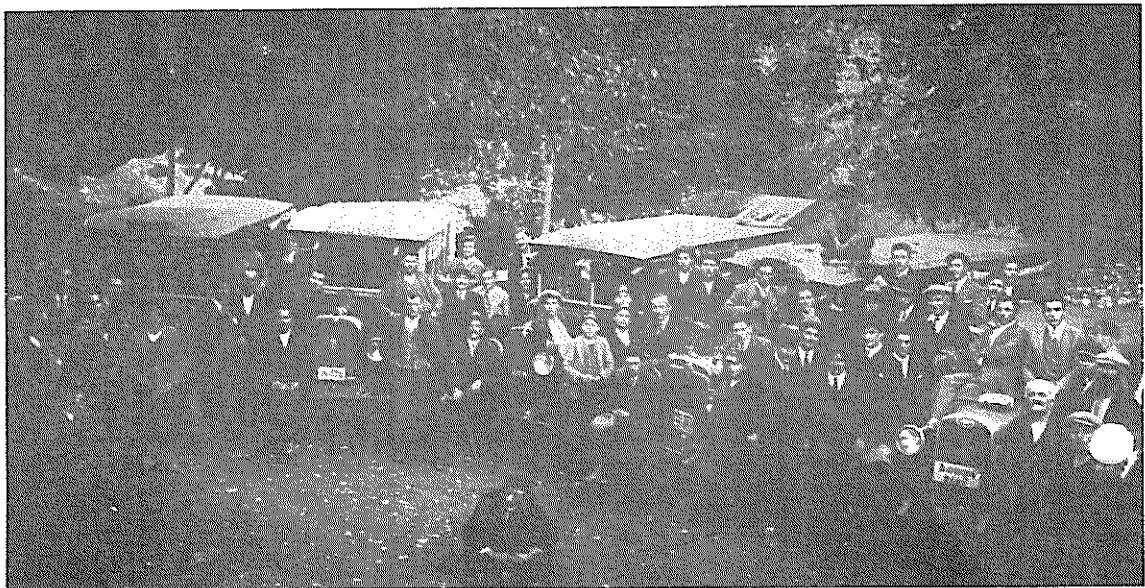
Δέν συλλυπούμεθα μόνο θερμά κι άπο τή θέση αυτή, τ' άδερφια της άλλα καί τά συγχαίρουμε γιά τή φιλοστοργία, τήν άγάπη, τήν άφοσσωση, πού δεσείχαν στήν άρρωστη άδερφή τους. Ίδιαίτερα δέ μέ αισθήματα θαυμασμού και συμπάθειας σφίγγουμε τό χέρι τής καλής Αφροδίτης μέ τή διάπτειρη εύχη νά τής άνταποδώσει ο καλός Θεός τήν άγάπη της.

† π.κ.

"Οσοι άγαπάτε τό περιοδικό μας πού σᾶς άνήκει πρέπει νά φροντίζετε γιά-τήν έγκαιρη έκδοσή του.

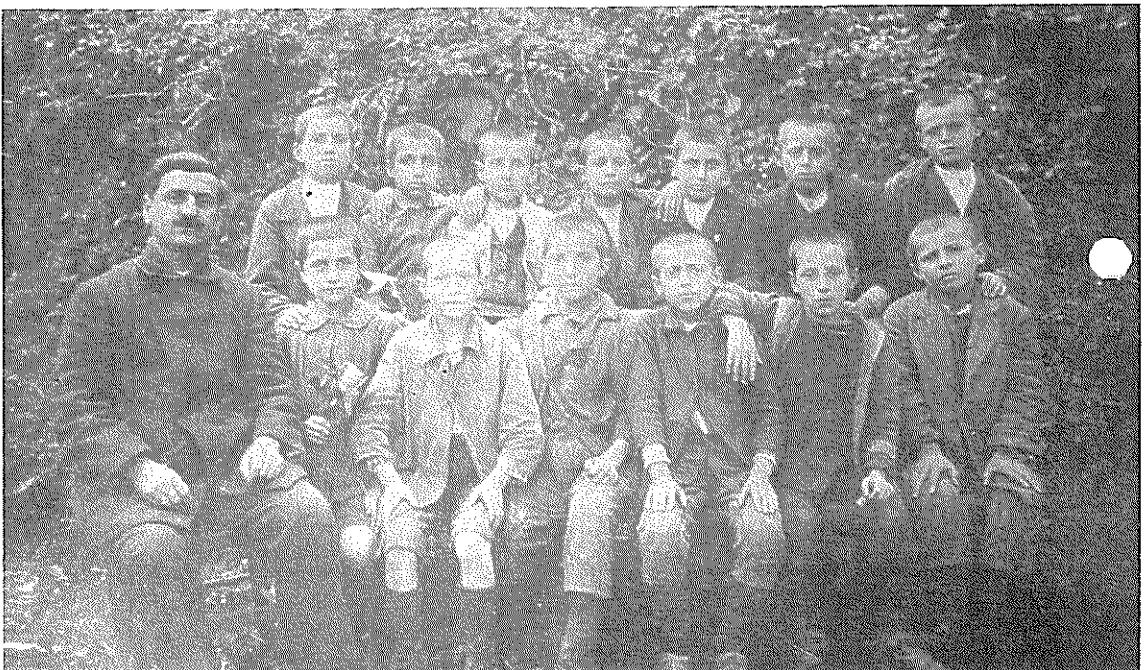
- ★ Δεχόμαστε τίς συνεργασίες άλων τών μελῶν μας.
- ★ Δεχόμαστε έθελοντική προσφορά έργασίας στή σύνταξη, τή διόρθωση, τήν έκδοση.
- ★ Δεχόμαστε κάθε οικονομική προσφορά γιά τή βελτίωση τής έμφανισης και τήν τακτικότερη έκδοση.

ΓΙΑ ΝΑ ΘΥΜΟΥ

Οι μαθηταί τής έκτης τάξεως μέ τόν Διευθυντήν διδάσκαλον τοῦ σχολείου μας ἀείμνηστον Σπύρον Ι.
Παπαγιάννην τό 1923.

Μία ἄποψις ἐκ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου τό 1960.

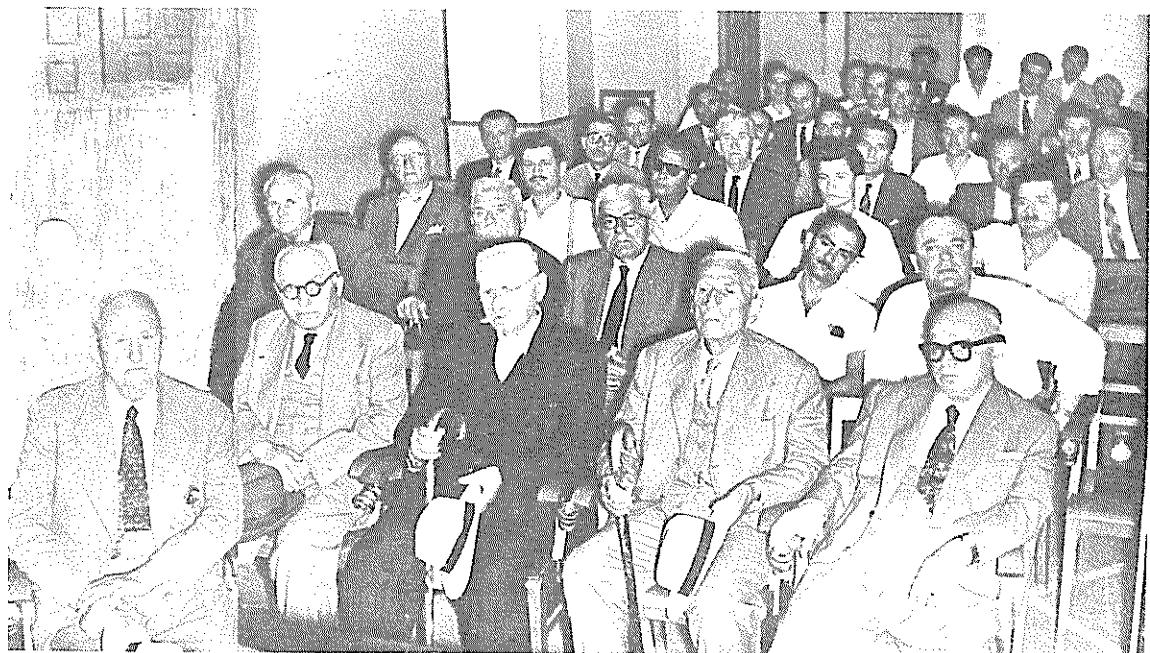

ΙΤΑΙ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ

‘Η πρώτη ἄφιξις αὐτοκινήτων εἰς τήν συνοικίαν «Γαύρος» τοῦ Μεγάλου Χωρίου τήν 28ην Νοεμβρίου 1929.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χωρίου μας μετά τῶν διδασκάλων, ἀειμνῆστου Ἐθνομάρτυρος Ἰωάννου Δ. Καρυοφύλλη καὶ τοῦ κ. Ἀριστείδη Ἀ. Ἀναγνωστοπούλου, πρό τοῦ σχολείου μας.

ΑΠΛΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Τά γεγονότα τής Κατοχῆς κατέστρεψαν τήν όρεινή μας οίκονομίας ξεδεμελιώνοντας όλη τήν ύποδομή της και καλλιέργησαν έντονα τό πνεύμα της φυγῆς και τής απελπισίας στούς χωρικούς μας.

Τέλος, ο έμφυλιος πόλεμος, συνέχεια του διχασμού τής Κατοχῆς, ξεσήκωσε και εριζώσει τούς όρεινούς πληθυσμούς και τούς μετέβαλε σε πληβείους τών άστικών κέντρων.

Κατόπιν τούτων, σάν συνέπεια, ό τόπος μας κατέχει σήμερα τήν πτωχότερη θέση άναμεσα στόν 'Ελλαδικό χώρο, ξεχασμένος γιά πολλά χρόνια.

Η σημερινή τοπική μας αύτοδιοικηση έμφανίζεται έντελως άποδιναμωμένη μπροστά στά πολλά ζητήματα τής έποχης μας και ίδιαίτερα σήμερα μέ τά άναπτυξιακά προγράμματα τών Διεθνών 'Οργανισμών γιά τίς προβληματικές περιοχές πού πρώτη θέση φυσικά έχει ή Εύρυτανία.

Τίποτα πλέον δέν θυμίζει τά Κοινοτικά Συμβούλια τών παλαιοτέρων χρόνων πού βρίσκονται τόν τρόπο ζυγίζοντας μέ μεγάλη προσοχή τά διάφορα ζητήματα τού χωριού τους και δίναντα λύσεις στά πιο δύσκολα και περίπλοκα ζητήματά τους.

Ακόμη σε πολλές περιπτώσεις καιί ζήτους προσφέρονται έποιμα έργα δέν νοιάζονται πραγματικά γιά τή διατήρησή τους καιί λίγοι καταλαβαίνουν τήν άξια τους, γι' αυτό χρειάζεται νά έλεγχονται Κοινοτικοί 'Αρχοντες άνθρωποι πού νά άγαπανέ τόν τόπο τους καιί νά φροντίζουν γιά μιά καλλίτερη ζωή.

Πρέπει νά ομοιογήσουμε, ότι η συνισταμένη δλων τών άνθρωπων προσπαθειών, μηδέ τής παρούσης έξαιρουμένης, θέτουν σάν σκοπό διοκήσου τού πνευματικού δυναμικού τού τόπου μας τήν άνάπτυξη τού πολιτισμού, πού σάν άποτέλεσμα έχει τήν άνύψωση τού βιοτικού έπιπτέδου τού άνθρωπου.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Σέ σεμνή τελετή, όπωας σεμνή ήταν κι αύτή στή ζωή πρίν φύγει άπό κοντά μας, μέ τή συμμετοχή τής οίκογενείας, τών συγγενών και φίλων πού τήν άγαπούσαν, έγινε στό Α' Νεκροταφείο στής 14 Μαρτίου 1981 έτσιο μνημόσυνο τής πολυαγαπημένης μας συζύγου, μητέρας και φίλης

ΣΤΕΛΛΑΣ ΑΘ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Στή μνήμη της ό σύζυγός της άντι πολυτελούς μνημοσύνου διέθεσε τά έξης ποσά:

1. Διά τού συνδέσμου Λεγαλοχωριτών
  - α) Στό Φιλόπτωχο Ταμείο τού Συνδέσμου 5.000 δρχ.
  - β) Στό Φιλόπτωχο ιερού Ναού Πρ. 'Ηλ. Παγκρ. 5.000 δρχ.
  - γ) Στήν 'Ελ. 'Αντ. 'Ετ. 10.000 δρχ.
2. Διά τού συνδέσμου Μικροχωριτών ύπερ τού Φιλοπτώχου Ταμείου του δρχ. 5.000.

'Ο σύζυγος 'Αθ. Μητσόπουλος τά τέκνα: Κώστας και Γιώργος

Στά χωριά μας θά πρέπει νά συζητούνται καιί νά προγραμματίζονται θέματα τού χωριού, καιί νά κατατάσσονται σε κατηγορίες άμεσης έπιλύσεως καιί σε συνεργασία πάντοτε μέ τή Κοινότητα καιί τίς λοιπές υπεύθυνες άρχες τού Νομού μας. 'Εδώ πρέπει νά άναφερθούμε καιί στή σημερινή φυγή τών κατοίκων πρός τά μεγάλα κέντρα ή τήν άλλοδαπή πού τό ποσοστό στήν Εύρυτανία φθάνει τό 80-85% καιί άπτειλεί τά χωριά μας σε έρημωση ήπατά έλλειψη χρολειών, δρόμων, συγκοινωνίας, ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως, θταν οί άπομειναντες είναι άνηλικοι ή μεγάλης ήλικιας καιί δέν μπορούν νά προσφέρουν τίποτα στόν τόπο μας. 'Άλλα καιί σήμερα ύπαρχουν λύσεις άναστολής τής φυγῆς καιί άναπτυξέως τών χωριών μας, άφου δημιουργήσουμε έκ τών προτέρων τίς προϋποθέσεις πού θά μπορούν καιί στό χωριό νά ζήσουν μέ τά σημερινά μέσα πού προσφέρει σε κάθε τόπο ή σημερινή τεχνολογία.

Νά σχηματιστει μιά έπιπροπή είδικων μέ μέριμνα τής Πολιτείας, καιί νά κάνει μιά οίκονομοτεχνική μελέτη τού Νομού μας γιά τήν πληρέστερη άξιοποίηση τών πλουτοπαραγωγικών πηγών της, τών έδαφων της, ήτοι Γεωργία-Κτηνοτροφία-Έκμετάλλευση Δασικού Πλούτου καιί άξιοποίηση Τουριστικών Έκμεταλλεύσεων, πού τόσες προσφέρει ό τόπος μας.

Γιά τήν άξιοποίηση τών άνωτέρω προαπαιτείται μελέτη καιί έκτελεση έργων ύποδομής, μέρος τών δποίων είναι νά συνδεθούν ολα τά χωριά μέ δρόμους καιί τακτική συγκοινωνία, ιατρεία μέ τά άπαρταπτητα μέσα περιθάλψεως τυχών άτυχημάτων καιί σωστές καιί άργανωμένες μονάδες μαζικής καιί μελετημένης άποδοτικής έργασίας.

Τελειώνοντας πιστεύω ότι ό πνευματικός κόσμος τού Νομού μας θά βοηθήσει στήν πολιτιστική καιί πνευματική άνάπτυξη πού άποτελεί σήμερα, μέ τίς προϋποθέσεις πού ύπαρχουν μέ τήν ένταξήν μας στούς Διεθνείς Οίκονομικούς 'Οργανισμούς, έπιπτακτική άναγκαιότητα καιί κάθε Εύρυτάν θά προσφέρει ό,τι είναι δυνατόν.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

- ΕΚΔΟΣΕΙΣ	- ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ
- ΛΕΞΙΚΑ	- ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ
- ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΣ	- ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ
- ΛΕΞΙΚΑ ΞΕΝ. ΓΛΩΣΣΩΝ	- ΠΟΙΗΣΗ
- ΙΣΤΟΡΙΚΑ	- ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
- ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΧΝΗΣ	- ΑΤΛΑΝΤΕΣ

Συνεργαζόμεθα μέ ολους τούς
Έκδοτικούς Οίκους τού έσωτερικού.

'Αποστέλλομεν βιβλία εις ολον τόν κόσμον
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 6, τηλ. 36 38 343 - ΑΘΗΝΑ

Δρ. Ν. Α. ΚΑΡΒΕΛΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ-ΟΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ Ν.Ε.Ε.Σ.
Ι. Γενναδίου 16. Τηλ. 710282
Δευτέρα - Τετάρτη -
Παρασκευή 6-8

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Γραφείο: 'Εμμ. Μπενάκη 1
(θας δροφος)
Τηλ. 3245985

ΘΑΝΑΣΗΣ ΣΤ. ΚΑΡΙΠΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ
'Αναλαμβάνουμε πήν έκτέλεση
ήλεκτρικών έγκαταστάσεων σε Σπί-
τια, Γραφεία, Καταστήματα, Βιοτε-
χνίες, Βιομηχανίες.
Συντηρούμε τά ηλεκτρικά δίκτυα
σπιτιών, βιοτεχνών, έργοστασών.
Δεσποσέχου 4-6 Νέος Κόσμος
Τηλ. 92 34 910

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡ. ΝΤΖΑΜΑΡΑΣ
ΚΤΗΜΑΤΙΑΣ
Πανεπιστημίου 5
λ. 32 19 960 - 32 42 633

ΚΩΣΤΑΣ Α. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ - ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Μελέτες - Κατασκευές - Έπιβλέ-
ψεις
Γραφεία: 'Αγ. Κωνσταντίνου 3 (ζως
δρ.) Τηλ. 52 40 951
Οικία: 'Αρύβου 12 Τηλ. 75 10 479

ΤΑΣΟΣ Κ. ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ
ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
'Επιμελητής Ρευματ. Κλινικής
Γεν. Κρατ. Νοσοκομείου 'Αθηνών
Δέχεται:
Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευή
Üστερα άπο συννενόηση
Λυκαβηττοῦ άρ. 21 τηλ. 3639917

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΤΟΥΛΟΥΠΑΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ – ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ
'Ιατρείο: 'Αβέρωφ 10. Δάφνη
πρωί: 9-12
'Απόγευμα: Δευτέρα - Τετάρτη -
Παρασκευή 6-8, Τηλ. 97 13 320
Τηλ. Οικίας: 70 18 517

Κωνστ. Πριτσιόλας
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
'Ιατρείο
Πανεπιστημίου 58
'Ομόνοια, 3ος "Οροφος
Τηλ. 3619.861
Δέχεται κάθε μέρα
Πρωί 9 π.μ. - 1 μ.μ.
'Απόγευμα 5 - 8.30' μ.μ.

ΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ
ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
'Ιατρείο: Πλ. Κολωνακίου 1
11 π.μ. - 1 μ.μ.
Τηλ. 36 17 446
Οικία: Κυδωνιών 4. Ν. Σμύρνη
3 - 8 μ.μ. τηλ. 9330022

ΣΤΑΥΡΟΣ Γ. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ
'Αναλαμβάνουμε πάστις φύσεως
ήλεκτρολογικές έργασίες: έγκατ-
αστάσεις - έπισκευές - συντηρήσεις
Άμεινου 8 Νέος Κόσμος
Τηλ. 70 18 766

'Επιθυμεῖς ένα Σύνδεσμο άξιο της ιστορικής του παράδοσης;

'Ενίσχυσέ τον μέ κάθε τρόπο. Στείλε σήμερα τή συνδρομή σου.

